

ÎNVĂȚĂMÂNTUL GERMAN

LA ARAD

de
dr. Otto Greffner
Mario Stoica

cu contribuții de
Eduard Krämer
Michael Szellner

© 2013 Forumul Democrat al Germanilor din Arad, Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” Arad; editor coordonator: Michael Szellner

© 2015, 2016, 2019, 2024 - TOATE DREPTURILE SUNT REZERVATE.

Reproducerea cu orice scop și în orice formă prin metode electronice sau mecanice, inclusiv fotocopiere, înregistrare a lecturii sau orice alt mijloc de înmagazinare a informației, se poate face doar cu permisiunea scrisă și prealabilă a editorului. Proprietatea intelectuală, toate drepturile de autor și toate drepturile conexe legate de această lucrare – în sensul Legii nr.8 din 1996 reactualizate – aparțin autorilor și editorului.

Consiliere, tehnoredactare, coperta: Bettina Nicoară-Szellner, Vasile Borțoi
Lectură: prof.ist.dr. Eugen Ghiță, ing.gen.biol.prof. Cristian Faur,
prof. Anna Maria Göckel, prof. Gabriela Benghia, Mihael Szellner

Bun de tipar: Michael Szellner și Bettina Nicoară-Szellner, septembrie 2024

Grafica: Adrian Ioanăș, Michael Szellner , Vasile Borțoi

Tiparul executat la S.C. VIT TRACE LINE S.R.L. Arad

Tiraj/ediție: **300 exemplare**

ÎNVĂȚĂMÂNTUL GERMAN

LA ARAD

Școala germană la Arad de-a lungul secolelor

de
dr. Otto Greffner
Mario Stoica

cu contribuții de
Eduard Krämer
Michael Szellner

Ediție revizuită și adăugită de
Bettina Nicoară-Szellner

Lucrarea a apărut sub îngrijirea asociației
Forumul Democrat al Germanilor din Arad
și s-a tipărit cu sprijinul financiar al
Departamentului pentru Relații Interetnice
la Secretariatul General al Guvernului României
și al Forumului Democrat al Germanilor din România
Se distribuie gratuit

© 2024 FDGA, Colecția "Das Beste"

Arad, 2024

Prefață

Din nou a trecut aproape un deceniu de când, în 2015, am comemorat 290 de ani de învățământ german la Arad. Aceast eveniment s-a dorit a fi și un fel de repetiție generală pentru cele trei secole care vor urma.

În 2023, comunitatea germană din Aradul Nou a sărbătorit trei secole de la stabilirea primilor coloniști germani în 1723 și două secole de la sfințirea bisericii catolice din Aradul Nou în 1823. Discursurile și omagierile au subliniat faptul că o comunitate se bazează pe trei piloni: economia pentru subzistență, biserica pentru credință și școala pentru educație.

Anul 2025 va marca trei secole de la începutul oficial al educației germane în Aradul Nou. Liceul Teoretic Adam Müller Guttenbrunn și Forumul Democrat al Germanilor din Arad, împreună cu Asociația de tineret Banat-JA, au fost menite să pregătească și să organizeze evenimentul în calitate de reprezentanți ai comunității. Deși comunitatea din Aradul Nou și Arad s-a schimbat considerabil, sistemul școlar german joacă încă un rol important în societatea locală.

Această publicație comemorativă, o nouă ediție a cărții de față, se dorește a fi un memorial profesional-literar adecvat și demn. Citiți-o cu plăcere!

Arad, august 2024

Bettina Nicoară-Szellner, președinte al FDGA

Michael Szellner, fost director de școală și președinte onorific al FDGA

Cuvânt Înainte

Această lucrare își propune să exploreze în detaliu evoluția învățământului german în Arad, o temă complexă și importantă, dar adesea neglijată în istoriografia locală și națională. Aradul, oraș cu o istorie multiculturală bogată, este un spațiu în care numeroase comunități etnice, inclusiv cea germană, contribuie semnificativ la dezvoltarea culturală și educațională a regiunii.

Învățământul german în Arad nu poate fi privit izolat, ci în contextul istoric mai larg al Imperiului Austro-Ungar și ulterior al României moderne. De-a lungul secolelor, școlile germane au jucat un rol esențial în promovarea limbii și culturii germane, dar și în păstrarea identității etnice a comunității germane. Aceste instituții nu erau doar centre de educație, ci și puncte de coagulare a valorilor și tradițiilor comunitare.

Lucrarea de față încearcă să surprindă atât momentele de glorie, cât și provocările pe care învățământul german le-a întâmpinat în diverse epoci istorice: de la înființarea primelor școli germane în secolul al XVIII-lea, la perioadele de reformă din secolul al XIX-lea și până la dificultățile întâmpinate în contextul celor două războaie mondiale și al regimului comunist. Fiecare etapă reflectă schimbările socio-politice majore prin care a trecut regiunea Aradului și, implicit, influențele acestora asupra sistemului educațional.

De asemenea, această carte scoate în evidență personalitățile care au marcat dezvoltarea învățământului german în Arad, fie că vorbim de pedagogi, preoți, lideri comunitari sau oameni de cultură. Prin intermediul eforturilor lor, învățământul german a supraviețuit perioadelor de asimilare și marginalizare și a reușit să-și păstreze relevanța în anumite momente istorice.

În elaborarea acestei lucrări, autorul a încercat să ofere o privire de ansamblu obiectivă, bazată pe surse istorice variate: documente de arhivă, mărturii contemporane, studii academice și monografii. Întreaga documentație are ca scop nu doar să informeze cititorul, ci și să deschidă un dialog cu privire la importanța educației într-o comunitate multiculturală și la modul în care valorile educaționale contribuie la coeziunea socială.

Suntem siguri că această carte va oferi nu doar o perspectivă istorică detaliată asupra învățământului german din Arad, ci și o înțelegere mai profundă a moștenirii culturale pe care această comunitate a lăsat-o orașului și regiunii. De asemenea, ne dorim ca lucrarea să fie o sursă de inspirație pentru viitorii cercetători și educatori interesați de istoria educației și de diversitatea culturală a Aradului.

În final, mulțumesc tuturor celor care au sprijinit realizarea acestui proiect, fie prin accesul la resursele de arhivă, fie prin împărtășirea cunoștințelor și experiențelor lor. Această carte este, în esență, un omagiu adus tuturor celor care au contribuit, de-a lungul veacurilor, la dezvoltarea învățământului german în Arad.

Prof. Adrian Apățean
director, septembrie 2024

Hurra, wir leben noch!

„Hurra, încă suntem în viață!” este titlul unui roman îndrăgit de Johannes Mario Simmel (1924-2009), scenarist, jurnalist și scriitor austriac de romane de aventuri, urmaș demn al patronului spiritual al liceului german Adam Müller Guttenbrunn. Este povestea în care eroii lucrării trec prin urcușurile și coborâșurile vieții, la fel cum școala noastră a avut de înfruntat o seamă de provocări: de la spectrul desființării samavolnice (a câta oară?) la concurența liceelor „de elită” din centrul orașului, de la mutarea din clădirile principale ale școlii (ocupate 60 de ani) în alte clădiri – cu alte condiții, apoi de la amenințările evoluției demografice descrescătoare la nevoia de vorbitori avansați de limba germană și engleză, de la măsurile defavorizante ale autorităților centrale până la hărțuielile cu alte autorități administrative locale etc.

Toate ne-au adăugat încă o serie de creștături pe răbojul ce ne arată adevărata vârstă. Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” este cea mai veche unitate liceală de pe raza municipiului Arad, cu 294 de ani de existență (în anul curent), la care sperăm să ajungem și să trecem de limita a trei secole de existență, în condiții cât mai bune pentru cei pe care îi deservim cu servicii educaționale: elevii și familiile lor, atât din cartierul Aradul Nou, dar și de pe teritoriul întregului municipiu și a comunelor învecinate.

În 2015 am sărbătorit cu respectul convenit cei 290 de ani de existență a învățământului german la Arad; cu acea ocazie a fost editată și ediția jubiliară a prezentei monografii; iată că așteptăm o nouă ocazie memorabilă pentru reeditarea și actualizarea lucrării: găzduirea Olimpiadei naționale de limba și literatura germană maternă, la care îi vom întâmpina pe elevii veniți din cele mai multe licee cu secții în care se predă DaM (Deutsch als Muttersprache), adică unde învățământul se desfășoară cu predare în limba germană maternă.

Cu acest prilej, partenerul școlii din societatea civilă – Forumul Democrat al Germanilor din Arad, alături de corpul profesoral al Liceului Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn”, împreună cu Asociația de părinți ai școlii germane „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad și desigur cu colectivul de elevi, credem că cea mai bună prezentare a școlii noastre este o asemenea carte sintetică, care se poate păstra și răsfoi pentru mulți ani, de-a lungul generațiilor.

Așadar, vă rugăm să primiți cu deschidere și curiozitate această lucrare, pe care v-o oferim cu mult drag. Le mulțumim tuturor aceluia care au contribuit la realizarea ei cu urarea „Danke – Vergelt’s Gott!”

Prof. Michael Szellner,
editor coordonator,
președinte FDGA,
primăvara 2019

Cuvântul coeditorului

Ziua de 1. septembrie 2000 este data la care aveam să devin arădean și profesor de istorie la Liceul Teoretic „A. M. Guttenbrunn”. Proaspăt absolvent al Universității de Vest din Timișoara, orașul meu natal de altfel, dornic ca orice licențiat în Istorie Veche să urmez o carieră în Arheologie și Cercetare și nu una didactică, sunt și în acest an 2015 un profesor care predă istorie în limba germană la același liceu.

Mai mult, de 2 ani și un pic mă aflu în situația de a contribui din calitate de director adjunct alături de d-na director Maria Borlea și director adjunct d-l Romanov Cristian la ceea ce ne dorim cu toții – profesori, elevi și părinți – implicați în procesul educativ al L.T. A.M.Guttenbrunn Arad. Împreună am stabilit țintele și scopurile strategice care derivă din viziunea școlii și reprezintă intențiile majore care vor fi realizate prin proiectul de dezvoltare a unității școlare și prin care se va îndeplini misiunea școlii. Aceste scopuri nu se referă la activitățile obligatorii, ci reprezintă domeniile pe care liceul (și comunitatea educațională) dorește să le dezvolte sau după caz să le îmbunătățească. Așa cum fiecare cadru didactic își are propriul stil, așa și elevul impune realitatea propriei personalități.

Actualul context social este bulversat de întrebări, schimbări, complexitate, școlile fiind nevoite să se adapteze unor noi cerințe care constrâng și care uneori sunt contradictorii.

Impactul schimbărilor și al noilor cerințe sociale asupra învățământului românesc și implicit asupra școlii noastre se resimte prin necesitatea adaptării strategiilor de dezvoltare la principii de bază ale calității în educație. Trebuie acceptată ideea că dezvoltarea școlară și calitatea educației constituie țintele oricărei școli și implicit și a noastră.

Calitatea educației are nevoie de cadre didactice care să se implice în cercetare și învățare, are nevoie de muncă în echipă și de un scop comun care să accepte deopotrivă individualismul și colectivismul ca esențiale pentru învățarea organizată și are nevoie de un management conectat, adaptat mediului în care se desfășoară, aflat într-o permanentă schimbare.

L.T. „A.M.Guttenbrunn”, prin promovarea limbii germane ca și limbă maternă precum și prin studiul intensiv al acestei limbi, răspunde unei realități educaționale și dimensiunii integrării în comunitate atât la nivel local cât și regional, național și chiar internațional. Deși regresul din punct de vedere

numeric al minorității germane este de mult o realitate, se poate constata o deschidere tot mai mare spre studiul acestei limbi. Elevi care au o relație tot mai îndepărtată cu tradițiile acestei minorități, o promovează de fiecare dată, cu orice ocazie.

Foarte importantă este colaborarea familie-școală care poate fi considerată corectă atunci când profesorii și părinții lucrează împreună, într-un spirit de respect al diferențelor, pentru atingerea unor obiective comune, fixate în prealabil, într-un spirit de viziune, de egalitate, deschidere, încredere, respect și responsabilitate. Până la urmă scopul este unul comun, educația și integrarea în comunitate a copiilor noștri.

Voi încheia cu un citat în acest sens din Aristotel: *"Cei care educă copiii sunt demni de mai multă onoare decât cei care le dau viață; de aceea pe lângă viață, dăruieți copiilor și arta de a trăi bine, educându-i."*

prof. Eduard Krämer
director adjunct 2012-2015

Cuvânt Înainte (ediția 2019)

Au trecut 14 ani de la sărbătorirea a 275 de ani de învățământ german în Aradul Nou. Între timp școala a evoluat și în prezent are două noi sedii pentru învățământul gimnazial și liceal.

Numărul elevilor școlii a înregistrat o creștere, ajungând la 57 de clase și grupe, prin absorbția fostei Școli generale nr. 20 și a Grădiniței PN nr. 15 (lângă poștă). Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” rămâne în continuare un promotor al limbii, culturii și civilizației germane din zona de vest a României, atrăgând an de an tineri doritori de a studia limba germană.

Școala continuă să obțină rezultate bune și foarte bune la concursurile și olimpiadele școlare, deși în multe cazuri lipsa de motivație a elevilor se face pregnant simțită. Activitatea complexă a școlii precum și rezultatele obținute în ultimi 25 de ani, corelate cu interesul pentru studierea limbii germane, sunt o garanție a continuității școlii și a învățământului german în Aradul Nou, care se pregătește să sărbătorească în curând trei secole de existență.

prof. Stoica Mircea Mario
director, februarie 2019

prof. Jurcovan-Vigh Melinda
director adjunct

prof. Șerban Mariana
director adjunct

Cuvânt înainte (ediția 2015)

Liceul Teoretic „A.M. Guttenbrunn” din Arad este amprenta învățământului în limba germană de aproape trei secole în Arad. Este școala care pregătește și educă tinerii pentru a deveni membri de nădejde ai societății, este cea care deschide ochii omului către universul cunoașterii și are rolul de a-i dezvolta aptitudinile și a-i crea pârgii motivaționale în activitățile sale din societate – prin elementele de cultură și tradițiile din civilizația germană.

Astfel, împinși de dorința de a face ceea ce ne este vocația și nu neapărat doar de a ne câștiga existența, dascălii liceului nostru alegem să formăm profesional la un nivel cât mai înalt tânăra generație, tineri ambițioși care știu ce înseamnă un echilibru perfect între preț și calitate.

Premiile obținute de elevi la concursurile și olimpiadele școlare, rezultatele obținute de absolvenți la examenul de bacalaureat și la admiterea în învățământul superior, fac din unitatea noastră școlară un concurent redutabil pentru liceele teoretice de tradiție din Arad.

Colectivul cadrelor didactice este alcătuit din dascăli cu aptitudini și rezultate deosebite în activitatea didactică care împreună cu echipa managerială a inițiat și întreține colaborări permanente cu unele instituții de învățământ din țară și străinătate, pentru a asigura consilierea elevilor referitor la identificarea și proiectarea carierei. Personalul didactic auxiliar și nedidactic și-a asumat menirea de a participa activ la înfăptuirea strategiilor de modernizare și personalizare a unității noastre școlare.

Adaptarea ofertei de profiluri la configurația pieței locurilor de muncă, eficiența și flexibilitatea actului didactic, politica de recrutare a potențialilor candidați, avansată de echipa liceului, a avut ca efect creșterea numărului elevi, care în prezent se cifrează la 1.290.

În toată munca pe care am depus-o cu pasiune la acest liceu, am colaborat de-a lungul timpului cu directorul prof. Michael Szellner (2006-2010), apoi directoarea prof. Lavinia Chiș (2010-2012), cu directorul adjunct prof. Eduard Krämer (2012-2015), cu consilierul educativ și apoi directorul adjunct prof. Cristian Romanov (2008-2009, 2013-2015), cu consilierul educativ prof. Melinda Vigh (2009-2015) am fost ajutată de colectivul de cadre didactice, personalul administrativ și cel de serviciu. Din afara școlii am primit sprijinul Inspectoratului Școlar, al autorităților locale, a Forumului German, al

părinților elevilor noștri, al absolvenților, oameni fără de care liceul nostru nu putea să ajungă la acest nivel și cărora le mulțumesc și îi stimez.

În perioada 2006-2010 am dezvoltat baza de cercetare, activități extrașcolare și agrement de la Camna, cu ajutorul asociației Evangelischer Frauenbund Ansbach – Herta și Peter Bohrer, a asociației Valores din Neumarkt, a Clubului Lions din Ansbach, dar am și efectuat demersuri pentru obținerea unui sediu adecvat școlii. După fuziunea cu Școala generală nr. 20 în 2010, a urmat mutarea liceului în clădirea de pe Calea Timișorii 29-31, în februarie 2011. Deși ne-am mutat în plină iarnă, în decurs de 10 zile școala a funcționat normal, în noua locație.

În 2011, 2012 și 2013 ne-am confruntat cu măsuri administrative care ne-au limitat și redus efectivele de clase, pe care le-am compensat mai apoi prin absorbția Grădiniței cu program normal nr. 15, înființarea claselor pregătitoare și a unui rând de clase cu predare intensivă a limbii engleze, în combinație cu limba germană.

Cea mai mare provocare a anului 2013 a fost inspecția tematică a ARACIP de acreditare definitivă a unității noastre pentru secția nouă de științele naturii, după ce în 2007 am obținut autorizarea de funcționare preliminară. Cu toate că inspecția s-a desfășurat în paralel cu derularea proiectului internațional Comenius „De la cetate la oraș” și proiectul internațional Leonardo de formare profesională a traducătorilor, am reușit să obținem rezultate dintre cele mai bune, la ambele acțiuni, în paralel cu desfășurarea cvasi-normală a procesului educativ-instructiv.

Am trăit prin școală și pentru școală, convinsă de menirea nobilă de dascăl pe care mi-am dorit să o îndeplinesc cu profesionalism, devotament și dragoste pentru elevi.

Consemnarea în carte a evenimentelor care ne-au determinat existența pe parcursul ultimilor 14 ani, trecuți de la prima ediție a cărții, este un gest care ne onorează și pe care vrem să-l apreciem favorabil, pentru posteritate.

prof. Maria Borlea
director LTAMG, 2012-2015

Cuvânt înainte (ediția 2001)

Comuna, acum cartierul Aradul Nou, este o așezare germană, datând din anul 1723.

Primele însemnări sistematice se găsesc în registrele matricole bisericești din Aradul vechi, care încep cu anul 1702, pe când cele din Aradul Nou sunt înregistrate separat, începând cu anul 1725.

Din anul 1725 este atestat un cadru didactic, astfel presupunându-se că în această perioadă a existat și o sală de clasă proprie. În acest sens, am vrea să subliniem că în anul 2001 ar fi indicată organizarea sărbătorii jubiliare a 275 de ani de existență a învățământului în limba germană în Aradul Nou, deoarece din 1725 și până în prezent este atestată prin documente existența unui învățământ continuu cu predare în limba germană.

În existența sa de 275 de ani de învățământ în limba germană școala din Aradul Nou a avut foarte multe denumiri, o situație exactă a denumirilor sale cunoscându-se începând cu anul 1898.

Începând cu acest an, școala a avut 21 de denumiri, ca din 01.09.1999, în urma dispoziției din 03.05.1999 a Inspectoratului Școlar al Județului Arad, să poarte numele de Liceul Teoretic "Adam Müller Guttenbrunn" Arad.

Liceul nostru a fost numit „Adam Müller Guttenbrunn“ după numele celui care a fost dramaturg, redactor, fondator și director de teatru din Viena, romancier, susținător fanatic al teatrului, personalitate remarcabilă în scena culturală a Vienei între anii 1880-1932, originar de pe aceste meleaguri, cel mai însemnat scriitor al șvabilor bănățeni.

Adam Müller Guttenbrunn s-a născut la 22 octombrie 1852 în Zăbrani (Guttenbrunn), județul Arad, Banat, România, fiind copilul nelegitim al lui Adam Luckhaup și al Evei Müller.

Între anii 1859-1862 a fost elev la școala elementară din localitatea natală. În 1862 s-a înscris la Școala Normală din Timișoara. În 1864 s-a transferat la gimnaziul piarist din Timișoara, pe care însă nu l-a absolvit. A plecat la Sibiu, pentru a urma școala în limba germană, după absolvire a urmat ucenicia de felcer și bărbier, mai apoi a practicat diferite alte meserii. În 1870 a plecat la Viena, iar în 1873, după o perioadă de voluntariat lângă doctorița Ulrich, a absolvit școala comercială din Viena, obținând un serviciu la Linz, ca telegrafist.

Între timp a studiat în continuare ca autodidact, scriind și piese de teatru. Abia în 1879, când lucrările sale ajung pe mâna directorului teatrului din Viena, reușește să se mute în capitala Imperiului Austriac. A fost, pe rând, funcționar, foiletonist și critic de teatru.

Între 1893-1896 a fost director la Raimundtheater din Viena iar între 1898-1903, director al proaspăt fondatei instituții Kaiserjubiläums-Stadttheater (teatrul orășenesc jubiliar), azi Volksoper (opera populară). A murit la data de 15 ianuarie 1923, la Viena, la vârsta de 71 de ani. A fost înmormântat în cimitirul central din Viena.

Cele mai importante opere sunt: *Götzendämmerung* (Amurgul zeilor, 1908), *Der kleine Schwab* (Micul șvab, 1910), *Die Glocken der Heimat* (Clopotele patriei, 1910), *Der große Schwabenzug* (Marea migrație a șvabilor, 1913), *Joseph der Deutsche* (Iosif germanul, 1917), Trilogia *Meister Jakob und seine Kinder* (Meșterul Iacob și copiii săi, 1917), *Lenau-Trilogie* (Trilogia Lenau, 1919-1921).

Într-o parte semnificativă a operei literare a lui Adam Müller Guttenbrunn (Micul șvab, Meșterul Iacob și copiii săi, Clopotele patriei, ș.a.), scriitorul exaltă frumusețea ținutului satului bănățean, satul cu obiceiurile, tradițiile și îndeletnicirile sale din secolul al XIX-

Pentru valoarea întregii sale opere literare, teatrale și filosofice, în 1922 Universitatea din Viena i-a conferit lui Adam Müller Guttenbrunn titlul de „Doctor Honoris Causa”, iar Guvernul Român i-a acordat, în același an, Medalia „Bene merenti”, clasa I.

Adam Müller Guttenbrunn s-a stins din viață la 71 de ani (1923) și este înmormântat la Cimitirul central din Viena, în sectorul rezervat marilor personalități.

Începând din 1991, după transformarea în „Liceul Teoretic German” și după redefinirea profilului unității noastre școlare drept furnizor de absolvenți cunoscători ai limbii și culturii germane, numărul de elevi a crescut de la 550 la 1123 de elevi în anul școlar 2000-2001.

La ora actuală (2001) în Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” funcționează 45 de clase, dintre care 10 la ciclul primar, 19 la ciclul gimnazial și 16 la ciclul liceal. Tot din acest an școlar, în instituția noastră se amenajează și cel de-al doilea cabinet de informatică.

Transportul eficient și civilizat al elevilor este asigurat cu două autobuze școlare, provenite din donație, de către Primăria orașului Würzburg din Germania.

În ultimii zece ani mulți dintre elevii noștri s-au calificat la fazele naționale ale Olimpiadelor școlare, la următoarele discipline: germană - ca limbă maternă, germană - ca limbă modernă, română, matematică, chimie, geografie, istorie, filozofie.

Eleva Sonia Stupariu din clasa a XII-a a participat în anul școlar 1999-2000 la Olimpiada internațională de Limba germană modernă din Croația (27-30 aprilie 2000) unde, dintre 43 de participanți, s-a clasat pe locul al 18-lea.

Dintre absolvenții liceului care au obținut burse în străinătate putem menționa următoarele nume: Anca Pordea, care a obținut o bursă la Universitatea din Rouen, Franța și Ingrid Christian, cel de-al doilea arădean care a obținut o bursă la Universitatea Harvard, Boston, S.U.A.

Sperăm ca liceul nostru, Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn“ Arad să fie și în cel de-al treilea mileniu o unitate de bază a învățământului preuniversitar arădean și dorim ca, atât întreg personalul școlii, cât și elevii să ridice prestigiul instituției.

Director,
Prof. Mario Stoica

Dedicăm această carte

memoriei lui Adam Müller Guttenbrunn, mentorul spiritual al școlii, cât și
memoriei lui dr. Otto Greffner, decedat la 3 august 2014.

Mulțumiri:

Dorim să aducem pe această cale călduroase mulțumiri dascălilor, absolvenților și elevilor școlii, apoi părinților, demnitarilor și voluntarilor de la organizațiile locale ale Forumului Democrat al Germanilor din România, din Banat și din Arad, asociațiilor Cercul cultural Banat-JA, Asociația Economică Româno-Germană (DRW – Deutsch Rumänischer Wirtschaftsverein), Landsmannschaft der Banater Schwaben, asociația Valores Neumarkt, asociația Deutscher Evangelischer Frauenbund – Herta și Peter Bohrer, pentru sprijinul acordat, apoi pentru demersurile lor în administrația publică, fără de care nu am fi reușit să ne continuăm activitatea și să reedităm această lucrare (în ordinea cronologică a intervențiilor): Ovidiu Ganț – deputat FDGR și vicepreședinte al Grupului parlamentar al minorităților, Consiliul Local al Municipiului Arad și Primăria Municipiului Arad – primarul Gheorghe Falcă – în mandate succesive, Levente Bognar – viceprimar în mandate succesive la Primăria Municipiului Arad, Claudiu Cristea – consilier municipal, Mariana Cismașiu – consilier municipal, apoi Lilioara Stepănescu – secretarul Consiliului Local al Municipiului Arad, Etelka Nagy – director la Direcția de asistență comunitară și dezvoltare la Primăria municipiului Arad, Monica Czibrik – șef birou logistică la Primăria Municipiului Arad, Erika Stark – director la Direcția de asistență comunitară și dezvoltare la Primăria municipiului Arad, Doru Sava – inspector la cabinetul primarului din Primăria Municipiului Arad, Mihály Matekovits – director general la Direcția pentru învățământul în limbile minorităților naționale la Ministerul educației, Marius Göndör – inspector școlar general al județului Arad, apoi Mirela Aldescu – inspector școlar general al județului Arad, Peter Hügél – director la Complexul muzeal județean Arad, Magdalena Kontrás – referent social la FDGA, Elsa Zaiț – jurnalist și bibliotecar, Werner Kremm – redactor șef la Banater Zeitung Timișoara, Siegfried Thiel – jurnalist la Banater Zeitung Timișoara, Helene Alba – jurnalist la Banater Zeitung Timișoara, Adrian Ardelean – jurnalist la Radio Televiziunea Arad, Eduard Hoffmann – avocat, activist și promotor al societății civile, Aurel Ardelean – rectorul fondator al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, Lizica Mihuț – președinta consiliului academic al Universității „Aurel Vlaicu” din Arad et al.

Cum am ajuns să reedităm această carte

În anul școlar 2000-2001 am sărbătorit la sediul Liceului Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” și apoi cu un spectacol memorabil la Teatrul de Stat Arad împlinirea a 275 de ani de învățământ în limba germană în Aradul Nou. Prin acea manifestare jubiliară am dorit să reamintim publicului arădean rolul și contribuția învățământului de limbă germană pentru dezvoltarea economică, culturală și administrativă a municipiului Arad și a regiunii învecinate cu orașul de pe Mureș.

De atunci s-au scurs încă 14 ani, cât durează studiile preșcolare, primare și medii pentru un copil care apoi devine adolescent, pășind în viața de adult și într-o nouă generație de absolvenți, care să dezvolte societatea înspre un viitor comun. În această perioadă liceul a cunoscut vremuri bune și mai puțin bune, a trecut printr-o perioadă de incertitudini legate de sediul unității, determinate prin retrocedarea unora dintre clădiri către foștii proprietari, deposedați și apoi expropriați abuziv de către regimul comunist din perioada 1945-1989.

După eforturile de reorganizare și relocare, susținute vreme de mai mulți ani, liceul german din Aradul Nou a fuzionat cu școala generală nr. 20 și cu o grădiniță din cartier, apoi prin grija Primăriei Municipiului Arad și prin demersuri ale Consiliului Local al Municipiului Arad, cu sprijinul mai mult sau mai puțin susținut al Inspectoratului Școlar al Județului Arad, școala s-a restructurat și s-a relocat, astfel că în prezent funcționează în trei clădiri din cartierul Aradul Nou și Mureșel: clădirea din Calea Timișorii nr. 67 (ciclul primar), clădirea din strada Posada nr. 19 (sediul administrativ și ciclul gimnazial), în fine aripa de pe strada Popa Șapcă și strada Castanilor din complexul castelului Nopcsa-Pallavicini, pe Calea Timișorii nr. 29-31, în comun cu Liceul tehnologic forestier „Iuliu Moldovan”.

Criza economică și socială a marcat de asemenea unitatea în dezvoltarea sa cât și în exercitarea misiunii sociale asumate. În 2009 a fost introdusă o clasă cu predare la frecvență redusă, pentru adulți, majoritatea salariați în unitățile cu capital german sau din țări de cultură germană, din

zona economică liberă și din zonele industriale arădene. Prin fuziunea cu școala generală nr. 20 a devenit necesară introducerea unui rând de clase cu predarea intensivă a limbii engleze și predare a limbii germane moderne ca și limbă străină secundară – pentru a veni în întâmpinarea absolvenților de școală primară care nu au studiat limba germană anterior. Aceste demersuri arată că Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” a știut să se adapteze mereu cerințelor noi și condițiilor noi ale societății arădene, aflate în schimbare perpetuă.

În 2015 s-au împlinit 290 de ani de la înființarea în 1725 a primei școli cu predare în limba germană în comuna de odinioară Aradul Nou – astăzi cartier al municipiului Arad. Pentru a marca și această aniversare – în evoluția spre 300 de ani de existență și pe care sperăm că școala îi va împlini peste încă un deceniu – am dorit să reedităm și să actualizăm lucrarea autorilor din 2001 a monografiei, care și-au dedicat o parte din viața profesională pentru învățământul de expresie germană. În edițiile viitoare, lucrarea va fi mereu actualizată cu datele relevante ale noilor evoluții în timp ale celui mai vechi liceu arădean.

Ceea ce se remarcă din evoluția învățământului în limba germană la Arad de-a lungul timpului este asemănarea cu viața oamenilor pe care îi deservește – supraviețuirea. Anume, ne dorim să supraviețuim împreună până la împlinirea a 300 de ani de existență – în folosul copiilor și a copiilor copiilor noștri – apoi să pășim încrezători spre un secol nou de existență a școlii germane în Aradul Nou și în Arad.

Pentru ocazia desfășurării Olimpiadei naționale de limba germană maternă DaM la Arad, în aprilie 2019, conducerea școlii a dorit să reediteze prezenta lucrare, reprezentare fidelă a ce și a cine suntem în învățământul german la Arad. De asemenea monografia actualizată este desigur binevenită absolvenților generației din anul școlar 2018-2019.

„Schule gut, alles gut!”

aprilie 2019

Michael Szellner,
director 2002-2010, președinte FDGA

Retrospectivă istorică

de ist.dr. Otto GREFFNER

Contextul localității Aradul în Banatul istoric

Înfrângerea turcilor sub zidurile Vienei în 1683 de către coaliția austro-poloneză a însemnat o cotitură istorică importantă în configurația Europei centrale și de sud-est. Acesta a fost începutul acțiunilor militare imperiale de mare anvergură împotriva turcilor.

Au urmat o serie de conflicte militare care au degenerat în războaie între Austria și Turcia. Puterea ofensivă a trupelor otomane de altădată a fost sensibil afectată și ele se aflau într-o continuă retragere spre Serbia și centrul Peninsulei Balcanice. Trupele austriece, în plină ofensivă, după lupte grele, au eliberat toată Ungaria și Transilvania.

Pacea încheiată la Karlowitz în 1699 între Austria și Turcia a consfințit trecerea Ungariei și a Transilvaniei sub stăpânirea Austriei, fixând Mureșul ca și graniță între Austria și Turcia. În felul acesta, Banatul a rămas în continuare sub stăpânire turcească. Primele colonizări cu populație germană au avut loc la nord de Mureș, imediat după pacea de la Karlowitz (Arad, Sântana, Șiria)

Pacea a fost însă de scurtă durată, deoarece atât turcii, cât și trupele imperiale se pregăteau pentru un nou război.

Prințul Eugen de Savoya, care preluase comanda generală asupra trupelor imperiale austriece, a fost hotărât să respingă trupele otomane spre inima Balcanilor, să-i învingă decisiv și să elibereze popoarele aflate sub stăpânire turcească. În 1716 izbucnește un nou război austro-turc. Trupele turcești sunt înfrânte pe întregul front și sunt într-o continuă retragere. Victoria istorică a prințului Eugen asupra turcilor, la 6 august 1716, la Peterwardein, în apropiere de Belgrad, a deschis calea spre eliberarea Banatului de sub stăpânire turcească.

La 26 august 1716 a început asediul Timișoarei, condus direct de prințul Eugen. La 11 octombrie apărătorii au arborat steagul alb în semn de predare. În urma tratatelor, garnizoana turcească și populația turcă au primit dreptul de a se evacua spre sud și de a părăsi cetatea. La 18 octombrie 1716 prințul Eugen, în fruntea trupelor sale, a intrat în capitala Banatului – Timișoara. După o stăpânire turcească de 164 de ani întregul Banat a fost eliberat.

În urma altor operațiuni militare în regiunea Balcanilor și în special după înfrângerea turcilor la Belgrad a fost încheiată pacea de la Passarowitz în 1718, între Austria și Turcia. În conformitate cu această pace și cu prevederile ei, Poarta (Imperiul Otoman) a fost obligată să cedeze întreg Banatul, Serbia de nord și Oltenia Imperiului Austriac.

Pentru Banat s-a deschis un nou capitol al istoriei sale. Iată cum a fost descris Banatul de către contemporani: "Ținutul a fost în mare măsură pustiu, mlăștinos și depopulat".

În comunicatul său către Consiliul Imperial de Război din Viena, Prințul Eugen subliniază aceeași situație. El propune ca provincia să fie direct supusă administrației Cancelariei Imperiale ca "provincie imperială" și să fie urgent colonizată, în majoritate cu populație germanică, dar și cu alte etnii din imperiu.

Astfel a început colonizarea Banatului. Au venit coloniști din toate părțile Imperiului German, în special din sudul și vestul Germaniei, din Baden, Württemberg, Franconia, Palatinat, Saarland, Hessen, Bavaria, din provinciile austriece etc. Trebuie să arătăm că au venit nu numai coloniști germani, ci și coloniști de alte naționalități, în primul rând români, care s-au întors la vetrele lor, în special în Banatul de est, dar și în câmpia Banatului, unde au fost colonizați împreună cu alții. Au venit bulgari (Beșenova – Dudeștii Noi, Vinga), slovaci (Nădlac, Peregul Mic), sârbi, francezi (din Alsacia și Lorena, la Teremia Mare, Vizeșdia, ș.a.), italieni și chiar și spanioli.

Trebuie arătat că acești coloniști, precum și cei de altă etnie decât germana, au fost așezați în Banat în aceleași condiții și cu aceleași privilegii ca și coloniștii germani.

După așezarea coloniștilor germani la începutul secolului al XVIII-lea în Arad, orașul înregistrează în anii următori o dezvoltare spectaculoasă, atât din punct de vedere economic, social și cultural, cât și comunitar. Se dezvoltă un întreg cartier german (Deutsches Stadtteil) pe lângă cel sârbesc, românesc, maghiar etc., populat de meșteșugari, negustori, familii de ofițeri austrieci, veterani, care s-au așezat aici după efectuarea serviciului militar, funcționari imperiali etc.

În aceste condiții s-a accentuat necesitatea accesului populației la cultură și învățământ. O școală germană în Arad este consemnată documentar în 1703, fiind înființată de către călugărul minorit Kamill Höfflich. Mai târziu, în 1745, Ordinul Minorit a înființat primul gimnaziu din Arad, cu limba de predare germană, care a fost frecventat de copiii ofițerilor și soldaților din garnizoana orașului, dar și de copiii funcționarilor, ai meșteșugarilor, ai negustorilor etc. Avem informații că școala a fost frecventată și de copii ai altor naționalități: maghiari, români, sârbi.

Ofițerii din garnizoana austriacă împreună cu familiile lor, precum și o parte a burgheziei și a funcționarilor de etnie germană, simțeau tot mai mult necesitatea unor manifestări culturale și a unei educații în limba germană. Avem informații că deja la sfârșitul secolului al XVIII-lea a existat în Arad o viață teatrală animată și un public cunoscător de cultură. Diferite grupări și trupe de teatru din Viena, Budapesta și din București dădeau spectacole la hanul "Crucea albă" sau "Boul roșu" din Arad sau în garnizoana cetății. Încă din 1816, Jacob Hirschl, negustor, om de cultură și de teatru, a construit în Arad primul teatru permanent din cărămidă, unde aveau loc reprezentații teatrale. A fost una dintre primele clădiri de teatru din Europa de sud-est. Clădirea există și azi și se află pe strada Gheorghe Lazăr. În felul acesta, Aradul împreună cu Aradul Nou, au devenit centre ale culturii germane. Până la mijlocul secolului al XIX-lea putem afirma cu certitudine că sistemul școlar german și cultura germană au avut mare influență în Arad și în împrejurimi, astfel că au generat valori și tradiții însemnate pentru populație.

Între 1702-1866 în orașul Arad au rezidat 39 de primari germani, 18 primari sârbi și 12 primari maghiari. Se poate afirma că orașul Arad, în secolul

al XVIII-lea până la mijlocul secolului al XIX-lea, a avut un caracter pregnant german, care s-a răsfrânt și asupra vieții economice, sociale și culturale a orașului.

După încheierea păcii de la Passarowitz în 1718 s-au stabilit primii coloniști la sud de Mureș, în Aradul Nou, în apropierea micii localități Schela – azi Mureșel.

Colonizarea Banatului la propunerea prințului Eugen a fost încredințată colonelului Florimund Mercy care a fost numit guvernator general al Banatului de către Cancelaria imperială. Sub conducerea lui a fost instaurată “Comisia camerală de instalare”, care a coordonat procesul de colonizare.

Primii coloniști în Aradul Nou au fost atestați încă din 1720. Coloniștii au sosit cu prioritate din regiunea Kurmainz, apoi din Franken, din Alsacia-Lorena și din Palatinat. Matricolele bisericești și arhivele camerale ne oferă informații precise despre proveniența coloniștilor și despre numele lor.

Creșterea populației a fost spectaculos de rapidă, într-o perioadă scurtă au venit nu numai țărani, dar și un mare număr de meseriași (meșteșugari). Astfel, în 1738 în Aradul Nou au fost înregistrați circa 1.000 de locuitori, dintre care 164 erau meșteșugari. Deja în 1725 Aradul Nou a devenit sediul unei comisii privind colonizarea satelor germane la sud de Mureș.

Gospodăriile germane nou înfiripate în satele colonizate, scutite de obligațiile feudale, s-au orientat spre o dezvoltare economică impetuoasă și vor rămâne mulți ani în celula economică de bază a economiei germane bănățene. Aceste supoziții sunt valabile și pentru celelalte naționalități din Banat ca: români, sârbi, bulgari, slovaci, maghiari etc., care sunt legați de aceiași factori.

Noua societate germană care a luat naștere în Banat s-a bazat pe trei factori importanți: pe familie, pe școală și pe biserică. Acești trei factori vor constitui fundamentul care va garanta menținerea etniei șvabe de-a lungul secolelor în Banat și îi va feri de deznaționalizare.

În majoritatea cazurilor nu putem trage o linie despărțitoare între orașul Arad și localitatea Aradul Nou. Deși despărțite de Mureș, întotdeauna

a existat un pod care să le unească. De-a lungul secolelor s-au stabilit atât legături economice, cât și social-culturale care, începând din secolul al XVIII-lea, s-au amplificat și s-au diversificat.

Aradul Nou, cu puternicul său sector agrar și meșteșugăresc, a fost întotdeauna o puternică rezervă economică pentru orașul Arad. Țărani șvabi (germani) și grădinari din Aradul Nou au aprovizionat de-a lungul anilor în mod intensiv populația orașului cu cereale, grâne, legume și produse animaliere. În mare parte piețele Aradului au fost dominate de populația șvăbească. Cei mai în vârstă își aduc aminte cum din dimineață femeile din Aradul Nou treceau podul cu acele cărucioare tipice trase de mână, încărcate cu tot felul de legume, în drum spre piețele Aradului.

O legătură reciprocă și stabilă s-a statornicit de-a lungul anilor și pe linie culturală și educațională. Teatrul german din Arad (1817), precum și diferitele ansambluri de teatru ambulant care au poposit în orașul Arad, au atras un public numeros și din Aradul Nou.

În 1725, în Aradul Nou s-a înființat prima parohie și a fost clădită o primă biserică din cărămidă și lemn, acoperită cu șindrilă, așa cum reiese și din documente. A fost, desigur, o clădire modestă, care a corespuns la început cerințelor populației.

Școala și educația

Necesitatea accesului la educație și cultură a populației din Aradul Nou s-a manifestat de timpuriu. Se simțea în mod implicit nevoia unei școli. În același an cu înființarea parohiei, a fost fondată și prima școală germană din Aradul Nou, cum reiese din documentele vremii. Trebuie să ne imaginăm că de-abia după câțiva ani de la sosirea primilor coloniști în localitate s-a afirmat necesitatea înființării unei școli. În anul 1725 este consemnat în matricolele bisericești din localitate un învățător (Ludi magister), finanțat de comună. Se presupune că a existat și o clădire adecvată unde s-a desfășurat procesul de învățământ. Dacă a fost sau nu o clădire separată, nu știm, dar presupunem că a fost pe undeva în apropierea bisericii, ca în majoritatea comunelor germane din Banat.

Referitor la școală și la sala de clasă în care s-a desfășurat procesul de învățământ, trebuie să ne închipuim o sală mai mult sau mai puțin încăpătoare, mobilată simplu. Elevii stăteau în bănci lungi, iar în fața lor erau mese pe care se putea scrie și o catedră cu un singur scaun, pentru învățător. În spatele catedrei se afla o tablă vopsită în negru, pe care se putea scrie cu creta. Elevii scriau pe niște tăblițe din șist cu griflu (un bastonaș din calcar moale – asemănător cu creta). Într-unul din colțurile sălii se afla o sobă de tuci din cărămidă sau din fontă, cu care se încălzeau în timpul iernii. Lemnele au fost puse la dispoziția școlii de către comună. De asemenea, toată instalația și întreținerea școlii precum și remunerația învățătorului s-au făcut în contul casei comunale. Învățătorul avea locuință gratuită pentru el și familia lui, iar mai târziu a primit în folosință o suprafață de pământ arabil, loc de grădină, lemne de foc etc.

În timpul domniei sale împărăteasa Maria Theresia, a pus bazele unui sistem modern de învățământ în cadrul imperiului, valabil pentru majoritatea provinciilor imperiale, printre care și Banatul, care pe vremea aceea avea un statut special, fiind direct subordonat cancelariei imperiale. Sistemul de învățământ introdus de Maria Theresia a alăturat statul și biserica și le-a

conferit prerogative egale în exercitarea dreptului asupra sistemului școlar. Acest sistem a funcționat multă vreme în Austria.

Suntem în posesia numelui primului învățător din Aradul Nou: este vorba de Anton Nick, care a profesat aici trei ani, între anii 1725-1728. Această perioadă este relativ scurtă și nu știm de ce, pentru un timp, numele lui nu apare în însemnări, ca să reapară după câțiva ani ca învățător în comuna Jahrmarkt. Urmează o listă întreagă cu numele învățătorilor din Aradul Nou, cu mici întreruperi, care ne permite o orientare în dezvoltarea sistemului de învățământ și a numărului de cadre didactice aflate pe post diferențiat pe grade școlare, în primul rând fiind vorba de învățământul primar (Volksschule).

După Anton Nick urmează Christophorus Rödl, care a profesat până în 1737. Un important rol în viața școlii din Aradul Nou a avut familia Leway, numele căreia apare de mai multe ori în însemnări, fiind învățători din generație în generație. Trebuie să-l amintim pe Adam Leway, care a profesat între 1798-1810.

Am putea aminti mulți alții, atât învățători principali (Oberlehrer) cât și învățători secundari (Unterlehrer), trecuți în evidența matricolelor școlare și bisericești, care au jucat un rol important în viața culturală și școlară a comunei până la al doilea război mondial. Până în anii șaizeci ai secolului al XIX-lea învățătorul a fost totodată notar comunal, organist la biserică (cantor) și slujbaș bisericesc. O listă cu învățătorii și cu cadrele didactice care au predat la școala primară din Aradul Nou între 1725 și 1944 va fi atașată acestei lucrări.

Cu trecerea timpului asistăm la o dezvoltare continuă a școlii, crește numărul elevilor. Un învățător nu mai putea face față cerințelor, astfel se cerea angajarea a mai multor învățători. Frecvența elevilor a fost mult mai mare iarna, vara scăzând, datorită faptului că părinții își obligau copiii să-i ajute la muncile câmpului sau în grădină. Începând cu 1740 în însemnări apar doi învățători în Aradul Nou.

În secolul al XVIII-lea învățătorul predă scrierea, citirea și socotitul. "Învățătura creștinismului", respectiv religia (Christenlehre) a fost predată de preotul comunei sau de ajutorul acestuia (Kaplan).

Orarul zilnic era de 3-4 ore de șase ori pe săptămână, iar mai târziu, în secolul al XIX-lea, numărul de ore a crescut la 4-5 ore zilnic. În urma reformelor introduse de împăratul Iosif al II-lea, limba germană devine limba oficială în învățământ, pentru toate gradele, înlocuind limba latină, chiar și din administrație.

Din însemnările vremii avem și informații referitoare la remunerarea învățătorului. În anul 1753, un Ludimagister (învățător), avea un salariu de 110 guldeni (galbeni) pe an, iar mai târziu, în 1774, salariul său a fost de 200 de guldeni, la care s-au mai adăugat zece stânjeni de lemne pentru foc și locuință gratuită.

După apariția Legii învățământului, „Allgemeine Schulordnung”, în anul 1774 are loc și în Aradul Nou o reorganizare a școlilor triviale. Avem informații precise privind numărul elevilor și fluctuațiile care au avut loc în decursul anilor. Aceste informații sunt importante și ne permit o urmărire periodică a stării învățământului în diferite etape. Astfel, de exemplu, în 1778-1779 în Aradul Nou au fost înscriși și au frecventat școala 466 elevi. Învățătorii s-au plâns de faptul că spațiul școlar este insuficient. Au fost nevoiți să desfășoare procesul de învățământ cu câte 60 de elevi în săli. Populația a cerut noi spații școlare și mai mulți învățători. Însă abea la începutul secolului al XIX-lea sunt menționați doi învățători noi.

Nu știm cu certitudine unde se afla prima clădire școlară în Aradul Nou, însă după cercetările noastre am ajuns la concluzia că s-ar fi aflat la colțul străzilor Schulgasse-Kirchengasse (strada școlii cu strada bisericii), în apropierea castelului familiei contelui Zselinsky-Pallavicini-Nopcsa, o familie de "Mecena", care a susținut în decursul anilor evoluția economică și cultural-educatională a populației din Aradul Nou. (Azi, în amintita clădire, se află Liceul tehnologic Forestier „Iuliu Moldovan” și din februarie 2011 clasele X-XII ale școlii germane, Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn”, în aripa aflată de-a lungul străzii Popa Șapcă.)

O altă informație, destul de exactă, privind sistemul școlar din Aradul Nou ne este furnizată de "Visitatio canonica" din anul 1838. Aceasta este o descriere care ne informează și despre noua clădire a școlii, construită cu puțin timp în urmă, din cărămidă, care a avut trei săli de clasă și o curte încăpătoare. Tot aici se afla locuința învățătorului, compusă din două camere și o bucătărie. Clădirea a fost acoperită cu șindrilă și avea un mic turn, în care se afla un clopot, care anunța începutul orelor de școală și sfârșitul prelegerilor. În curte se afla o altă clădire mai mică, folosită parțial ca grajd, pentru că învățătorul a fost în același timp și crescător de animale: porci, găini, posedea chiar și vite, unii dintre ei erau și apicultori. Erau conducători de cor (cantor), uneori chiar poștași sau funcționari de bancă, „numai mamoș nu” – spuneau gurile rele. De școală mai aparțineau o curte și o grădină mare de 32 de stânjani, aceasta din urmă cultivată de învățător și cantor, care mai beneficiau și de 4 iugăre de pământ arabil care, mai târziu se va extinde la 6 - 8 iugăre.

Acest tablou al vechiului și clasicului învățător din comunele șvăbești din Banat se va păstra, cu mici schimbări, până în preziua celui de-al doilea război mondial. În cinstea acestui învățător sătesc trebuie spus că, secole de-a rândul, el a fost factorul principal în educarea și culturalizarea maselor, a fost un pilon important în menținerea etniei poporului și a limbii materne germane. În vremuri grele, când puterea statală a încercat pe toate căile să îngrădească folosirea limbii materne în administrație și școli, cadrele didactice și biserica, la care se adaugă și familia, au fost principalii piloni de rezistență împotriva deznaționalizării.

Situația tuturor minorităților din monarhia Austro-ungară, după formarea dualismului în 1867, a devenit critică. Politica agresivă a statului maghiar împotriva naționalităților a atins cote maxime. La fel și minoritatea germană a avut de suferit. În special asupra școlii au fost exercitate presiuni puternice. S-a încercat ca în satele germane să se înființeze cât mai multe școli maghiare. Situația a devenit deosebit de critică după apariția așa-ziselor "legi școlare apponioniene" din 1907, numite așa după Ministrul Învățământului din Ungaria, Albert Apponyi care a introdus obligatoriu limba

maghiară în școli. În ciuda acestor presiuni, sistemul școlar din Banat și din Aradul Nou se menține și rezistă în mare măsură încercărilor de deznaționalizare.

Creșterea populației din Aradul Nou are consecință și asupra creșterii numărului de elevi. Spațiul școlar în a doua jumătate a secolului al XIX-lea nu mai corespundea deloc cerințelor. Autoritățile comunale au fost puse în fața unor probleme deosebit de grele. Se cereau cu insistență noi clădiri școlare. De abia pe la sfârșitul secolului al XIX-lea au fost construite noi clădiri. Tot atunci va avea loc separarea școlilor de băieți de cele de fete. Băieții vor frecventa cele trei școli, după cum urmează: "Prinzenschule" sau "Florianschule", cum i se mai spunea (construită în anul 1853), "Krauseschule" și "Schorkschule".

Sistemul educațional și școlar al fetelor a fost deosebit de eficace și bine organizat la Aradul Nou, ca de altfel și în celelalte localități din Banat. Învățământul s-a desfășurat în cele două clădiri (Klosterschule) ale ordinilor călugărești. Începând din 1899 sistemul de învățământ al fetelor a fost preluat de ordinul călugărițelor "Notre Dame" care a condus acest învățământ cu deosebit succes până după cel de-al doilea război mondial când, în 1948, noul regim comunist din România – instalat după război – a procedat în mod brutal la desființarea școlii, a interzis ordinul iar călugărițele au fost alungate.

În locul școlii confesionale a fost instalată o școală normală care a eliberat două generații de absolvenți dascăli – educatoare și învățătoare / învățători cu predare în limba română și germană, mai apoi s-a transformat în liceu de cultură generală și în fine în liceu industrial, care a funcționat până la revoluția din decembrie 1989.

Clădirea a fost retrocedată prin sentință judecătorească Ordinariatului romano-catolic din Timișoara (episcopia romano-catolică) în 2005, punerea în posesie s-a efectuat în 2006 iar liceul german a funcționat în clădirile din Calea Timișorii 88 și 93 până în ianuarie 2011. Azi, clădirile principale ale vechii școli sunt într-un proces de conservare și renovare, aflate în grija bisericii romano-catolice. O parte a Liceului Teoretic "Adam Müller Guttenbrunn" s-a mutat în clădirea castelului Nopcsa – clasele de liceu – iar

clasele gimnaziale s-au mutat în clădirea fostei școli generale nr.20 de pe strada Posada nr.19, școală care a fuzionat cu liceul german în 2010. Trebuie subliniat că toate aceste clădiri mai sus amintite au fost în funcție până aproape în zilele noastre.

În vederea unei educații mai înalte, tineretul din Aradul Nou a frecventat gimnaziul german din Arad, care a luat ființă în anul 1751 sub auspiciile Ordinului Minorităților. După transformarea acestui gimnaziu în unul maghiar, a fost în continuare frecventat sau a existat o orientare spre școli de meserii.

Tot aici trebuie să amintim o chestiune des uitată, și anume, spre sfârșitul secolului al XIX-lea a funcționat la Aradul Nou o școală privată de meserii (Gewerbeschule) în limba germană și maghiară cu cursuri de trei ori pe săptămână, seara, care pregătea ucenici și calfe în vederea obținerii diplomei de maestru și care a contribuit eficient la popularizarea priceperii meseriașilor din Aradul Nou. Meseriașii din Aradul Nou aveau o bună reputație, îi găsim în marile orașe ale imperiului: la Timișoara, Budapesta și chiar și în Viena. Ei erau în special zidari, tâmplari, dulgheri, tinichigii etc. Angajați de marile firme de construcții, fiind foarte apreciați.

După primul război mondial și după formarea statului național integral "România Mare", anumiți meseriași s-au orientat spre vechiul regat și în special spre București. Capitala României va consemna o fază intensivă de construcție și de modernizare urbanistică.

Este interesant de remarcat că la începutul secolului al XX-lea se poate constata o creștere spectaculoasă a numărului de meseriași și comercianți, de intelectuali (medici, notari, avocați, funcționari, învățători etc.). Tot acum crește și se dezvoltă noua clasă a muncitorilor industriali, nu prea numeroasă, recrutată mai ales din rândul meseriașilor cu atelierul falimentate, aici, în Aradul Nou și Mureșel. Câteva date statistice raportate la numărul populației ne arată creșterea numărului de comercianți și meseriași la începutul secolului al XX-lea. Deja din 1896 sunt consemnate în total 81 de firme comerciale. Câțiva ani mai târziu, în 1907 au fost 92 comercianți la un total de 5.000 de locuitori (fără Mureșel). În preziua celui de-al doilea război

mondial, la o populație de circa 7.000 de suflete (inclusiv Mureșelul), sunt consemnați 118 comercianți, majoritatea dintre ei fiind firme familiale, ca de pildă Becker, Wagner, Kompass, Straub, Albecker, Bauer, Gehl, Andree și altele.

Meseriile mai importante, ca pantofar, croitor, rotar, tinichigiu, fierar, morar, tâmplar, zidar și altele, au fost meserii deosebit de căutate atât în Aradul Nou cât și în alte localități. Deja în 1829 au fost în Aradul Nou 307 meseriași înregistrați. În 1899 se consemnează o reducere a meseriilor, aceasta datorită în primul rând emigrărilor în America și pe teritoriul Monarhiei. În 1940 este consemnată din nou o creștere a numărului meseriașilor: sunt înregistrați în Aradul Nou 426 de meseriași, un număr impresionant de meșteșugari, raportat la totalul populației. La toate acestea, la începutul secolului al XX-lea se mai adaugă un număr însemnat de muncitori industriali, care au lucrat în fabricile din Arad. Majoritatea acestor meseriași s-au constituit în unități mici, familiale, ca de exemplu: Albecker, Klug, Kaufmann, Dengel, Traub, Teichert, Hellinger, Becker și altele.

Numărul relativ mare de meșteșugari, negustori, muncitori industriali, intelectuali și alte categorii ne arată că localitatea Aradul Nou a devenit un centru economic, social și cultural important din zona de nord a Banatului și că nu poate fi vorba numai de un centru agrar și grădinăresc, ci trebuie ținut cont și de alte ramuri economice, în care o mare parte a populației a fost activ implicată. Totuși, economia agrară și în special grădinăritul rămâne ramura principală de ocupație a populației din Aradul Nou și Mureșel, până la al doilea război mondial, 1939-1945.

La începutul secolului al XX-lea se consemnează o creștere a populației atât în Aradul Nou cât și în Mureșel, datorită în primul rând creșterii natalității, cât și imigrării din alte localități. În preajma primului război mondial asistăm la un val intensiv al emigrărilor în America, S.U.A și Canada, acestea fiind obiectivele principale. Pleacă în primul rând tineretul, dar și oameni cu familie, în ideea de a câștiga mulți bani și apoi de a se reîntoarce în patrie și de a-și pune bazele unei vieți mai bune, de a avea un viitor asigurat pentru

generația viitoare. Unii au reușit, alții mai puțin; mulți au rămas definitiv în America.

Economia agrară și grădinăritul

Cine nu-și amintește de grădinarii din Aradul Nou, cum treceau podul, în special femeile, dis-de-dimineată, trăgând după ele cărucioarele pline cu zarzavaturi proaspete pentru piețele arădene?

Majoritatea populației din Aradul Nou era ocupată în economia agrară. Unele date statistice ne demonstrează acest lucru. În anul 1900 de pildă, din totalul populației 43% era activă în economia agrară, cultura mare a câmpului și grădinărit, 28% în meserii, iar restul de 27,7% în alte ramuri ale economiei. Este evident că cea mai mare parte a populației era activă în economia agrară. Cea mai mare parte a pământului a aparținut micilor producători și țăranilor mijlocași, dar a existat și un grup restrâns de mari proprietari, proveniți în majoritate din aristocrația maghiară. Un număr restrâns de țărani șvabi autohtoni, datorită unor conjuncturi economice favorabile de la începutul secolului al XX-lea, s-au îmbogățit înjghebând mari gospodării agrare, devenind proprietari de mori, comercianți, deținând chiar mici ateliere meșteșugărești. Aici au fost cultivate în primul rând păioase: grâu, orz, ovăz și porumb, dar și plante industriale, cum ar fi floarea soarelui, sfeclă și altele.

Țăranii și-au lucrat pământul în regie proprie, cu unelte agricole ale timpului, forța principală de tracțiune în gospodăriile germane din Banat fiind caii, mai rar vitele.

Calul, forța de muncă umană și uneltele agricole au constituit principalele mijloace de producție în agricultură. După primul război mondial au început să apară unelte agricole mai perfecționate, chiar și mașini agricole, de pildă tractoare, secerătoare mecanice și altele. Datorită acestui fapt țăranimea șvăbească din Aradul Nou a realizat producții agrare mărite. O

mare parte din producția realizată a fost valorificată pe piața locală sau în târgurile din Arad și comunele din împrejurimi.

Un loc deosebit în preocupările populației din Aradul Nou l-a constituit grădinăritul. Având o tradiție bogată, legumicultura a fost practică din cele mai vechi timpuri. La început legumicultura a servit mai mult pentru satisfacerea trebuințelor personale, dar deja la sfârșitul secolului al XVIII-lea avem informații despre valorificarea produselor legumicole pe piață. Începând de la mijlocul secolului al XIX-lea grădinarii din Aradul Nou produc în mod sistematic pentru piață și localitatea devine un centru important al grădinăritului.

Sunt produse în primul rând legume de tot felul, roșii, ardei, ceapă, usturoi, vinete, varză, cartofi și altele. Pe o suprafață relativ restrânsă, grădinarii din Aradul Nou au produs prin metode intensive marfă de calitate. Munca grea a grădinăritului poposea mai mult pe umerii femeilor din gospodărie, în majoritatea cazurilor toată familia punea umărul.

O problemă care s-a ridicat și care era deosebit de importantă, a fost problema apei și a udatului. La început apa era scoasă din fântâni cu ajutorul găleților, o muncă deosebit de anevoioasă. Mai târziu, la începutul secolului al XX-lea încep să apară pompele de motor mecanice, iar mai târziu, între cele două războaie mondiale apar pompele electrice, care ușurează mult munca grădinarului.

În această perioadă legumicultura atinge un prim apogeu în dezvoltare. O mare parte din produsele legumicole iau calea exportului. Țările importatoare sunt, în special, Germania, Austria și Cehoslovacia.

A doua perioadă de apogeu în legumicultura grădinarilor din Aradul Nou este cea de după cel de-al doilea război mondial. Exproprierea populației germane după cel de-al doilea război mondial a lovit crunt în existența comunității. Pentru a supraviețui, a fost necesară o restructurare și o nouă orientare conformă cu realitățile nou statornicite de regimul comunist.

Rămasă fără pământ și mijloace de producție, populația din Aradul Nou a trecut la o cultivare intensivă a grădinilor, iar o altă parte a populației, în special bărbații, s-au angajat în industrie și meșteșugărit. Grădinăritul era

o muncă deosebit de grea, greul l-au dus femeile, dar au fost ajutate și de ceilalți membri din familie. Legumicultorii din Aradul Nou nu au satisfăcut numai piețele arădene, ci au mers tot mai des și în alte orașe din Banat, în centrele industriale ca Reșița, Timișoara, Hunedoara, în zona carboniferă a Văii Jiului și chiar până la Cluj-Napoca și în alte orașe din Transilvania.

Cine dintre cei mai vechi locuitori ai Aradului nu-și aduce aminte de femeile șvabe din Aradul Nou, cum dis de dimineață, cu căruțele trase de mână și încărcate cu legume, au traversat podul care leagă cele două localități, Arad și Aradul Nou, în drum spre piețele orașului?

Un aspect care nu trebuie uitat și adesea nu este amintit îl constituie cursurile inițiate pentru ridicarea nivelului cultural și profesional al păturilor țărănești. Chiar în perioada de dinaintea primului război mondial au fost introduse în Aradul Nou școli serale pentru tinerii țărani, care funcționau de două ori pe săptămână, cu un remarcabil succes. Începând din 1920 au fost introduse așa-zise "cursuri de iarnă", organizate pentru lunile de iarnă, decembrie-ianuarie, când nu se lucra la câmp. Începând din 1930 asociațiile țărănești, organizații ale țăranilor din satele germane au reorganizat "școlile de iarnă" și au inițiat cursuri la un nivel profesional ridicat, aducând cadre didactice calificate, ingineri agronomi și chiar profesori universitari.

Creșterea vitelor în Aradul Nou nu a jucat un rol deosebit de important până la primul război mondial. Vitele, porcii, păsările au fost crescute mai ales pentru consumul propriu. De-abia după primul război mondial asistăm la o dezvoltare impetuoasă a creșterii vitelor. În special sunt crescuți și îngrașiți porci pentru export. Această ramură devine deosebit de rentabilă pentru unele gospodării țărănești care se specializează în această direcție. Între anii 1920-1940 sunt exportate sute de porci înspre Germania, Austria, Cehoslovacia și alte țări din Europa centrală. Se formează chiar și asociații de producători care se ocupă cu organizarea exportului în străinătate.

Și acum câteva cuvinte despre renumitele târguri și piețele săptămânale din Aradul Nou. Avem informații documentare și însemnări care ne vorbesc începând cu secolul al XVIII-lea despre târguri ocazionale care au avut loc în Aradul Nou. Aceste târguri improvizate erau mai mult o întâlnire

între diferiții producători care schimbau produsele între ei. Deja în acea perioadă de sfârșit de secol al XVIII-lea și început de secol al XIX-lea Aradul Nou devenise un important centru economic și cultural al regiunii nord-bănățene.

Cu o puternică economie agrară, cu o pătură de meșteșugari și comercianți în plină dezvoltare, Aradul Nou devine un centru important al târgurilor și al piețelor săptămânale. Contactul permanent cu orașul Arad și cu satele înconjurătoare duce la schimburi intensive între grupurile de populație. Documentele vorbesc despre producători germani din Aradul Nou, țărani, dar și meseriași, care își desfac mărfurile pe piața din localitate și din orașul Arad. Vin cumpărători și producători din localitățile învecinate, de diferite naționalități, germani, români, maghiari, sârbi, bulgari și alții.

Deja documentele din secolul al XVIII-lea ne informează despre acele căruțe cu coviltir ale moșilor din Munții Apuseni care, cu produsele lor din lemn (scări, ciubere, scânduri, unelte de bucătărie) și trase de acei căluți mici de munte, poposesc de regulă în Aradul Nou, valorificându-și produsele și cumpărând de regulă cereale, grâu și porumb. Începând din secolul al XIX-lea aduc și fructe, în special mere, pere și prune, uneori și rachiu de prune.

Începând din anul 1812 în Aradul Nou au loc trei târguri anuale, și anume la 1 martie cel de primăvară, la 16 iunie cel de vară și la 18 octombrie cel de toamnă. Aceste târguri anuale (Jahrmarkt - iarmarocuri) erau adevărate zile de sărbătoare. Cu câteva zile înainte soseau vânzătorii din alte localități cu mărfurile lor. Populația română (moșii) din Munții Apuseni au venit cu produsele lor din lemn și cu fructe. Pe lângă meșteșugarii din localitate au venit meseriași din alte localități, ca de pildă olarii.

Vestit a fost târgul de bucate și de vite din Aradul Nou. Dacă vorbim de cel de bucate, ne gândim la cel de cereale, bucate fiind expresia populară folosită în această regiune. Erau oferite spre vânzare mari cantități de cereale de către țăranii autohtoni dar și de către țăranii germani din alte localități ca Fântânele, Frumușeni, Cruceni, Zăbrani, Sântana, Glogovăț și altele. În privința târgului de vite, el a fost vestit în toată regiunea, ca și cel de la Pâncota. Aici găseai vite cornute, cai, ovine, porcine. Toamna erau căutați în

special porcii grași, pentru a fi tăiați de către orășeni, pentru consumul familiei în lunile de iarnă.

O interesantă descriere despre târgul din Aradul Nou ne este dată de istoricul și omul de știință, originar din localitate, Anton Valentin. El spune următoarele: „Târgurile din Aradul Nou au fost momente deosebite în viața comunității locale. Pe lângă produsele agrare și meșteșugărești oferite spre vânzare, târgurile ne-au oferit un tablou complex al portului popular german și al celorlalte naționalități prezente la fața locului. În piață auzei diversitatea diferitelor dialecte germane din satele germane din jur, Fântânele, Frumușeni, Sântana, Zădăreni și altele, care împreună cu dialectul din Aradul Nou reprezentau dialectul sud-vest german. La toate acestea se adaugă conversații în limba română și ale altor etnii ca sârbă, maghiară, bulgară, un amalgam de limbi. Banatul reflecta multitudinea de popoare și etnii care au trăit în fosta monarhie austro-ungară și care, de data aceasta în condiții schimbate, trăiesc împreună într-o conviețuire pașnică, cu limba lor, cu obiceiurile lor, cu deprinderile lor, cu cultura lor, influențându-se de-a lungul anilor reciproc.” Aceste câteva fraze caracterizează starea de fapt a zonei de vest a României într-o etapă istorică care se întinde de-a lungul mai multor secole.

Cele mai sus spuse se referă nu numai la târgurile anuale, ci și la piețele săptămânale care cresc în importanță la începutul secolului al XX-lea. Atât târgurile cât și piețele săptămânale care se țin marțea și vinerea, se desfășoară pe strada principală, care este lată de ambele părți ale drumului. În jurul statuii Sfintei Treimi – “Dreifaltigkeitssäule” – de ambele părți găsim căruțele cu cereale și alte produse agrare, apoi căruțe cu obiecte din lemn și scânduri, cărbune din lemn, majoritatea din Munții Apuseni. Pe cealaltă parte a străzii sunt postați meșteșugarii cu produsele lor înșirate pe mese și în caz de vreme rea, sub cort.

Între standurile meșteșugarilor și în alte locuri se găseau corturi cu mese și bănci, unde se serveau băuturi și mâncăruri calde și reci pentru publicul vizitator și pentru clienți de tot felul. Nu lipsea de pe piață nici vestita friptură țigănească și nici cărnăciorii mult gustați de cumpărători și vizitatori.

Legumele proaspete, produsele din lapte, păsările de tot felul, ouăle erau orânduite de partea dreaptă a bisericii în jurul castelului Nopcsa, azi Liceul tehnologic Forestier „Iuliu Moldovan” și secțiunea de liceu a Liceului Teoretic „Adam Măller Guttenbrunn”.

Despre târgul de vite, vestit în toată regiunea am vorbit mai sus, acest târg a avut loc și în timpul piețelor săptămânale și era în continuă dezvoltare. Locul de desfășurare al târgului era terenul viran aflat între cartierul Aradul Nou și cartierul Mureșel, în zona coloniei din prezent.

După al doilea război mondial și după exproprierea germanilor târgurile și piețele din Aradul Nou se restrâng, dar după câțiva ani se refac. Germanii din localitate și din alte sate trec la un grădinărit intensiv, modern, cultura legumelor rămânând pe primul plan. Asistăm în anii care urmează la o nouă înflorire a legumiculturii în Aradul Nou. Producătorii nu se mulțumesc cu piața arădeană, ci are loc o ieșire chiar peste granițele județului în alte orașe și zone industriale ca Valea Jiului, Hunedoara și altele.

Primul război mondial 1914-1918 și consecințele acestuia

Primul război mondial a izbucnit în vara anului 1914 după asasinarea moștenitorului la tron al monarhiei austro-ungare, arhiducele Franz Ferdinand, de către o conjurație sârbă la Sarajevo. Dintr-un conflict local între Serbia și Monarhia Austro-Ungară războiul s-a extins și a devenit un război mondial la care s-au aliniat două tabere și anume, pe de o parte erau puterile centrale: Germania, Austro-Ungaria, Turcia și Bulgaria, iar de cealaltă parte s-au aliniat Serbia, Franța, Anglia, Rusia, Belgia, S.U.A., Italia și România. Războiul a luat sfârșit în 1918 prin înfrângerea Puterilor Centrale, după un măcel de 4 ani.

În urma Adunării Naționale a românilor din Transilvania și Banat de la 1 Decembrie 1918 și a prevederilor Păcii de la Trianon între Ungaria și Puterile Antantei, Transilvania și Banatul au fost atribuite României. În conformitate cu această pace, cea mai mare parte a Banatului a fost încorporată în România.

În consecință, și întreg județul Arad a aparținut de aici înainte României, implicit Aradul Nou.

Împotriva divizării Banatului în trei părți: România 70%, Iugoslavia 25% și Ungaria 5%, a protestat în primul rând populația germană din Banat, cei circa 640.000 de germani bănățeni au fost scindați în trei părți. Aproximativ 400.000 de germani au fost înglobați în România, 200.000 au fost atribuiți Iugoslaviei iar restul au rămas în Ungaria. În ciuda protestelor, Banatul a rămas scindat. Pentru populația germană aceasta situație a fost o catastrofă. O unitate politică, etnică și economico-culturală a fost ruptă și scindată. Toate acestea au însemnat o nouă orientare în toate domeniile economico-sociale și cultural-educative. Au apărut noi legi, o nouă orientare în viața economică și socială, noi legi în privința educației și a școlilor.

În conformitate cu declarațiile de la Alba Iulia ale Marii Adunări Naționale de la 1 Decembrie 1918, România s-a obligat să respecte drepturile minorităților naționale, să le asigure educație și școli în limbile naționale și o egalitate în drepturi tuturor cetățenilor.

Și, într-adevăr, trebuie să recunoaștem că în primii ani ai stăpânirii românești în Banat are loc o liberalizare a sistemului de învățământ. Sistemul școlar german se reface și se caracterizează printr-o dezvoltare impetuoasă. Pe drept cuvânt se vorbește de o "Nouă primăvară" și o deșteptare națională. Peste tot în așezările germane apar din nou școli germane. Folosind experiența sașilor din Transilvania, referitor la școlile confesionale, și aici, în Banat, apar astfel de școli administrate de biserici, dar apar și școli de stat germane, în localități unde nu au existat în trecut ori că au fost închise.

Un prim pas în această direcție a fost întemeierea Gimnaziului German de Băieți din Aradul Nou în 1920, sub conducerea directorului Edmund Neidenbach din Aradul-Nou. Școala a funcționat la început la Arad, ca apoi în 1921 să fie transferată în Aradul Nou într-o clădire nouă, terminată în 1923. Profesorul Neidenbach și-a dat toată silința de a înzestra școala din punct de vedere material, de asemenea a căutat să asigure un corp profesoral corespunzător. Și, într-adevăr, școala a înregistrat succese frumoase. Interesul pentru școală a fost mare în rândul populației germane. Au venit

elevi și din alte localități: Arad, Sântana, Glogovăț, Frumușeni, Zăbrani, Fântânele și altele.

În 1925 școala a primit un internat unde copiii din provincie puteau să stea întreg anul școlar. Rezultatele au fost pozitive, o mare parte dintre copiii țărănilor șvabi din împrejurimi au primit o educație superioară în limba maternă. Din păcate această etapă de liberalizare nu a ținut mult. În 1926 Ministerul Educației și Învățământului l-a transferat pe directorul Neiderbach de la Gimnaziul German de Băieți din Aradul Nou la Gimnaziul "Iosif Vulcan" din Arad. Aceasta a fost o primă lovitură dată gimnaziului german. De aici înainte a început procesul de romanizare a școlii. Situația a devenit critică, mai ales atunci când în fruntea Ministerului Educației și Învățământului a venit Constantin Anghelescu (1933-1937), deoarece o serie de abandonuri școlare au influențat negativ situația școlilor minorităților naționale. În școlile de stat ale minorităților, o serie de obiecte au fost predate în limba română.

Chiar și în școlile primare situația a devenit dramatică. În Gimnaziul German de Băieți din Aradul Nou s-a înrăutățit de asemenea situația, majoritatea obiectelor fiind predate în limba română. În această situație grea a școlii germane biserica a fost aceea care a intervenit și a preluat o mare parte a școlilor de stat, transformându-le în școli confesionale. Astfel s-a întâmplat și cu școala germană în Aradul Nou.

Tineretul german din Aradul Nou și din alte localități a început să se orienteze spre alte școli, spre școli românești, dar mai ales din 1927, spre noul complex școlar „Banatia” de la Timișoara, construit prin contribuția populației germane din Banat. Acest complex școlar avea școală primară, gimnaziu, școală comercială, școală de meserii, școală pedagogică și liceu. Banatia a devenit locașul de formare intelectuală a tinerei generații germane din Banat.

În ciuda unor fenomene de românizare, Gimnaziul German din Aradul Nou va rămâne un centru de formare a tinerei generații din Aradul Nou și din împrejurimi. Cu timpul se caută o altă soluție adecvată.

În vara anului 1940 se cristalizează o astfel de situație. Odată cu normalizarea relațiilor între Reichul German și România, momentul devine prielnic pentru o reglementare a învățământului german. Guvernul și grupul

etnic german prin dr. Franz Kräter încredințează pe profesorul Karl Waldner cu înființarea unui nou gimnaziu german la Arad.

Chiar în cursul anului 1940 ia ființă noul gimnaziu german din Arad, cu numele de "Adam Müller Guttenbrunn", fiind vorba de un întreg complex școlar, cu școală primară, gimnaziu, școală comercială și de meserii. În scurt timp, prin ajutorul părinților și al organelor de stat s-a putut începe procesul de învățământ. Directorul Karl Waldner a reușit să înființeze un corp profesoral de valoare și bine închegat, având colaboratori pe profesorii Josef Schneider, Michael Bockel, Erwin Scheipner, Josef Zirenner, Martin Hockel.

Datorită personalității sale deosebite, profesorul Karl Waldner a reușit în scurt timp să înjghebeze o unitate școlară de prestigiu. Având la dispoziție și un internat, la noua școală au venit mulți elevi din satele învecinate germane dar și din așezări mai îndepărtate, a fost declanșată o adevărată emulație, o adevărată euforie în sânul populației germane înspre școală. Trebuie arătat că au venit atât copii din familii mai înstărite cât și copii din pături mai sărace ale populației.

Majoritatea dintre ei s-au mulțumit cu patru clase gimnaziale, reîntorcându-se la gospodăriile familiale țărănești sau la meserii sau în comerț. Mare a fost însă și numărul celor care au studiat mai departe în școlile superioare din țară, la universități, etc. Raportat la numărul populației, procentajul celor care au studiat la școli superioare a fost deosebit de mare pentru vremea aceea. În plină dezvoltare și edificare se apropie sfârșitul școlii. Războiul care se apropie vertiginos de granițele României va avea repercusiuni grave asupra întregii țări și va orienta politica României spre o altă cale de dezvoltare, având multe repercusiuni negative pentru viitor.

Între timp a izbucnit cel de-al doilea război mondial. În 1941 România a intrat în război alături de Germania, luând parte la campania militară împotriva URSS, în vederea recuceririi teritoriilor răpite, Basarabia și Bucovina. După bătălia de la Stalingrad din iarna lui 1942-1943, percutată de germani și aliații ei, la care au luat parte și trupele române, a început retragerea. După mai multe bătălii crâncene, trupele sovietice ajung la granița cu România, în primăvara anului 1943.

La 23 august 1944 în România a avut loc o lovitură de stat, prin care mareșalul Ion Antonescu, conducătorul statului, a fost arestat și s-a instaurat un nou guvern, care a încheiat armistițiul cu puterile aliate și a declarat război Germaniei. Din aliați, peste noapte germanii și românii au devenit dușmani. Pe întreg teritoriul țării au loc operațiuni militare și trupele sovietice intră în România. O mare parte a populației din România a fost șocată de această întorsătură. În mod special înfricoșată a fost populația germană din țară și nu fără motiv, cum se va adeveri mai târziu. Prezența Armatei roșii în țară va ridica o serie de probleme pentru populația civilă. Armata sovietică se va deda la o serie de atrocități atât în orașe cât și în mediul rural. Frica domină opinia publică din România. Se pare că germanii au fost surprinși de evenimentele din România.

Pentru a preveni ocuparea Banatului și a părții de vest a țării de către Armata roșie unde a existat populație germană, trupe germane și maghiare au intrat în țară în lunile septembrie și octombrie, ocupând partea de vest a Banatului cu scopul de a evacua populația germană spre vest. Numai o mică parte a populației s-a declarat de acord cu evacuarea, în total au plecat 25.000 de oameni înspre Germania.

Înainte de a ajunge la Timișoara, trupele germane au fost stopate de către trupele române în colaborare cu cele sovietice. Sosirea grosului armatei sovietice în această zonă de operațiuni militare a determinat pornirea unei ofensive în colaborare cu armata română împotriva trupelor germane din vestul Banatului. După lupte grele, trupele germane reduse ca număr față de cele sovietice au trebuit să se retragă spre vest. La sfârșitul lui octombrie întreg teritoriul României a fost ocupat de armata sovietică.

Pentru întreaga populație a României a început un nou capitol al istoriei sale. Pas cu pas puterea politică în România a fost cucerită de partidul comunist și de organizațiile sale. Partidele democratice au fost excluse din viața politică a țării. În curând România a devenit republică populară iar mai târziu republică socialistă. Dictatura comunistă asigură procesul de construire a unui nou sistem social-economic și anume a celui socialist. Aceasta a însemnat schimbări structurale economice, sociale și cultural-educative.

Intrarea armatei sovietice în România, precum și instaurarea dictaturii comuniste a avut repercusiuni grave asupra întregii populații, dar cel mai mult de suferit au avut germanii. O primă măsură a fost închiderea tuturor școlilor germane. În consecință, întregul sistem de învățământ în limba germană a fost desființat. Au urmat însă măsuri și mai drastice. Una dintre cele mai neomenești măsuri luate împotriva germanilor din țară a fost acțiunea de deportare a bărbaților și femeilor la muncă forțată în Rusia. Este vorba de bărbați între 16 și 45 de ani și femei între 17 și 37 ani. Se pune întrebarea, cum de s-a putut ajunge la o astfel de situație. La 6. decembrie 1944 primul ministru de atunci a României, generalul Rădescu a semnat un protocol, anexă la convenția de armistițiu cu Uniunea Sovietică, că România pune la dispoziția Rusiei 100.000 de oameni drept forță de muncă care să fie obligată să lucreze la reconstrucția țării.

Deja în octombrie-noiembrie au fost întocmite liste de către autorități cu persoane de etnie germană. Prin comunele germane circulau zvonuri privind deportările, însă puțini au crezut. Chiar și populația românească nu a dat crezare acestor zvonuri, totuși acestea au devenit realitate. În ziua de 14 spre 15 ianuarie 1945 a început acțiunea. Satele și localitățile cu populație germană au fost blocate de unități militare sovietice și române, legăturile telefonice întrerupte, circulația trenurilor sistată, iar în localități a început acțiunea de ridicare a bărbaților și femeilor prevăzute pe liste. Având câte un pachet subsuoară, au fost duși până la gara cea mai apropiată și îmbarcați în vagoane de marfă, câte 40 până la 60 de persoane, pe un frig de -20 grade Celsius.

Zi și noapte trenurile pufăiau prin stepa rusească și Ucraina. Frigul, foamea, lipsa unor instalații sanitare și de medicină și-au făcut primele victime. Ajunși la fața locului, în minele de cărbuni din Donbas sau în uzinele de la Krivoirog, unii chiar în îndepărtata Siberia, au fost supuși unei munci extenuante, băgați în lagăre fără asistență medicală. Dintre cei circa 50.000 de germani deportați din Banat peste 9.000 nu s-au mai întors în patrie. O mortalitate mare raportat la numărul celor deportați. Ultimii deportați s-au

reîntors de abia în 1953 aproape că nu exista o familie în Banat care să nu fi deplâns pierderea unui membru.

Trebuie arătat că populația românească în ansamblu a condamnat deportările și au ajutat pe unde au putut. Multe familii de români au ascuns în special fete tinere care urmau să fie deportate, riscând chiar libertatea personală. Au existat multe acțiuni de solidaritate atât la orașe cât și la sate față de populația germană.

Toate încercările unor organizații și a unor personalități din țară și străinătate de a interveni au dat greș. Intervențiile Nunțului papal la București, Dr. Franz Kreuter, a șefului cultului mozaic, Dr. Fildermann și a altora au fost respinse și au rămas fără rezultat.

Perioada de după al doilea război mondial.

Educația și învățământul în „Epoca socialistă”

Una dintre cele mai dureroase și sensibile perioade din istoria României a fost așa-zisa „epocă socialistă”, „epoca de aur” a dictaturii comuniste, care a cauzat deopotrivă suferințe întregului popor din România, indiferent de naționalitate. Totuși, trebuie arătat că cea mai oropsită și neîndreptățită a fost populația de etnie germană din România.

După deportările în Rusia a urmat așa-zisa „reformă agrară” din 25 martie 1945. Prevederile acestei legi stipulau exproprierea fără despăgubire a tuturor germanilor. Au căzut sub această măsură juridică pământurile arabile, grădinile, viile, pășunile, casele de locuit, mașinile agricole, animalele domestice (cai, vaci, porci), într-un cuvânt toată avuția oamenilor a fost înstrăinată. În felul acesta o mare parte a populației germane și-a pierdut baza de existență și a trebuit să-și găsească alte surse de existență, fie în industrie, fie în asociațiile agrare sau în fermele de stat nou înființate.

Toate aceste măsuri au dus la o degradare politică, economică și morală a populației germane din România, fiind împinsă spre cetățeni de categoria II-a, cu mai puține drepturi.

Pe lângă măsurile politice, economice, cetățenești, în mod deosebit de dureroase, au fost măsurile care priveau restrângerea activității culturale în limba germană și, în mod special, desființarea învățământului în limba germană.

Aceasta a însemnat și desființarea instituției școlare „Adam Müller Guttenbrunn”, copiii fiind nevoiți să urmeze școli românești. În perioada scurtă de funcționare a școlii au fost totuși obținute rezultate deosebite. Un mare număr de copii din oraș și din mediul rural au urmat cursurile acestei școli, punându-și în felul acesta bazele unei pregătiri intelectuale deosebite. Mulți dintre ei au urmat școli superioare, universități, și altele, în țară sau în străinătate.

Amintim câțiva dintre ei: dr. Franz Michael Dengel – medic; Michael Bartel – profesor de muzică; Eugen Ackermann – inginer agronom; Sebastian Ackermann – inginer agronom, ambii cu reputație deosebită; dr.phil. Otto Greffner – profesor universitar, cercetător științific și autor de cărți; Elsa Ilias-Botto – reputată cercetătoare chimistă, lucrează de mai mulți ani în cercetarea farmaceutică din Germania; ing. Roderich Philippi – arhitect cu reputație internațională, deținând posturi de conducere în Austria; Georg Schadt, arhitect – este sculptor de renume mondial, multe opere plastice ale lui împodobesc bisericile și catedralele din Londra, Windsor, Toronto, ș.a.; inginerul Josef Stumper; profesorul Wendelin Suck, dr. Helga Widock – cunoscuta dermatologă; preotul Paul Ziehle sunt unii dintre cei care s-au format în acest mediu al școlii, punându-și baza de pregătire aici.

Majoritatea dintre cei amintiți mai sus, precum și alții, trăiesc azi în Germania, unii încă activi, alții în pensie, exceptându-l pe Georg Schadt, care trăiește în Canada, unde este activ și în prezent ca sculptor (2001).

Școala a fost închisă, însă spiritul ei trăiește mai departe. Foștii elevi ai școlii s-au organizat într-o societate a foștilor elevi și în fiecare an se adună în diferite localități. Vin foști elevi din toate colțurile lumii: din Germania, America, Austria, Australia.

Perioada de funcționare a institutului școlar „Adam Müller Guttenbrunn” a fost unul din punctele culminante ale învățământului și culturii

în limba germană a populației din zona Aradului. Personalul didactic în frunte cu directorul Karl Waldner au știut în scurt timp să facă din școala germană un locaș de cultură cu deosebit prestigiu. Ne bucură nespuse de mult că școala germană din Aradul Nou a reprimut vechiul nume și suntem convinși că procesul de învățământ în această instituție va decurge în spiritul și concepția acestui mare european, care a fost Adam Müller Guttenbrunn, în spiritul înfrățirii tuturor naționalităților.

De-abia a început redresarea economică și morală a populației germane și, iată, au primit o nouă lovitură. În anul 1951 a avut loc evacuarea forțată a unei părți a populației din zona de graniță cu Iugoslavia și strămutarea acesteia. Majoritatea celor deportați au fost germani, o altă parte români și alte elemente „nesigure” pentru regim.

Circa 40.000 de germani au fost așezați în regiunea aridă a Bărăganului, în câmp deschis, fără locuință. Aici trebuiau să transforme pământurile necultivate și părăsite, din condiții de stepă în pământ roditor. La început au trebuit să-și construiască case, în majoritate din lut, erau de fapt mai mult niște colibe sau bordeie, unde te fereai de frig, de vânt și de căldura mare la vară.

Munca grea și lipsa unei asistențe medicale a dus la creșterea mortalității între cei deportați. Circa 8.000 nu s-au mai întors la vetrele lor – un procentaj mare, aproape un sfert din deportați.

În anul 1954 are loc o cotitură în politica partidului și a statului față de populația germană din țară; conducerea partidului și a statului a ajuns la concluzia că populația germană trebuie încadrată în procesul de construire a socialismului, fiind o populație harnică. În această direcție se iau o serie de măsuri.

Prin decrete ale Marii Adunări Naționale, hotărâri ale Comitetului central al Partidului Comunist Român, o parte ale bunurilor expropriate au fost retrocedate: casele, grădinile, de asemenea au fost acordate drepturi politice și cetățenești egale cu ale celelalte naționalități.

De mare importanță au fost concesiile făcute în direcția școlii și culturii germane. Numărul unităților școlare reînființate cu limba de predare germană

a crescut vertiginos: grădinițe, școli primare, școli de meserii, gimnazii și licee. O parte din vechii învățători și profesori au fost reprimiți și reabilitați. Pe linie culturală a fost permis să se sărbătorească datini și obiceiuri. Din nou a fost voie să se sărbătorească Kirchweilul, balurile portului popular german, sărbătorile religioase (Advent, Crăciunul, Paștele, Rusaliile).

A fost o perioadă de deschidere și liberalizare a sistemului comunist în România, ceea ce a adus multe simpatii României, mai ales când și pe planul politicii externe România a demonstrat o cale proprie și s-a distanțat de Moscova. În curând însă s-a aflat că a fost o politică abilă a lui Ceaușescu de a primi credite favorabile din apus.

Fără îndoială, această politică de liberalizare s-a făcut simțită și în zona Aradului cu populație germană. Copii germani din școlile românești au revenit în școlile germane redeschise. Mare a fost afluența în special spre școlile primare. Au lipsit clădirile, dar mai ales învățătorii și profesorii. Pedagogi inimoși și profesori ca Michael Pfaff și dr. Johann Wolf în Timișoara și Josef Schneider în Aradul Nou, în limita posibilităților au clădit un nou sistem de învățământ german.

Lipsa cadrelor didactice calificate a pus învățământul german în fața unor probleme deosebit de grele. În Timișoara și Aradul Nou au luat naștere noi centre școlare germane. Pentru a ameliora lipsa de cadre didactice germane s-a procedat la înființarea unei școli pedagogice în limba germană în Aradul Nou.

Deja în primele zile ale lunii august 1950 Ministerul Învățământului a emis decretul de înființare a școlii pedagogice. Avînd în vedere timpul scurt până la începerea cursurilor, conducerea școlii, în frunte cu directorul Mathias Schiller și directorul adjunct Josef Schneider, a fost pusă într-o situație deosebit de critică. Cu ajutorul părinților din Aradul Nou și a cadrelor didactice, a meseriașilor din satele germane și din Aradul Nou a fost îndeplinit dezideratul comun, astfel că în anul școlar 1950-51 a putut fi deschisă școala. A fost un efort gigantic, tot mobilierul a fost recrutat din donații.

În primul an au fost admiși 40 de elevi, atât fete cât și băieți. De-abia din 1951 s-a procedat la înființarea unui internat, care să adăpostească elevii

din alte localități. Merite deosebite în organizarea școlii îi revin primului director, Mathias Schiller, precum și inspectorului școlar Pankratz Beller, din Inspectoratul școlar al județului Arad, care au depus o muncă titanică în vederea organizării școlii. De remarcat este și munca de pionierat depusă în primii ani de existență a școlii de către cadrele didactice din acea vreme.

În școala pedagogică germană a funcționat următorul corp profesoral: matematică – Josef Schneider, cunoscut profesor de matematică din oraș; germană – profesoara Gisela Stromlich; română – Ioana Blănaru; rusă – Ilarion Auslander; istorie – Adalbert Tringl; științe ale naturii – Andreas Eisele; chimie și muzică – Franz Marx; fizică – Peter Maurer; desen – Octavian Dubinsky; sport – Peter Blatt. Un ajutor substanțial în organizarea învățământului în limba germană și a școlii din Aradul Nou a fost dat de inspectorul școlar Pankratz Beller.

În anul următor, 1951-52 au fost admiși din nou 40 de elevi. Aceștia au fost din păcate ultimii candidați de învățători, deoarece în anii următori școala se va transforma în liceu teoretic și elevii din clasele inferioare vor studia după un nou program școlar și vor finaliza studiile cu examenul de bacalaureat. În anii următori școala va suferi schimbări structurale, va funcționa ca Liceul nr. 4, apoi Liceul nr. 6 și, în final ca Liceul industrial nr. 10., când își va pierde aspectul de școală de cultură generală.

La sfârșitul anilor 50 și la începutul anilor 60 ai secolului trecut apare o nouă generație de cadre didactice la școală, cu pregătire academică la diferite universități din țară, în special Timișoara și Cluj, înlocuind prima generație de după război care a ieșit la pensie.

Prin venirea acestor dascăli și profesori tineri se face simțită o nouă dinamică în muncă. Va crește nivelul de predare și întreg procesul de instruire va situa școala pe o treaptă superioară de dezvoltare, fapt cunoscut și adevărat de rezultatele obținute la diferite ocazii ale întrecerilor școlare, olimpiade la diferite materii și recunoscute și de forurile superioare ale învățământului, Inspectoratul școlar și evidențiat de Ministerul Învățământului.

Tot mai mulți copii români se înscriu la acest liceu german și termină școala cu examenul de bacalaureat în limba germană. Relativ mare a fost

numărul absolvenților din liceu care au pătruns în învățământul superior universitar, la diferite universități, politehnici și institute superioare din țară.

Este meritul conducerii școlii și în special al corpului didactic care a activat la această școală, că a reușit să ridice instituția la un standard superior, rivalzând, în sensul bun al cuvântului, cu oricare dintre școli din oraș sau din zona de vest a țării.

Directorul profesor Josef Schneider, om cumpătat și cu prestigiu datorită cunoștințelor sale profesionale, a știut să stângă în jurul său un corp didactic de mare valoare, pe care-l merită să-l amintim: Peter Friedrich - profesor de fizică și matematică, Paula Dörner – profesoară de limba germană, Maria Bohn – profesoară de limba germană, Franz Stumper – profesor de limba germană, Elisabeta Maurer-Frisch – profesoară de matematică, dr. Otto Greffner – profesor de istorie și filozofie, Herbert Philipp – profesor de geografie, Friedrich Sliacsan – profesor de chimie, Helena Bod – profesor de științe ale naturii, Ursula Sanchen – profesoară de chimie, Peter Blatt și Béla Biró iar mai târziu Stefan Ziegler – profesori de educație fizică și sport.

Mai târziu, la aceștia se mai adaugă Frederike Hum, Anna Teichert, Willi Kerner, Franz Straub, Anton Vormittag, Hans Breier, Theresia Teichert și alții. Aceștia din urmă provin din foștii elevi ai școlii care au studiat în diferite instituții de învățământ superior din țară și au revenit la școală.

În curând perioada de liberalizare și deschidere spre vest a luat sfârșit și România s-a reîntors într-o fază de încruntare a relațiilor politice, economice și sociale. La începutul anilor 1970, noua orientare didactică de partid s-a resimțit puternic pe tărâm educațional și cultural. Drepturile minorităților au fost simțitor îngrădite. Școlile germane și ale altor naționalități au fost desființate și transformate în secții ale școlilor românești. O nouă linie a național-comunismului instaurată în România a încercat să sustragă populația de la neajunsurile zilnice, de la sărăcie și de frustrare ale drepturilor cetățenești.

A fost introdus în România școala unică socialistă, pe bazele celei mai extremiste ideologii socialiste ale timpului. Și în Aradul Nou, școala

germană a fost atașată școlii românești, sub direcțiune română. Învățământul s-a desfășurat în două secții: română și germană.

În virtutea respectării adevărului trebuie arătat că procesul de învățământ s-a desfășurat fără prea multe probleme și în condiții normale. În această ordine de idei trebuie să ne exprimăm recunoștința direcțiunii de atunci, Petru Clepe și în special lui Vasile Popovici, care nu au făcut diferențe între cele două secții și au condus școala cu multă abilitate.

Deja în anul școlar 1972-73 acest experiment a luat sfârșit și cele două secții au devenit independente. S-a revenit la liceul german sub denumirea de Liceul Industrial nr. 10, prin reorganizarea acestuia.

Situația devine totuși critică începând din deceniul al șaptelea al secolului XX. Atunci începe intensificarea procesului de emigrare a populației germane spre Germania. Părăsesc școala elevii, împreună cu părinții lor, dar părăsesc școala și cadre didactice. O mare pierdere pentru școală ... Corpul profesoral, altădată omogen, începe să se descompună. Părăsesc școala personalități marcante ale școlii germane, ca profesorul Peter Friedrich cu soția, Anna, și ea cadru didactic și familia, Franz Stumper, Friedrich Sliacsan, Franz Pretz și Anna Dissler-Teichert, foști directori, Herbert Philipp, Anton Vormittag, Willi Kerner, Hans Breier, Friederike Hum, Franz Straub, și alții, toți profesori. Prof. Otto Greffner, profesor de istorie și filozofie a căzut în dizgrație și i s-a interzis să mai predea în învățământ, lucrând în ultimii ani la Muzeu iar la începutul anilor 80 i s-a permis să emigreze în Germania.

Constelația școlii s-a schimbat în mare măsură. Au venit cadre tinere noi atât pentru secția germană cât și pentru cea română. Unele cadre pentru secția germană au considerat școala ca o trambulină în vederea plecării în Germania.

Marea cotitură – 1989. Răsturnarea dictaturii comuniste.

La sfârșitul anilor 80 situația economico-socială și politică în România se înrăutățește extrem și atinge cote necunoscute anterior. Lipsesc cele mai elementare produse alimentare ca uleiul, zahărul, carnea, chiar și pâinea a fost pe alocuri raționalizată. A crescut nemulțumirea populației față de regim. În țară au avut loc mișcări de protest împotriva acestei situații. Regimul dictatorial a înnăbușit cu brutalitate orice încercare de protest, cu ajutorul organelor de stat, securitate, miliție, procuratură.

Dictatura comunistă a lui Ceaușescu a căutat să iasă din această criză economică și politică aruncând toată povara pe umerii poporului. "Industrializarea socialistă" practică într-un ritm excesiv de către regim a îndatorat țara la maximum. Regimul a căutat să plătească aceste datorii externe prin produse agrare sustrate de pe piața internă, populația rămânând fără produse alimentare de bază, acestea fiind exportate în contul datoriilor.

Situația devine atât de critică, încât la mijlocul lunii decembrie 1989 la Timișoara izbucnesc grave tulburări sociale care se transformă într-o răscoală a populației împotriva regimului comunist. Scânteia revoltei a fost dată de evacuarea forțată a preotului reformat din Timișoara, László Tőkés, de către organele securității, la care populația timișoreană s-a opus. Cu rezeziune revolta s-a extins asupra întregului oraș. Forțe înarmate ale statului au căutat să înnăbușească revolta care s-a transformat rapid într-o revoluție populară împotriva regimului. Au căzut morți și mulți răniți dintre cei care au participat la revoluție. În final, populația Timișorii, la care s-au aliat și cei de la Arad, a reușit prin forțe proprii să se elibereze de dictatura comunistă. Răscoala de la Timișoara a fost primul semnal victorios de răsturnare a regimului. La 22 decembrie 1989 a izbucnit revolta și la București împotriva regimului comunist și împotriva dictaturii lui Nicolae Ceaușescu. Revoluția din București a pus capăt dictaturii comuniste din România și țara a intrat într-o nouă fază de dezvoltare, a fost adoptat un sistem democratic, țara s-a transformat într-un stat democrat.

Transformări fundamentale au avut loc nu numai pe plan politic și economic, ci și pe plan educațional, cultural și școlar. Sistemul educațional și școlar în spiritul dogmelor comuniste a fost abandonat și s-a trecut la valorificarea vechilor tradiții ale școlii românești și ale culturii mondiale.

În această direcție au avut loc transformări structurale importante în învățământul de toate gradele din România. Aceste schimbări au avut loc și la Liceul German din Aradul Nou. Educația a fost pusă pe noi fundamente. Au apărut noi programe școlare, noi manuale școlare, inclusiv în limba germană.

La început, după schimbarea regimului, datorită exodului masiv al populației germane din România, s-a crezut că zilele școlii germane din Aradul Nou sunt numărâte și că sunt puține posibilități de a menține școala. Cu timpul s-a demonstrat însă chiar contrariul. După primii ani de zguduitură și de căutarea unui nou drum, totul a intrat în normal. La școală au fost aduse cadre tinere, mulți dintre ei cunoscători de limba germană. Populația locală a demonstrat un interes mereu crescând pentru limba și cultura germană, așa încât s-a format o instituție școlară și totodată culturală de mare prestigiu pentru orașul Arad și împrejurimi. Vin elevi din toate părțile județului și s-a format o școală bilingvă germano-română, cu secții pentru începători, pentru avansați și, în fine, pentru cei de limbă maternă, care învață aproape toate materiile în limba germană.

Începând din 1991 și după restructurarea școlii în liceu teoretic de limbă germană, numărul elevilor a crescut continuu. În anul școlar 1990-91 au rămas 550 elevi care au frecventat școala iar în anul 2000-2001 numărul lor a crescut la 1.126, după care a scăzut la circa 900 de elevei, datorită evoluției demografice negative și a exodului masiv al populației. La începutul anului școlar 2013-2014, după fuziunea cu Școala generală nr. 20 în 2010, introducerea claselor pregătitoare în 2012 și absorbția Grădiniței cu program normal nr. 18 în 2013, numărul elevilor a crescut la circa 1.285. Aceasta creștere demonstrează că se merge pe cale bună și că școala a devenit un important furnizor de tineri absolvenți care posedă limba și cultura germană, având multiple posibilități de a se angaja în economie, în cercetări științifice, în învățământ, etc.

Începând din 1999 școala poartă numele renumitului scriitor german din Banat, Adam Müller Guttenbrunn, în felul acesta se revine la vechiul nume purtat în trecut de școala germană din Arad.

Patronul spiritual al liceului german din Aradul Nou

Adam Müller Guttenbrunn o fost o figură impozantă a culturii germane din secolul trecut. Dramaturg, scriitor, publicist, a ajuns apoi director de teatru la Viena. S-a născut la 22 octombrie 1852 în Guttenbrunn (Zăbrani), județul Arad, dintr-o familie săracă, fiind copilul nelegitim al Evei Müller și al lui Adam Luckhaup.

A urmat școala primară în comuna natală între 1859-1862. În 1864 îl găsim ca elev la Gimnaziul Piarist din Timișoara pe care însă nu îl termină. Mai târziu îl găsim la Sibiu, unde lucrează la un atelier (magazin) de frizerie unde a învățat meseria de felcer (pe vremea aceea unii frizeri făceau și anumite servicii medicale). Ca elev particular a frecventat gimnaziul Bruckenthal din Sibiu. S-a întors după trei ani acasă la Guttenbrunn, hotărât să plece și să „cunoască lumea largă”, la început cu gândul să plece la Viena, pe atunci capitala Monarhiei Dunărene, oraș cu mare rezonanță politică și culturală. În 1870 îl găsim la Viena ca ajutor medical în cabinetul doctorului Ulrich și paralel a absolvit și Școala Comercială din Viena.

Îl găsim apoi în orașul Linz, angajat la o societate de telefoane. Revine la Viena, studiază și frecventează bibliotecile și muzeele din capitală și ia parte activă la mișcarea culturală vieneză. În mod special se interesează de teatru, pentru care începe să scrie piese de teatru, regizează și pune în scenă. Înființează renumitul teatru „Raimund” din Viena pe care-l conduce mulți ani. A fost primul teatru popular din imperiu care a făcut posibil, datorită prețului scăzut al билетelor, să fie vizitat de pătri sărace ale populației.

Activitatea lui este foarte variată și multilaterală. De mare importanță sunt romanele sale istorice și cele care privesc pământurile natale (Heimatromane). De pildă: „Marea migrațiune a șvabilor” sau „Clopotele

patriei” sau „Crepusulul zeilor”. Amintim în continuare scrierile sale istorice: Trilogia Lenau, despre marele poet german revoluționar, sau Trilogia „De la Eugenius la Josefus”, o documentație istorică. De asemenea amintim romanul său autobiografic „Meșterul Iacob și copiii lui”. Acestea sunt numai câteva din scrierile sale.

A scris numeroase articole în revistele culturale și în ziarele vremii. A fost un animator al culturii spre păturile de jos ale populației. A contribuit prin scrierile sale la deșteptarea națională și culturală a populației germane din imperiu (a șvabilor din Banat). Prin scrierile sale a condamnat asuprirea națională în Austro-Ungaria, a subliniat deseori în scrierile sale prietenia față de poporul român. Cu alte cuvinte a fost un precursor al spiritului european de azi.

A murit la vârsta de 71 de ani în 1923 la Viena, unde este și înmormântat. La înmormântarea lui au luat parte foarte mulți bănățeni. De remarcat este că el a ajutat mulți tineri din Banat, indiferent de naționalitate, să-și facă studiile la Viena.

Adam Müller Guttenbrunn rămâne una dintre cele mai remarcabile personalități ale literaturii germane din Banat. El este păstrat în memoria colectivă drept scriitor, foiletonist, critic literar, critic de teatru, publicist și politician cultural. Cu el începe istoria literaturii populare și a celei culte din Banat.

Numele civil de familie Müller l-a primit de la bunicul său (tatăl mamei Eva Müller), întrucât nu a fost recunoscut de familia tatălui și i-a fost refuzat numele de familia Lukhaup, familie înstărită din Zăbrani – Guttenbrunn, una dintre cele mai mari și bogate comune câmpenești din Banat. Datorită statutului său de copil nelegitim a fost ostracizat de mulți dintre locuitorii comunei. Mai târziu, în culmea gloriei și a carierei sale culturale și-a asumat numele comunei natale Guttenbrunn, adăugire pe care și-a oficializat-o la autorități. Așa a înțeles să-și exprime afecțiunea și atașamentul față de comuna natală, în ciuda ostilității și a disprețului unora dintre locuitorii comunei față de el.

Urmează școala în comuna natală și apoi la Timișoara, dar eșuează în gimnaziu datorită impunerii limbii maghiare, pe care nu o stăpânea suficient de bine, fiind total demotivat să urmeze învățătura. Se întoarce așadar în comuna natală și devine ucenicul frizerului (felcerului) din comună. Despre anul de gimnaziu din Timișoara scrie astfel:

„Așa am rămas în fine corigent în gimnaziu, nu a fost îndeajuns nici pentru un examen, deoarece am fost adormit, am chiulit de la ore și m-am dus la canalul Bega la pescuit.”

Între 1870-1873 el urmează o școală comercială în Viena, dar lucrează și ca voluntar într-o ambulanță chirurgicală. Termină școala comercială în anul 1873, ocupă un post în Linz, cu toate că îi era dor de patrie. El scrie în acea perioadă:

„Dorul meu pentru Banat, pentru patrie, a fost mare. Și acum ar fi timp. Nu am fost ferm hotărât, să nu întreprind această călătorie, nu înainte de a deveni cineva. Studentul corigent, medicul secundar, un comerciant ratat; norocul meu că nimeni nu știa, nu avea voie să ajungă acasă ca pretendent pentru un post oarecare, trebuia să aibă răbdare, până când obținea acest post anume. Asta a priceput și mama și nu mă mai chema acasă. Dar ea a trimis o șuncă după alta și mulți cârnați bănățeni.”

Adam Müller Guttenbrunn va deveni funcționar în Linz. Serviciul său îi dădea posibilitatea de a se recicla spiritual și pentru dezvoltarea poetică. Prima dată el scrie drame și piese de teatru. În jurnalul său consemnează:

„În vraja datoriei” a fost prezentat în 12 și 14 ale lunii (noiembrie 1879) sub aplauze furtunoase ale casei. Toate așteptările mele au fost mult întrecute, de opt zile eu sunt un obiect de admirație în Linz.”

În 1903 a publicat antologia „Lupta germană” cu trei povestiri: „Micul șvab”, „Unguroaica”, „Vitejii din Karlsdorf” (Comuna Karl) – un fragment din romanul „Clopotele patriei”.

În mai, anul 1907 Adam Muller Guttenbrunn își vizitează patria bănățeană după 30 de ani de absență. Zguduit și revoltat de asuprirea națională el scrie „Amurgul idolilor, o imagine culturală din Ungaria de azi”. Acest roman este primul din creația sa, în centrul căruia stă Banatul. El notează în jurnalul său:

„Este ca și testamentul meu către patrie ... Căci acesta este țelul și scopul cărților mele, de a introduce pe acești șvabi în literatură.”

Tema cărții se desfășoară în Ungaria aceluia timp. Prin figura inginerului Trauttmann, care a petrecut un timp îndelungat în America și care acum s-a întors din nou în Banat, Adam Müller Guttenbrunn trăiește evenimentele din patria sa și din capitala maghiară. Acasă, în comuna natală, elevii cântă și se roagă numai în limba maghiară, fără a înțelege ce spun. Același lucru se întâmplă și cu adulții, mai ales cu țăranii, că funcționarii șovini vorbesc numai ungurește. Trauttmann își dă seama că pentru acest lucru de vină este instigarea politică și șovinismul vehement.

În 1910 Adam Müller Guttenbrunn publică povestea „Micul șvab”. Este povestea unui fiu de țăran șvab cu accente puternice autobiografice. În întâmplările băiatului este intercalată o imagine foarte concretă despre cultura din Banat și Transilvania.

În același an apare romanul „ Clopotele patriei”, într-o oarecare măsură o continuare la povestea romanului „Amurgul idolilor”. El descrie viața, caracterul, munca și regiunea populației germane bănățene. Din traiul și activitatea oamenilor din Karlsdorf se ridică pericolul îndoit: situația grea a minorității naționale, amenințarea existenței ei naționale și forța naturală a Dunării care inundă totul. Karlsdorf, un nume fictiv, stă pentru comuna bănățeană, pentru locuitorii ei, arătând cum se luptă cu forțele naturii dezlănțuite, cu puhoiul fluviului, cum își apără cu nepăsare față de moarte

pământul lor drag și cum se gândesc din nou la reconstruirea comunei inundate, cum ei în final nu vor să cedeze patria lor, indiferent de ce se va întâmpla.

Adam Müller Guttenbrunn începe în mai 1911 editarea calendarului „Prietenul de casă șvăbesc”, care nu dorea nimic altceva, decât să distreze și să instruiască, să arate cititorilor drumul prin aceste timpuri grele.

Între 1913-1917 Adam Müller Guttenbrunn publică romanele istorice despre șvabii bănățeni. Prima carte este „Marea migrațiune șvăbească”, în care el explică cauzele emigrării șvăbești:

„Este rușinos, cum s-au purtat francezii acolo ... De pe câmpuri și de la recoltat ei au prins băieți germani și i-au cărat cu sila. Fiecare iepure din câmp a fost mai mult respectat decât un om. Niciodată n-au știut cui aparține următoarea recoltă: soldaților francezi sau celor proprii, suedezilor sau imperialilor.”

„Iosif germanul” (1917) este cel de-al treilea volum al unei trilogii și tratează reformele monarhului iluminat, ca de exemplu:

„... încât el a proclamat în statele sale drepturile omului, cu un deceniu înainte de Revoluția Franceză, a desființat iobăgia țăranilor, a anulat cenzura veche a iezuiților pentru toate tipăriturile și a acordat libertatea presei. Predecesorii săi au ridicat palate și biserici ... El a dat drumul la jumătatea servitorilor săi din curtea domnească, a redus cheltuielile ... și palatele, pe care le-a ridicat, s-au numit ... spital general, casă de nebuni, cămin pentru copii orfani, institut pentru surdo-muți, casă pentru invalizi, orfelinat general, azil general.”

Cea mai frumoasă carte despre patrie a lui Adam Müller Guttenbrunn este romanul „Meșterul Jakob și copiii săi” (1918). În aceasta este vorba despre o descriere romanțată a modului de viață a șvabilor din Banat. El

descrie în mod consecvent istoria familiei sale, cât și propria sa evoluție, astfel:

„Din păcate nimic nu este inventat. Cine vrea, o găsește în ea pe mama mea, cât și pe mine ... Și evoluția mea aventuroasă merită să fie descrisă. Soarta îl ridică pe fiecare, care vrea să devină ceva în lume.”

Acest roman prezintă o imagine a casei părintești, o imagine senină a familiei, a tinereții scriitorului, imagine care este lărgită, devenind una a comunei. Cititorul trăiește satul șvăbesc bănățean în a doua jumătate al secolului al XIX-lea, la munca sa și la sărbătorile sale, secerișul și hramul bisericii, nunta și șezătoarea trezește la o viață culturală.

Ultima creație (1920) lui Adam Müller Guttenbrunn este trilogia „Lenau”, deoarece el se simte legat de Nikolaus Lenau prin patria bănățeană.

Adam Müller Guttenbrunn moare în data de 5 ianuarie 1923 la vârsta de 71 de ani și este înmormântat la cimitirul central din Viena. Creația literară a lui Guttenbrunn este apreciată și de către literații români. Astfel susține Lucian Blaga:

„Clopotele patriei” este titlul caracteristic pentru întreaga sa creație, titlul uneia dintre cele mai des citite opere. Imagini patriarhale, încărcate de amintiri și clopote, trec în fața cititorului – și printre aceste clopote care bat din depărtare, există și clopote românești, printre pășuni și câmpii, pe care pasc și lucrează animale, există și pășuni și câmpii românești.”

Azi, viața și activitatea lui poate fi urmărită în detaliu în muzeul memorial „Adam Müller Guttenbrunn” din Zăbrani. Suntem convinși că atât elevii, cât și cadrele didactice din școală poartă cu respect și mândrie numele acestui mare om de cultură din Banat.

Evoluția școlii germane după împlinirea celor 275 de ani de existență

În momentul de față (2019) în cadrul Liceului Teoretic German „Adam Müller Guttenbrunn” din Aradul Nou funcționează 57 de clase, dintre care 3 clase la grădiniță, 4 clase pregătitoare, 17 clase la ciclul primar, 16 la ciclul gimnazial și 17 la ciclul liceal. Începând cu anul școlar 2012-2013 în școală sunt instalate trei laboratoare de informatică și o sală multimedia, ceea ce înseamnă că se ține pas cu evoluția noilor tehnologii și sisteme școlare.

Deoarece copiii vin din diferite părți ale orașului și din împrejurimi, transportul lor (din 2001) a fost asigurat de două autobuze școlare puse la dispoziție de autoritățile orașului german Würzburg. Din anul școlar 2006-2007, autobusele școlare au fost desființate, nefiind rentabile, dar și datorită uzurii avansate a acestora.

Pe planul educațional și cultural, sarcină principală a școlii, s-au obținut o serie de succese, mai ales în ultimul timp, de pildă: în fiecare an școlar, un număr însemnat de elevi ai școlii noastre s-au calificat la faza națională a olimpiadelor școlare. Dintre aceștia mulți s-au întors cu premii și mențiuni, apoi și-au continuat studiile la universități de prestigiu.

De-a lungul timpului, unii dintre absolvenții noștri de valoare au ales să îmbrățișeze, pentru o vreme măcar, cariera didactică, urmându-și vocația și chemarea de a da returna școlii care i-a format câte ceva din valorile spirituale dobândite după absolvire.

Absolventa Adelheid Maria Simon a revenit în școală pe postul de învățătoare, după finalizarea studiilor. După un stagiul de 4 ani, a preluat un post în economie, director executiv la o firmă cu capital din spațiul de cultură germană, apoi în organizații ale societății civile. În prezent conduce Cercul cultural „Banat-JA” și coordonează ansamblul de dansuri folclorice germane, cu grupa de copii și grupa de adolescenți, care își desfășoară repetițiile în sala de sport a școlii.

Absolventele Rodica Jurcuțiu, Gabriela Benghia, Irina Holub, Maria Stângă au revenit la școală pe posturile vacante de cadre didactice – la

catedra de limba și literatura germană (maternă și modernă), după finalizarea studiilor. După un stagiu de câțiva ani la școală, unele dintre ele și au fost cooptate în mediul academic, anume Rodica Jurcuțiu la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad iar Maria Stângă la Universitatea de Vest din Timișoara; altele în mediul economic.

Absolventul Vlad Agotici s-a întors la școală pe postul de profesor suplinitor de informatică, apoi de chimie, pentru câțiva ani succesivi, după care a preferat un post în industria automotivă, la o companie cu capital din spațiul de cultură germană.

Eleva Sonia Stupariu din clasa a XII-a a luat parte la Olimpiada Internațională din Croația (2000) la materia Limba germană ca limbă modernă, ocupând, dintre 43 de participanți, locul al 18-lea. Ea ne împărtășește următoarele (textul și atmosfera sunt încă de actualitate):

„Primăvara de la Zagreb

La început am trăit euforia selecționării în echipa care va reprezenta România la Olimpiada internațională de limba germană din anul 2000 de la Zagreb. Au urmat apoi emoțiile, febra pregătirilor, în care momentele de entuziasm se intersectau cu frământările, cu spaima de a nu fi la înălțimea așteptărilor.

Mai departe a urmat ceea ce noi am numit „Primăvara de la Zagreb” – o experiență unică, o întâlnire a zeci de tineri din diverse colțuri ale Europei, pe care, dincolo de deosebirile de limbă, educație, obiceiuri, i-au unit timp de câteva zile dragostea și interesul pentru limba germană.

La Zagreb am înțeles ce înseamnă spiritul de competiție într-o întrecere în care nu conta că ești dintr-o țară mică sau mare, dintr-o țară dezvoltată sau mai puțin dezvoltată. Singurul lucru care conta erau cunoștințele de limba germană, imaginația, capacitatea de transpunere a unor idei.

Prima seară la Zagreb, de fapt o etapă „hors concours” a fost dedicată prezentării de către fiecare echipă a țării sale. În afara ocaziei pe care am avut-o de a cunoaște specificul și obiceiurile altor țări, ne-am bucurat să

vedem aprecierile pozitive la adresa prezentării pe care echipa noastră a făcut-o României. Scenariul nostru, prezentat în costume naționale românești, săsești și maghiare s-a axat pe prezentarea nu a unei Românie geografice ci a unei Românie spirituale și multiculturale, și fiind în preajma Sărbătorii Paștelui, s-a încheiat cu un montaj al obiceiurilor noastre de Paști.

Marele câștig pentru toți tinerii prezenți la Olimpiadă a fost concursul pe echipe, desemnate prin tragere la sorți, care ne-a pus, pe unii pentru prima dată, în fața unei concepții inedite: aprecierea performanței colective, a performanței echipei și nu a performanțelor individuale. Promovând spiritul de echipă, Olimpiada a constituit de fapt o pregătire a noastră pentru viață, pentru integrarea în societate, într-un colectiv în care fiecare trebuie să dea ce are mai bun, în care performanța echipei înseamnă realizarea, împlinirea fiecăruia dintre membrii săi.

Subiectul incitant care ne-a fost propus pentru dezbatere la Zagreb a fost „Când sunt destul de mare pentru a schimba lumea”. Piesa-eseu pe care am prezentat-o cu echipa din care au mai făcut parte un elev croat, unul bulgar și unul albanez a fost centrată pe ideea că suntem destul de mari pentru a schimba lumea atunci când suntem uniți, atunci când forțele binelui se întâlnesc pe aceeași baricadă în lupta împotriva urâteniei și răului care macină această lume.

Consider ca premiile I., II. și cele două mențiuni obținute de echipele din care au făcut parte reprezentantele României sunt, înainte de toate, o recunoaștere internațională a valorilor școlii de limba germană din România. Pentru mine personal, gândul la premiul obținut la Zagreb nu va putea fi niciodată despărțit de recunoștința pe care o port pentru formația mea, profesorilor de la Liceul German din Arad, în mod deosebit profesoarei de limba germană Marieta Nimăt.

Îmi doresc ca rezultatele obținute de elevii români la Zagreb 2000 să fie un imbold pentru generațiile care ne vor urma și le urez mult succes în întrecerea continuă cu ei însuși, spre gloria și prestigiul școlii românești.”

Deși a trecut mai bine de un deceniu, trăirile relatate sunt o mostră a motivației și a spiritului de competiție caracteristic elevilor eminenți pe care îi formează școala și care mai apoi reprezintă cu mare demnitate și cinste liceul care i-a format și educat în cultura germană.

Referitor la elevii și absolvenții care au primit burse în străinătate putem aminti pe următorii: Melitta Roșu – o bursă pentru un an la Gimnaziul Kant din Weil am Rhein în Germania. Absolventa Anca Pordea, o bursă de studiu la Universitatea din Rouen, Franța. Absolventa Ingrid Christian este a doua arădeancă care a obținut o bursă de studiu integrală la Universitatea Harvard din Boston, S.U.A. și care a declarat bucuroasă următoarele:

”După examenul de admitere, spre marea mea surprindere am fost chemată, în ianuarie 1999 la un interviu pentru Universitatea Harvard din Boston. De Paștele catolic am aflat că am fost acceptată ca bursieră integrală. La început n-am putut să înțeleg ce înseamnă aceasta, căci până acum majoritatea celor acceptați au fost matematicieni, iar eu voi studia literatura.”

Pe lângă cei mai sus amintiți, un mare număr de absolvenți care au reușit să intre la universități și instituții de învățământ superior din țară și străinătate. Și în felul acesta putem afirma că școala din Aradul Nou are perspectivă de viitor.

Școala germană din Aradul Nou a fost în tot cursul existenței sale de 275 de ani (între timp a împlinit 290 de ani) un important centru al învățământului și al culturii germane și universale în zona Aradului. Un aspect important care nu trebuie uitat este că școala a fost mereu deschisă și pentru alte naționalități, fapt ce reiese din matricolele școlare. Spiritul dominant în școală de-a lungul anilor, care și azi este prezent, este colaborarea între naționalități și copii de etnii diferite, frecventând aceeași școală.

Sperăm că liceul nostru, Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad, să fie și în mileniul trei o bază a învățământului preuniversitar din Arad și ne dorim ca toți angajații școlii cât și elevii să mărească prestigiul școlii.

Colaborarea între Liceu și Forumul Democrat al Germanilor din Arad

Forumul Democrat al Germanilor din Arad a fost înființat în 1990, când ședința de înființare cât și primele adunări au avut loc în încăperile Liceului German, cu sprijinul directorului de atunci, Costică Dobrin. De atunci a existat o strânsă colaborare între aceste două instituții: Forumul, care se ocupă de trebuințele minorității germane pe teritoriul județului Arad și Liceul German, care se ocupă de educarea copiilor și a tinerilor germani rămași în țară, cât și a copiilor și a tinerilor a populației majoritare, cărora de mici copii le-au fost transmise limba și cultura germană.

Deoarece Forumul Democrat al Germanilor din Arad și-a avut sediul în incinta Liceului „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad – și asta până în 2005, când legislația nu a mai permis găzduirea organizațiilor societății civile în unitățile școlare – a existat de la început o colaborare foarte strânsă. În prezent, biblioteca germană a Forumului este amplasată într-o sală a clădirii ciclului primar (Calea Timișorii nr. 67), pentru a facilita accesul elevilor și dascălilor la vasta colecție de carte de specialitate, de beletristică și de carte de agrement deținută de asociația germană din Arad. Unii profesori din liceu sunt și membri ai Forumului, cât și elevi din clasele mai mari.

Forumul a avut acces la o sală de clasă, sala veche audio-video, care era deschisă pentru membrii Forumului cât și pentru elevii școlii. Mai târziu această încăpere a fost mutată în „Clubul” școlii (în pivniță). Aici au avut loc și manifestări comune: Balul de Anul Nou, Balul Mascat de Carnaval (lăsatul secului), Balul de Sfântul Valentin, prezentări de diapozitive și reprezentații de film, diferite prezentări literare, Balul de Sfânta Ecaterina, serbări de Crăciun etc.

Cea mai mare serbare șvăbească a fost și este desigur Hramul Bisericesc (Kirchweih). Această sărbătoare a reînviat datorită Forumului și fiecare conducere a școlii a fost de acord ca manifestarea să aibă loc în curtea școlii (sau în caz de ploaie în sala de sport). Desigur o astfel de manifestare nu ar fi existat fără tineret. Perechile îmbrăcate în port tradițional german

parvneau în cea mai mare parte din rândurile elevilor Liceului „Adam Müller Guttenbrunn”. Astfel au învățat să respecte, să înțeleagă și să transmită obiceiurile și tradițiile caracteristice comunității locale de cultură germană, din Aradul Nou.

Colaborarea dintre liceu și Cercul Cultural „Banat-JA” din Arad – organizație de tineret

Cercul Cultural Banat-JA a fost înființat în 1990 de către studenți, care și-au propus ca obiectiv motivarea tinerilor pentru a rămâne în Banat, respectiv România și de a nu emigra. “JA” (DA), care este o prescurtare de la “Junge Akademiker” (Tineri academicieni) devine astfel un JA (DA) pentru Banat, pentru România.

De când există C.C. Banat-JA Arad, există și colaborarea cu școala. Obiectivele C.C. Banat-JA s-au apropiat dorințelor și intereselor membrilor săi, de-alungul timpului, dar FĂRĂ să fi uitat care este obiectivul inițial. Membrii C.C. Banat-JA Arad provin în mare parte dintre elevii Liceului “Adam Müller Guttenbrunn” Arad, sau dintre foști elevi ai școlii, plecați în alte unități școlare.

Mulți dintre ei au avut posibilitatea să călătorească în străinătate, prin Banat-JA. De exemplu există o activitate vastă a grupei de dans popular, care a avut succese mari prin serbările din Germania, Belgia, Danemarca, Austria, Ungaria, Polonia sau Slovacia, cât și prin relațiile interculturale astfel apărute. Atât membrii grupei de dans popular sunt elevi ai liceului, cât și conducătorul grupei, care se ocupă de ea cu mult entuziasm.

Burse și premiul „Stefan Jäger”

Începând cu anul 2003, Fundația „Stefan Jäger” din Timișoara acordă burse de studii private unor elevi merituoși care se confruntă cu probleme sociale și familiale deosebite (orfani de ambii părinți, orfani de un părinte, copii plasați în grija rudelor, copii plasați în grija unor asistenți maternali, copii cu probleme de sănătate).

Bursele sunt acordate de către antreprenorul Knut Klingler, originar din Timișoara, ca gest umanitar. Liceul nostru a beneficiat de asemenea burse, alături de liceele cu predare în limba germană maternă din Timișoara și Reșița.

În anul școlar 2014-2015 un număr de 11 elevi ai LTAMG au obținut bursa Stefan Jäger, în anul școlar 2013-2014 au fost câte 9 elevi din fiecare dintre județele Caraș-Severin, Timiș și Arad. În prezent sunt câte 10 elevi din fiecare școală DaM din capitala de județ.

Fundația „Stefan Jäger” din Timișoara acordă anual și câte o distincție specială pentru tineri sub 30 de ani care s-au remarcat prin contribuții deosebite pentru dezvoltarea culturii și tradițiilor populației de cultură germană din Banatul istoric (județele Caraș-Severin, Timiș și Arad). Vizați sunt intelectuali (cadre didactice, artiști, scriitori, cercetători, tehnicieni etc.), activiști sociali (voluntari în societatea civilă, lideri de opinie, tinere talente etc.).

Premiul Stefan Jäger pe anul 2011 a fost acordat profesoarei de limba și literatura germană Gabriela Benghia de la Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad, pentru implicarea în dezvoltarea școlii, mai cu seamă a catedrei de limba și literatura germană, pentru contribuțiile la elaborarea manualului de clasa X-a la literatura germană.

Premiul pe 2014 a fost acordat absolventei din promoția 2005 Bettina Kornelia Szellner pentru implicarea în proiectele culturale de tineret Young Potentials Academy și cele ale institutului cultural „Institut für Auslandsbeziehungen” din Republica Federală Germania.

Moștenirea culturală a patronului spiritual al liceului german – Adam Müller Guttenbrunn

Discurs festiv la cea de-a 11-a ediție a Zilelor Germanilor din Banat

Timișoara, la 25. mai 2013

Michael Szellner

„Noi suntem Papa – Wir sind Papst!” trâmbițau la 20. aprilie 2005 titlurile din publicațiile germane – expresia a devenit celebră între timp, de când cardinalul Joseph Ratzinger a fost ales Papă.

Este remarcabil cum oamenii își atașează memoriile și uneori trăirile din propria lor viață de evenimente deosebite, cu predilecție de asemenea fapte care se pot considera un succes personal.

Comasiunea se poate semna tot prin asemenea conexiuni: „Eu sunt berlinez – Ich bin ein Berliner!” astfel și-a proclamat președintele american John F. Kennedy simpatia și solidaritatea pentru locuitorii din Berlinul de Vest, în discursul său din 26. iunie 1963, la comemorarea punții aeriene.

Noi germanii din Banat – fie „șvabi”, fie „pemi” germani din banatul montan – noi nu nutrim nici asemenea atitudini triumfale, nici sfidătoare față de concetățenii noștri. Pe de altă parte suntem preocupați cât se poate de mult de menținerea identității noastre, de păstrarea obiceiurilor și tradițiilor noastre cât și de făurirea viitorului pentru noi înșine și pentru copiii și nepoții noștri.

În plus, ne venerăm toți strămoșii și membrii comunității noastre care au contribuit la existența noastră, la felul nostru de a fi și la particularitățile noastre. Ieri (la 24. Mai a.c.) l-am cinstit în comuna sa natală Guttenbrunn, în prezent Zăbrani, pe cel mai important scriitor, jurnalist, dramaturg, director de teatru, critic și formator de opinie al germanilor din Banat și al șvabilor dunăreni din Banatul istoric: pe Adam Müller-Guttenbrunn.

Chiar mai departe de atât, memoria elementelor vieții lui Adam Müller-Guttenbrunn ne oferă firul călăuzitor pentru motto-ul Zilelor noastre culturale, ne reprezintă conținuturile vieții, care în prezent sunt încă de mare actualitate pentru noi, așa cum erau și pe vremea lui Müller-Guttenbrunn însuși.

"Getreu zur Tradition - zuversichtlich in die Zukunft"

adică

„Credincioși tradiției – încrezători în viitor”

Constatăm existența unei paralele copleșitoare între felul de a fi al șvabilor bănățeni – adică noi înșine – între tradițiile și așteptările față de viitor, de conținuturile vieții cât și de atitudinea noastră în diversele situații de viață care ne caracterizează comunitatea noastră din Banat, raportate la ceea ce a trăit chiar Müller-Guttenbrunn și ceea ce a redat din punct de vedere artistic și a publicat:

Ieri, personalitatea lui Müller-Guttenbrunn a fost evocată pe larg. Astăzi mă voi rezuma numai la acele aspecte, care ne caracterizează pe NOI și existența NOASTRĂ – asemănătoare cu existența LUI.

- Copilăria lui Adam Müller a fost marcată de respingerea sa din partea familiei tatălui său, de adopția în familia bunicului său de mamă – astfel, el a pierdut o familie, dar și-a regăsit o altă familie, credincioasă;

versus

În secolele XVII. und XVIII., mânați de condițiile de viață extrem de grele, strămoșii noștri au emigrat din landurile germane și au căutat și au găsit o nouă patrie, în monarhia Dunăreană;

- Pregătirea școlară a lui Adam Müller a fost marcată de limba de predare maghiară impusă, care i-a determinat abandonul școlar, după care și-a încheiat totuși pregătirea școlară în limba germană maternă, anume în școlile comunității săsești din Transilvania iar mai târziu prin studiile superioare absolvite în Austria;

versus

Printre urmările celui de-al doilea război mondial s-au numărat pe lângă deportarea la muncă forțată în Uniunea Sovietică și desființarea progresivă a învățământului cu limba de predare germană din România – pentru ca odată cu reforma școlară din 1948 acesta să fie reînființat.

Înaintașii noștri și unii dintre contemporani au reușit să mențină învățământul de limbă germană maternă și cultura de expresie germană, chiar și în perioada regimului comunist – prin sprijinul politic acordat de către reprezentanții noștri de seamă, aleși sau numiți în funcții de demnitate publică, cum ar fi Alexander Tietz, Nikolaus Berwanger sau Peter Reingruber.

În prezent, după revoluția din 1989, în epoca integrării României în Uniunea Europeană, marcată de schimbarea frecventă a partidelor aflate la guvernare, de presiunea statornică exercitată de globalizare și de criza economică, încă mai trebuie să apelăm la sprijinul politic al politicienilor aleși și al demnitarilor numiți.

Pentru deputații care s-au succedat în Parlamentul României și pentru demnitarii publici numiți în Guvernul României a devenit o povară de cărat zi de zi, legată de insistențele repetate și de sprijinul politic permanent necesare pentru menținerea învățământului german. (Menționăm aici școala mică a Liceului Lenau la Timișoara, Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” la Arad, școli cu predare în limba germană în alte localități.)

Prin diminuarea progresivă a salarizării cadrelor didactice a devenit tot mai greu să menținem atractiv învățământul pentru tinerii absolvenți de universitate, de a-i coopta să devină cadre didactice – în ciuda intereselor economice ale elevilor pentru o educație germană. Constatăm un paradox uimitor: numărul elevilor crește, numărul dascălilor scade.

Cele mai multe școli și clase ni s-au păstrat, asta și cu interesul statornic al elevilor din populația majoritară. (În acest loc aș dori să exprim recunoștința noastră pentru secretarii și subsecretarii de stat

în Departamentul pentru Relații Interetnice, pentru demnitarii aleși și pentru membrii Comisiei pentru învățământ la Forumul Democrat al Germanilor din România – îndeosebi domnului Ovidiu Ganț și domnului Klaus Johannis).

- Adam Müller s-a remarcat prin realizările sale: în calitate de romancier, jurnalist, dramaturg și om de cultură a dat dovadă de hărnicie și tenacitate, nu s-a dat în lături de la nici un efort – așa cum de altfel este caracteristic șvabilor bănățeni și pemilor din Banatul montan.

În mod repetat, Adam Müller a trebuit să îndure eșecuri economice și perioade de sărăcie, chiar până la insolvență și faliment, urmate de pierderea funcției de director de teatru; de fiecare dată nu a abandonat, ci a depășit iar și iar toate piedicile care i s-au așezat în cale, pe drumul spre succes și recunoaștere publică.

versus

Străbunicii, bunicii, părinții și unii contemporani de-ai noștri au trebuit să îndure asemenea lui Müller-Guttenbrunn succesiunea de tragedii, foamete, războaie, expropriere, deportare și răscumpărare, decepții și apoi câte un nou început.

Hărnicia legendară și adesea bunăstarea invidiată a germanilor bănățeni nu au apărut de la sine, ci s-au dezvoltat drept urmare a suferințelor depășite, a voinței de viață, a autoajutorării la nevoie și a speranței într-o viață mai bună.

- Adam Müller a activat din convingere și din năzuința de a păstra și de a îngriji moștenirea culturală germană – care adesea i-a fost îngrădită – pentru care a devenit promotor și politician, apărător înfocat al culturii de expresie germană; pentru ca mai apoi societatea de cultură germană să-i reproșeze tocmai aceste preocupări. Cu toate acestea el a rămas și este „poetul șvabilor”, care și-a meritat și și-a apărut cu demnitate locul de onoare în societate.

versus

Noi insistăm să apelăm la cooperarea politică a reprezentanților noștri în privința elaborării deciziilor majore în Parlament și în structurile guvernamentale, referitoare la cauze și probleme care ne afectează pe noi în calitate de minoritate din România.

Acestea se desfășoară prin intermediul deputatului FDGR în Parlament, prin intermediul demnitarilor și consilierilor aleși și a reprezentanților Forumului german numiți în funcții ale Guvernului și ale administrației publice locale.

Comunitatea noastră germană din Banat se dedică în activitatea ei culturală atât păstrării obiceiurilor, dar promovează și tinerii talentați și creatorii de cultură, pe drumul nostru comun înspre viitor.

Asemănător lui Müller-Guttenbrunn avem de îndurat uneori critici și reproșuri sau piedici din partea majorității, prin partidele care tocmai găesc de cuviință de a și le impune peste capetele noastre.

A fi o minoritate nu înseamnă că am fi mai puțin importanți, ci înseamnă doar că suntem mai puțini la număr decât majoritatea. Astfel am insistat mereu și mereu pentru existența și menținerea instituțiilor noastre culturale germane, ne-am adresat factorilor de decizie aferenți și adeseori am fost nevoiți să suportăm compromisuri dureroase ... dar încununate de succes.

Astfel ne exprimăm din nou recunoștința pentru cei care ne-au sprijinit, cei care s-au zbatut pentru menținerea Teatrului German de Stat din Timișoara, pentru menținerea școlilor și grădinițelor cât și a altor instituții publice – catedrala tradițională de pelerinaj din Maria-Radna: doamna Dr. Susanne Kastner, domnul consul Konsul Klaus Christian Olasz, domnul deputat Ovidiu Ganț cât și alți demnitari.

De asemenea este remarcabil faptul că o scriitoare șvabă bănățeană a fost întâi persecutată de regimul aflat la putere tocmai pentru operele ei literare polemice, mai apoi a fost distinsă cu premiul

Nobel pentru literatură tocmai pentru aceleași scrieri. Nu ni se mai pare deloc întâmplător că ea se cheamă tot Müller ... Herta Müller.

- Personajele principale și modelele din operele lui Müller-Guttenbrunn emană demnitate, caritate și umanism în atitudinea lor de viață – la fel ca însuși Müller-Guttenbrunn în toate situațiile vieții în care s-a regăsit, în care a demonstrat perseverență și demnitate;

versus

Organizația noastră practică grija pentru semeni, altruism și demnitate în situațiile grave de cumpănă din viața membrilor comunității germane în Banat. Căminele de bătrâni din Timișoara, din Bacova și din Sântana, stațiunile sociale aferente din Reșița, din Biled, din Sânicolaul Mare, serviciul mobil de furnizare a mesei zilnice la domiciliu din alte localități în Banatul istoric – toate constituie expresia demnității umane pe care dorim să o menținem în comunitatea noastră.

Bătrânii noștri care au nevoie de ajutor cât și foștii deportați în Uniunea Sovietică se bucură de subvenții acordate periodic de către guvernul Republicii Federale Germania, prin intermediul Asociației de ajutor social al Șvabilor Bănățeni – „Hilfswerk der Banater Schwaben”. (Cu această ocazie dorim să-i mulțumim din suflet domnului secretar de stat parlamentar Dr. Christoph Bergner pentru implicarea dumnealui).

De asemenea ne proclamăm public grațitudinea cuvenită Guvernului României pentru contribuția adusă la menținerea căminelor de bătrâni. Fără aportul voluntarilor și colaboratorilor noștri din organizațiile locale ale Forumului german ar fi fost inimaginabil să efectuăm și să menținem aceste realizări în asistența socială – ei înșiși sunt exemple de demnitate și conștiinciozitate. Tuturora li se cuvin mulțumirile noastre sincere.

- Nu dorim să neglijăm nici aspectul poate cel mai important dintre toate – umanismul profund în felul de a fi al lui Müller-Guttenbrunn drept șvab bănățean:

Din cauza situației sale familiale a trebuit să îndure adesea repudierea, ba chiar disprețul fățș al concetățenilor din comuna sa natală. În ciuda suferințelor îndurate, el nu a fost de fel răzbunător, ba dimpotrivă – pentru a-și consfinți sentimentele de venerare a comunei natale el și-a completat numele de familie cu denumirea localității – "Guttenbrunn" – tocmai numele comunei care mai înainte l-a repudiat. Acest exemplu marchează felul de a fi al germanilor din Banat;

versus

Concetățenii noștri din Banat au resimțit cu toții presiunea emigrării, îngemănată cu speranța într-o viață mai bună, în condițiile libertății proaspăt redobândite, dar sub auspiciile întrebării arzătoare:

„Să plecăm ori să rămânem?”.

Noi am ales să trăim în continuare aici în Banat și ne reconfirmăm atașamentul față de patria noastră bănățeană; tot aici este locul pe care vrem să-l menținem și să-l oferim copiilor și nepoților noștri drept adăpostul în care merită să trăim și să ne simțim acasă.

Îi respectăm însă și pe aceia dintre rudele, prietenii și vecinii noștri care au ales să se mute în noua/vechea patrie și care se simt bine acolo.

Ei sunt și vor rămâne șvabi sau pemi bănățeni atâta vreme cât se vor simți ca atare și câtă vreme vor colabora la viitorul nostru comun – acolo și aici – și îl vor trăi împreună cu noi.

Așa cum se cuvine calității noastre de punte de legătură dintre România și Germania, noi cei din comunitatea germană din Banat ne vom exercita în continuare această menire – aici și dincolo. Pentru aceasta îl avem în fața ochilor pe poetul șvabilor, drept exemplu.

Ne bucurăm de participarea oaspeților noștri din Germania, din Austria și din alte țări ale lumii largi, veniți să ne asiste la păstrarea

obiceiurilor noastre, îndeosebi formațiile în porturi populare venite din partea asociațiilor consătenilor din localitățile bănățene „Heimat-Orts-Gemeinschaften” și din partea Asociației Șvabilor Bănățeni din Germania „Landsmannschaft der Banater Schwaben”, care au ales să participe aici la festivitățile „Zilelor Culturii Germanilor din Banat”. Iară concetățenilor noștri, voluntarilor și colaboratorilor, formațiilor de tineret în porturi populare venite de mai aproape sau de mai departe, muzicanților (pentru frumosul răsunset al fanfarelor), mămicilor și mătușelor și bunicelor (pentru frumoasele porturi cu care ne încântă privirea) cât și tuturor participanților, tuturora le spunem din suflet „Mulțam fain!” și „Doamne-ajută!”.

Stimate doamne și domni, tocmai ne-am deschis sufletul pentru a vă dezvălui atitudinea noastră de viață și percepțiile noastre aferente. Mai avem însă nevoie pentru toate acestea de un gând drept încheiere, în concluzie:

Este evident că regăsim o paralelă între viața și opera lui Adam Müller-Guttenbrunn cât și între felul de a fi, între viața și soarta germanilor din Banat.

Guttenbrunn ne-a lăsat o moștenire culturală vie – așa cum și noi drept germani bănățeni vrem să resimțim patrimoniul nostru cultural alături de dumneavoastră, ca să-l lăsați drept moștenire vie celor care vă urmează.

Adam Müller Guttenbrunn trăiește mai departe în fiecare dintre noi, aici în Banat și pretutindeni în lume. Astfel că vă mărturisim:

"Noi suntem Guttenbrunn!"

leri și astăzi și mâine ... pentru totdeauna.

Pentru atenția acordată vă mulțumesc din suflet;

Vă dorim multă bucurie la această festivitate și în continuare la Zilele Culturii Germanilor din Banat!

Personalități din Arad, absolvenți ai învățământului de limbă germană

De-a lungul timpului, în derularea secolelor, din Aradul Nou au provenit o serie de personalități marcante, cunoscuți peste granițele localității și au jucat un rol important în viața socială, economică, culturală și bisericească a timpului, unii dintre ei ocupând funcții înalte de răspundere în această direcție, pe linie de stat, militară, bisericească și culturală.

Acest aspect ne demonstrează ca Aradul Nou și orașul Arad a fost și este un centru important al culturii germane.

Cardinalul Lorenz Schlauch

Născut la 27 martie 1824 în Aradul Nou. A murit la Oradea, la 10 iulie 1902. Provine din familia mult stimată Schlauch din Aradul Nou. Tatăl, Paul, a fost un vestit arhitect și constructor, mama – casnică. A făcut școala primară în Aradul Nou și apoi gimnaziul la Arad și Seghedin. Studiază teologia la Budapesta. În 1847 este sfințit ca preot în domul din Timișoara de către episcopul Lonovics. Preot la Timișoara (Fabric), apoi profesor de teologie la Seminarul Catolic din Timișoara. În 1867 promovează la Budapesta ca doctor în teologie. În 1873 vicar la episcopia din Cenad. Tot în 1873 ajunge episcop la Satu Mare.

Membru în conducerea Colegiului episcopal din Ungaria. Între 1877/1894 președintele Societății Sfântul Ladislau. Din 1880 membru în conducerea Academiei Maghiare de Științe, ctitorul Societății de jurnaliști și al Organizației Pazmany Peter din Austro-Ungaria. În 1880 a fost numit consilier al regelui. În 1886 numit de către papă ca asistent al scaunului papal. În 1887 devine episcop de Oradea. Este numit cardinal și membru în conducerea colegiului de cardinali de către Papa Leo al XIII-lea. Este posesorul multor decorații și distincții ale Austro-Ungariei și ale Sfântului Scaun. Este purtătorul mării Cruci a ordinului Sfântului Ștefan din Monarhie. A murit în 1902 la Oradea, a fost înmormântat la Timișoara.

Cardinalul Lorenz Schlauch a fost una din personalitățile marcante ale timpului său. A fost multilateral, pe lângă obligațiile sale bisericești, având importante preocupări științifice. A scris în limba germană, maghiară și latină. Menționăm câteva din scrierile sale în limba germană: „Ideen aus dem Kulturleben des Mitteralters”, Budapest, 1886 (Idei din viața culturală a Evului Mediu), sau „Sklawenhandel im Afrika” (Comerțul cu sclavi în Africa), Budapest, 1889, „Freiherrliche Familie Lo Presti Fontana d’Angioli” lucrare documentară istorică.

La toate acestea se mai adaugă lucrări cu teme bisericești, atât în limba germană și maghiară, cât și în latină. Mai trebuie adăugat că a vorbit zece limbi, a fost un orator desăvârșit și că a fost propus de către Colegiul de cardinali candidat la alegerile papale.

Anton Schmidt, constructor.

Născut la 10 mai 1787 în Aradul Nou, a murit la 11 aprilie 1863 în Arad. Școala primară a urmat-o la Aradul Nou și apoi a învățat meseria de zidar și constructor. Școala de meserii la Timișoara, în 1815. În post de conducere a serviciului de construcții a orașului Timișoara. După planurile sale a fost sistematizată și construită partea centrală a orașului Timișoara. A construit clădirea Poliției, clădirea de război, Palatul ingineresc, spitalul și casele în cartierul Josefin, Fabric și în cetate.

Josef Schmidt, feldmareșal

Născut la 7 martie 1835 în Aradul Nou, a murit la 28 mai 1897 în Viena. Fiul lui Anton Schmidt, constructor. A făcut o carieră militară excelentă în armata austriacă. A fost absolvent al Academiei Militare din Viena. Rămânând ca unul din cei mai de seamă strategii militari din armata Monarhiei secolului al XIX-lea. A luat parte la bătălia de la Solferino din 1859 împotriva Franței, în 1866 în bătălia împotriva Prusiei, la Konigsgratz. A ținut cursuri la Academia militară din Viena. A murit ca soldat pensionar, în 1897, la Viena.

**Emil Georg Asboth, profesor universitar,
inginer constructor de mașini**

Născut la Aradul Nou, la 22 mai 1854, a murit la 8 aprilie 1935, la Budapesta. Fiul administratorului Johann von Asboth, care a lucrat până la sfârșitul vieții sale pe moșia de la Pâncota. Mama: Rosine Mathilda, născută Glatz. A urmat școala primară în Aradul Nou, gimnaziul la Arad și Timișoara. Studiază la Universitatea din Budapesta și Zürich, Facultatea de Construcții de Mașini, devenind inginer constructor de mașini. Lucrează ca profesor universitar la Augsburg, Riga și Zurich. Începând din 1883 este profesor ordinar la Politehnica din Budapesta. În 1899 renunță la catedră și devine directorul general al renumitei uzine Ganz & Co. din Budapesta, iar mai târziu director general al firmei „Danubius Maschienen-Waggon und Schiffbau A.G.”, una din cele mai renumite firme din fosta Monarhie, sub conducerea lui uzina a devenit una din fabricile de frunte din Europa. În 1925 se pensionează. A introdus o serie de inovații tehnice aplicate în tehnologia modernă. Moare la Budapesta, în 1935.

Oskar Béla Asboth, slavist, profesor universitar

Născut la 1852 în Aradul Nou, a murit la 24 august 1920, la Budapesta. Este fratele lui Emil Georg Asboth. Școala primară a absolvit-o în Aradul Nou, gimnaziul la Arad. A absolvit slavistica la Budapesta, 1872, studiază în 1873 în Leipzig, apoi, tot în 1873 în Berlin, iar în 1874 în Göttingen. În 1875 promovează ca doctor în filosofie. În 1882 face o călătorie de studiu în Rusia. În 1883 este docent la Universitatea din Budapesta. Din 1892 profesor universitar de slavistică la Universitatea din Budapesta. Membru al Academiei Maghiare de Științe în 1892, iar mai târziu al Academiei din Petersburg, Agram (Zagreb) și Helsinki.

A fost unul dintre marii slaviști ai epocii. A scris în limba germană, maghiară, rusă, slovacă, sârbo-croată. Câteva din scrierile sale în limba germană: „Umwandlung der Themen im Lateinischen” (Schimbări de tematici în latină), Göttingen, 1875, „Kurze russische Grammatik” (O scurtă gramatică a limbii ruse), Leipzig, 1889, ”Crestomație pentru începători”, Leipzig, 1890,

„Theoretische-praktische Grammatik de modernen georgischen Sprache” (Gramatică teoretică și practică a limbii moderne georgiene), Budapesta, 1903.

Georg Bauer, generalvicar, prelat papal

Născut la 23 martie 1843, la Arad; a murit la Timișoara, la 6 noiembrie 1925. A frecventat școala primară în Aradul Nou, gimnaziul la Arad și Timișoara. A studiat teologia la Timișoara, iar în perioada 1863-68 la seminarul central din Budapesta.

În 1867 este sfințit ca preot, apoi a activat ca preot în Sânmartin. Între anii 1871-78 este profesor la Institutul Teologic din Timișoara, iar până în 1904 este rectorul Seminarului Teologic din Timișoara. Apoi prelat papal până în 1906. Purtător al Ordinului coroanei de fier și al altor ordine bisericești și laice. A fost înmormântat în cripta domului din Timișoara.

A avut mari merite în educarea tinerilor preoți și în general a tineretului german din Banat.

Franz Karl Czeyda, Edler von Pommersheim

Medicinist, profesor universitar

Născut la 8 iulie 1891 în Aradul Nou, a murit la 24 septembrie 1974 la Budapesta. Tatăl – directorul băncii „Sparkasse” din Aradul Nou, Johann Pommersheim, mama – născută Schritt. Tatăl și fiul au fost adoptați de feldmareșalul Franz von Czeyda. Tânărul Franz Karl a absolvit școala primară în Aradul Nou, gimnaziul la Arad și Seghedin. Între 1909-1914 a studiat medicina la Budapesta.

Între 1914-1919 a fost pe front, iar apoi prizonier de război. Se reîntoarce în 1919 la Budapesta și lucrează ca și chirurg la o clinică din Budapesta. Din 1933 este docent la Universitate. Între 1933-38 conduce spitalul Ladislau din Budapesta. Între 1938-68 este profesor universitar și directorul renumitului spital Rochus din Budapesta și președintele organizației internaționale a chirurgilor.

Din 1968 se pensionează, dar rămâne activ ca președinte al organizației internaționale a chirurgilor, până la moarte. A fost un chirurg renumit și un om de știință de talie mondială.

Hilda Anna Emilia Martini-Striegel, scriitoare

Născută la 2 mai 1884 la Budapesta, a murit la 20. septembrie 1974 în Arad. Josef Martini, fiu de tâmplar din Aradul Nou, este originar din Italia de Nord. Tatăl său, Pedro, a venit împreună cu fratele lui în Banat, ca meseriaș și au înființat în Aradul Nou o tâmplărie. Josef s-a căsătorit cu fiica fabricantului de lacuri din Arad, Emilia Strobentz. Din această căsătorie au rezultat trei copii. Una a fost Hilde, despre care este vorba. Ea a frecventat școala primară la Budapesta, apoi liceul la Bratislava.

După aceea s-a întors la Arad, unde s-a căsătorit cu bijutierul Rudolf Galert, care însă a murit timpuriu. Apoi s-a căsătorit cu Josef Striegel. Scriitoarea a trăit la Arad și de tânără a început să scrie poezii. Câteva dintre aceste poezii sunt cuprinse în mai multe volume, ca de exemplu: „Schwäbische Garten, vol. I. și II.” (Grădina șvăbească), Sibiu, 1940.

Johann Philipp, deputat în Reichstagul (parlamentul) austriac, apoi în cel ungar

Născut la 12 septembrie 1862, în Aradul Nou, a murit la 11 noiembrie 1925 tot în Aradul Nou. Frecventează școala primară în Aradul Nou, gimnaziul la Arad, a activat în gospodăria familială. A fost membru în congregația comitatului și în conducerea Asociației Țăranilor din Ungaria de Sud. ,

Din 1906 este membru în parlamentul de la Budapesta, pentru alegătorii circumscripției din Aradul Nou și din satele germane din jur. Este totodată directorul băncii populare din Aradul Nou. A fost o personalitate politică care a reprezentat interesele germanilor, dar și ale altor etnii care trăiau în zona circumscripției electorale pe care el o reprezenta.

Nikolaus Schmidt, jurnalist și scriitor

Este o figură interesantă și controversată a literaturii germane din Banat. Născut la 22 septembrie 1874, în Mureșel, a murit la 11 noiembrie 1925 în Aradul Nou. Este originar dintr-o familie modestă de morari din Mureșel (Siegmundhausen), tatăl, Heinrich, calfă de morar, mama – născută Schuch, originară din Periam.

A crescut în condiții foarte modeste și simple. Este autodidact. Școala primară a absolvit-o în Aradul Nou și Arad. În perioada 1887-91 este ucenic într-un atelier de tâmplărie din Arad. Între 1896-1901 în găsim în drumeție (Wandergeselle). Poposește în Germania, Anglia, Franța și în diferite localități din Monarhie. În acest timp lucrează într-un atelier de mobilă de lux din Berlin. Șederea în Berlin a fost de mare importanță pentru Nikolaus Schmidt; în timpul liber el frecventează bibliotecile, muzeele, participă la diferite manifestări culturale, prelegeri, conferințe din capitala Germaniei. El însuși spune că a citit foarte mult și a vizitat adesea spectacole de teatru.

Aceștia au fost anii de „ucenicie culturală”, așa după cum el însuși se caracterizează. În acești ani de pribegie scriitorul și-a format un nivel cultural de invidiat; contemporanii spun că putea cita fără întrerupere din clasici germani și mondiali liber, fără carte, ore întregi.

În vara anului 1902 s-a întors la Arad și a ocupat un post de contabil. Între 1905-1909 a condus hanul și hotelul „Mielul negru”, care a devenit un loc de întâlnire pentru scriitori și oameni de cultură din oraș și s-a ocupat mai puțin de partea gastronomică și de rentabilitatea hanului, așa încât a intrat în mari datorii și până la urmă a trebuit să abandoneze afacerea cu mari pierderi. Între anii 1909-11 îl găsim funcționar la o casă de asigurări sociale. Din 1911 până în 1914 posedă o mică prăvălioară în Arad. Din 1914-1919 este redactor la ziarul german „Budapester Tageblatt” și din 1919 colaborator la diferite ziare din Ungaria și România, până la sfârșitul vieții sale.

Nikolaus Schmidt a avut o viață grea și agitată. Ca autodidact a știut să se ridice la un nivel intelectual de invidiat, formându-și un orizont larg de cultură generală. Scrierile sale foarte variate au un adânc substrat filozofic și social. Adesea unele din scrierile sale sunt asemănaute cu cele ale scriitorului

maghiar Madach Imre „Tragedia omului” (Az ember tragédiája). Alții găsesc idei asemănătoare cu cele din „Faust” de Goethe.

Din păcate, nu este așa de cunoscut. Operele sale nu au avut o circulație largă, unele dintre ele fiind încă în manuscris. Criticul literar Heinz Stănescu în colaborare cu profesorul Egon Dörner și Otto Greffner au încercat să editeze câteva din scrierile sale. S-a ajuns la volumul I, Opere alese. Plecarea lui Heinz Stănescu și moartea lui Egon Dörner a stopat această acțiune.

Scrieri apărute:

- Dudelsacklieder eines Schreinergeresellen, Leipzig, 1909
- Die braven Bauern (Țăranii bravi), o comedie sătească în 3 acte, Berlin, 1910.
- Weltbrand und Vaterland (Conflagrație mondială și patria), poezii patriotice, IV, volumul: Sturm und Lehrjahre, (Furtună și ucenicie) Budapesta, 1915
- Sturm und Lehrjahre – kleine Gedichte mit einer selbstbiographischen Skizze im Anhang (Furtuna și anii de formare), Budapesta, 1917
- Satanas. Komödie der Ideen. (Comedia ideilor), Budapesta, 1922.

La toate acestea se mai adaugă manuscrite nepublicate care în parte sunt deja pierdute sau de negăsit până acum.

Nikolaus Schmidt a cunoscut excelent și limba maghiară, a colaborat și la ziare maghiare, scriind în special articole de critică literară.

Anton Valentin, director de gimnaziu, om de cultură și știință

Născut la 26 februarie 1898 în Aradul Nou; a murit la 16 decembrie 1967 în Sigmaringen. Tatăl, Lorenz Valentin a fost agricultor, mama – născută Hans. A frecventat școala primară în Aradul Nou, gimnaziul la Arad, iar între 1914-17, gimnaziul piarist din Timișoara, după care a susținut examenul de bacalaureat.

Între 1917-18, militar pe Frontul de Est, după care a studiat teologia la Timișoara. Între 1921-23 a studiat la Tübingen și Marburg, în 1924 îl găsim la München, iar între 1924-26 la Cluj, unde studiază filozofia, filologia și

economia. În 1926 își dă examenul de stat. Din 1926 până în 1940 este profesor la complexul școlar „Banatia ” din Timișoara și la Liceul „Prinz Eugen”. În 1944 se refugiază în vest din fața armatei sovietice. Între 1945-48 este profesor la Vorarlberg în Austria, între 1950-65 la gimnaziul din Siegmaringen. Din 1964 este pensionar.

O personalitate cultural-politică complexă, cu o vastă cultură universală. Are merite didactice deosebite, prin mâna lui au trecut generații de tineri germani din Banat. Redactorul și editorul cotidianului german „Banater Tageblatt” și al revistei culturale „Banter Monatshefte”. Din 1938 până în 1941 a condus oficiul de cultură a comunității germane din Banat. Între 1941-44 a condus Institutul de Cercetare a Muzeului patriei. Din 1953 până în 1966 a fost primul președinte al Asociației șvabilor bănățeni din Germania. În 1963 a fost decorat cu Crucea de merit clasa I. din Republica Federală Germania.

Cartea cea mai importantă: „Die Banater Schwaben. Kurzgefasste Geschichte einer Sudostdeutscher Volksgruppe” (Istoria șvabilor din Banat), München, 1959.

Franz Dürrbeck, optician.

Născut la 24 august 1912 în Aradul Nou. Tatăl: pantofarul Nikolaus Durrebeck, Mama: Sofia, născută Seiler. Școala primară și gimnaziul le face în Aradul Nou. Pregătirea profesională: lăcătuș mecanic, la Arad și Aradul Nou. După absolvire a lucrat la Fabrica de vagoane Astra din Arad. Începând din 1942 este militar pe diferite fronturi. Până în 1945 a luptat alături de trupele SS, ajungând până la gradul de comandant de companie. Căzut prizonier la americani. După eliberare s-a stabilit la Bad Tölz în Bavaria. În anul 1948 s-a angajat la opticianul Blatt, învățând meseria de optician. În decursul activității sale a făcut o serie de inovații tehnice de mare importanță. A devenit conducătorul firmei optice Söhngen până în 1977, când s-a pensionat.

Dintre inovațiile tehnice în domeniul opticii amintim: el a fost primul care a definitivat tehnologia lentilei de contact, pregătind-o pentru producția în serie. În privința lentilelor suprasensibile a făcut și alte inovații, ca de

exemplu folosirea lor în domeniul microscopiei. Trăiește ca pensionar în Freising, Germania.

Josef Hans (Honvéd),

a fost primul care a scris o istorie a comunei Aradul Nou

Născut la 1867 în Aradul Nou, a murit la 25 ianuarie 1935, în Aradul Nou. Despre viața lui știm, din păcate, foarte puțin. A fost o fire ciudată, retrasă și a primit foarte rar vizitatori. A fost un fanatic, a luptat mereu împotriva nedreptății. A fost un idealist desăvârșit cu un caracter închis. A trăit la marginea comunei, într-o casuță simplă și a avut contact rar cu lumea externă. A scris prima lucrare istorică și etnografică a comunei Aradul Nou. Scrierile lui:

- Beschreibung der geschichtlichen Entwicklung der Gemeinde Neuarad (Descrierea evoluției istorice a comunei Aradul Nou), Arad, 1923
- Gedenkschrift ..., Arad, 1925
- După unele informații a lăsat o serie de manuscrise și notițe, precum și documente originale care privesc istoria Aradului și a Aradului Nou, respectiv a satului Mureșel și a cetății Arad.

Anton Wittenberger, paroh / Domherr al episcopiei de Cenad

Născut la 6 ianuarie 1867 în Mureșel, a murit la 9 iulie 1916 în Timișoara. Școala primară a absolvit-o în Aradul Nou, gimnaziul la Timișoara. A susținut examenul de bacalaureat în 1886. Între 1886-89 a studiat Teologia la Pazmaneum în Viena.

În 1891 a fost sfințit ca preot de către episcopul Dessewffy din Timișoara. A fost părinte-preot la Kistelek între 1891-93. Apoi a fost referent la consistorul episcopal din Timișoara. Din 1898 a devenit cameral papal, iar între 1901–1916 vicar episcopal de Cenad.

A avut un rol important în educarea tinerei generații de preoți din Banat și a cadrelor didactice germane. A fost încredințat de episcopul de Timișoara cu reorganizarea școlilor germane din Banat, într-o perioadă critică,

respectiv când statul a făcut presiuni asupra școlilor. În cursul vieții a fost decorat cu medalii și plachete pentru meritele sale.

Alfred Pommersheim, profesor universitar, doctor-inginer

Născut la 5 februarie 1944 în Aradul Nou. Școala primară în Aradul Nou, apoi gimnaziul și Liceul German în Aradul Nou, cu bacalaureat în 1962. Frecventează între 1962-67 Institutul Politehnic Timișoara, Facultatea de Construcții de Mașini Agricole. Examen de stat în 1967.

Între 1967-91 asistent la Institutul Politehnic. Din 1996 profesor la Institutul Politehnic „Traian Vuia” din Timișoara, conduce catedra de Construcții de Mașini Agricole și Mecatronică. În 1989 își susține disertația pentru titlul de doctor. Din 1992 conduce secția germană a Institutului Politehnic din Timișoara. La Politehnică predă cu deosebit succes, este de asemenea autorul unor lucrări științifice de specialitate și autorul a două cărți precum și a unor cursuri de specialitate. A desfășurat o importantă activitate de traducător, de pildă a cinci cărți de școală și 90 de lucrări științifice. Este angrenat și în probleme economice ale actualității, este membru al Asociației Inginerilor Germani.

A decedat subit în 2009, în urma unei afecțiuni galopante.

Anamaria Ciuhandu, născ. Lipovan, fizician, conferențiar

Născută la Arad, la 23 septembrie 1951, a frecventat Liceul German din Aradul Nou pe care l-a absolvit în 1970. Studiază între 1970-75 la Universitatea de Vest Timișoara la Facultatea de Fizică, având specialitatea de fizica corpurilor solide. Este căsătorită cu Gheorghe Ciuhandu, absolvent al Liceului German „Nikolaus Lenau” din Timișoara, doctor-inginer constructor, între 1996-2012 primarul orașului Timișoara, în 4 mandate succesive.

Între 1975-76 analist la Fabrica de Vagoane Astra din Arad. Între 1976-81 fiziciană la Fabrica de Baterii ELBA din Timișoara. Din 1981 până în anul 2000 asistent și apoi lector la Facultatea de Fizică din cadrul Universității de Vest Timișoara. Din anul 2000 consilier la firma M.G. Building Design. Se

reîncadrează lector și apoi conferențiar la Universitatea Tibiscus din Timișoara.

Este coautoare a unor cărți de specialitate, ca de pildă "Safire și rubine", Editura Facla, Timișoara, 1986, „Semiconductori și siliciu” și altele asemenea. Colaborează la diferite seminarii științifice legate de coordonarea unor programe europene. Membră și secretară științifică a Consiliului Central al Universității de Vest Timișoara.

Iosif Pommersheim, jurnalist

Născut în Aradul Nou la 24 aprilie 1934. A urmat școala primară și gimnaziul în Aradul Nou, în continuare școala profesională și Liceul German din Aradul Nou (curs seral) pe care l-a absolvit în 1956. În această perioadă a lucrat și la Centrul mecanic din Arad. După ce își execută stagiul militar la Craiova, frecventează Facultatea de Politică și Jurnalistică pe lângă Academia de Studii Economice din capitală.

A lucrat apoi ca lector la Institutul Economic din Timișoara. Începând din 1972 lucrează ca redactor la ziarul Neue Banater Zeitung din Timișoara, răspunzând de suplimentul Arader Kurier pe care l-a condus până în 1990, când, după revoluție, a emigrat cu familia în Germania, unde trăiește în prezent ca pensionar.

Georg Pommersheim, învățător și arhivar

Născut în 2 iulie 1935 în Aradul Nou. Fiul lui Georg și Barbara Pommersheim. A frecventat școala primară în Aradul Nou, apoi între 1950-54 Școala Pedagogică Germană din Aradul Nou, pe care a absolvit-o ca învățător. Între 1954-60 învățător la Școala din Lenauheim. În 1961 directorul căminului cultural din comuna Vladimirescu. Între 1961-71 profesor la Școala Generală din Horia. Între 1971-82 predă la Școala Generală Nr. 7 din Sânnicolaul Mic.

În 1982 emigrează în Germania. Între 1984-84 predă la școala din Rosenau în Heilbronn. Din 1987-1993 arhivar în județul Heilbronn. Începând din 1994 s-a pensionat și trăiește în continuare în orașul Heilbronn.

Katharina Pommersheim, născută Klug, ingineră

S-a născut în 16 noiembrie 1949 în Aradul Nou. A frecventat școala primară din Aradul Nou și începând din 1963 până în 1967 Liceul German din Aradul Nou. Din 1967 până în 1973 a frecventat Facultatea de Chimie a Institutului Politehnic „Traian Vuia” din Timișoara, dobândind titlul de inginer.

Începând cu 1994 lucrează la Institutul de Cercetare a politehnicii, ca șefă a personalului. Paralel lucrează ca inginer șef la firma „Electrotimiș” Timișoara. Din 1993 colaborează la firma „Papillon textil” S.R.L. Timișoara, ca șef de personal și lucrează ca traducătoare la diferite firme de import-export de pe raza județului Timiș, printre altele la firma „Black Sea” Company.

Irmgard Triess, născută Eisele

S-a născut în 16 septembrie 1936 la Zădăreni (Saderlach). A frecventat școala primară în comuna natală, apoi Școala Ordinului „Notre Dame” din Lipova. Din 1950 frecventează Școala Pedagogică din Aradul Nou pe care o termină cu examen în 1954.

A activat apoi ca învățătoare timp de 29 de ani la Școala Generală din comuna Vladimirescu. Apoi a fost învățătoare 7 ani la Liceul German din Aradul Nou. Pe lângă activitatea didactică și pedagogică a depus și o importantă activitate științifică, fiind autoarea unor lucrări importante, ca de pildă „Dezvoltarea logică a gândirii în cadrul predării unor fenomene gramaticale” sau o altă lucrare legată de aspecte etnografice din cadrul populației germane din Banat, „Tradiții și obiceiuri ale populației germane din Zădăreni”.

În 1983 a plecat împreună cu familia în Germania, trăiește actualmente în orașul Karlsruhe. Din 1985 predă la Școala Generală din Buckenberg din Vorsheim, apoi se retrage în pensie.

**Barbara Dumitrescu, născută Salich, cadru didactic;
fiicele Monica și Christine**

Născută la Arad în 30. octombrie 1951. Școala primară în Aradul Nou, apoi gimnaziul și Liceul German din Aradul Nou. Urmează în 1970 cursurile Universității Timișoara, Facultatea de Fizică și Chimie. După terminarea studiului, începând cu 1974 o găsim la diferite școli din Harghita, unde predă fizică și chimie. Căsătorită în 1977, pleacă împreună cu soțul ei la Orșova, unde trăiește și astăzi și predă fizică la Liceul din Orșova, fizică. Începând din 1994 până în 1998 director adjunct la Liceul „Traian Lalescu ” din Orșova. Este mama a două fiice, Monika și Christine.

Monica a absolvit Liceul German în 1999, a terminat de asemenea studiile de fizică la Timișoara, apoi a fost câțiva ani profesoară la Liceul „Adam Muller Guttenbrunn” din Arad. După căsătorie, a plecat cu soțul ei la Berlin, unde a studiat ingineria construcțiilor, specializarea materiale de construcții și betoane. Din 2007 lucrează ca cercetătoare, inginer proiectant și șef de stație de betoane la o importantă companie de logistică în construcții. În 2007 a publicat în calitate de traducător și coautor lucrarea „Arad – Oraș Liber Regesc, 1834”, editată de asociația Forumul Democrat al Germanilor din Arad.

Christine a urmat de asemenea cursurile învățământului german, apoi s-a mutat în alt oraș, cu părinții, a urmat studiile economice, trăiește în Germania.

Dr. Franz Hum, profesor universitar, medic stomatolog

Născut la 26 februarie 1939 în Aradul Nou. A frecventat școala primară în Aradul Nou. Între 1953-57 Școala Pedagogică Germană și Liceul în Aradul Nou, cu bacalaureat. Între 1958-60 Școala de Tehnică Dentară din Arad. Între 1960-65 Facultatea de Stomatologie din cadrul Universității din Cluj, de unde este exmatriculat pe motivul că tatăl lui a făcut parte din Trupele S.S.

Este reprimat la Institutul de Medicină din Târgu-Mureș absolvindu-l în anul 1967. Între 1968-72 asistent universitar, între 1974-78 șef de lucrări, tot

În această perioadă își dă doctoratul. Între 1978-82 conferențiar universitar. În 1982 este îndepărtat din învățământ datorită faptului că toate rudele sale sunt plecate în R.F.G. Este reprimat după revoluție și devine profesor universitar, din 1990, la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.

Are o bogată activitate didactică și de cercetare. A scris peste 40 de lucrări științifice, majoritatea publicate în ediții multiple. A participat și a organizat numeroase conferințe și cursuri de perfecționare în specialitatea de stomatologie-ortodonție la Soveja, Piatra-Neamț, Brașov, Constanța, Baia Mare, Târgu-Mureș. În anul 1994 s-a mutat definitiv la Arad. Pe lângă universitate deservește și cabinetul stomatologic al Liceului Teoretic „Adam Muller Guttenbrunn” din Aradul Nou până la pensionare, în 2003.

Emilia Gertrude Eberle, gimnastă, campioană mondială 1979

Născută la 04.03.1964 la Arad, a urmat clasele de școală primară în limba germană maternă. Ulterior, în urma succeselor sportive, s-a mutat la Deva, la școala lotului național român de gimnastică. A fost gimnasta „de rezervă” a României, dublând performanțele compioanei olimpice Nadia Comăneci. La campionatele mondiale de gimnastică de la Fort Worth 1979 a câștigat medalia de aur, apoi alte distincții la concursuri sportive de talie mondială, la olimpiade.

După cariera sportivă (încheiată în 1983) a lucrat în fabrica de ceasuri Victoria din Arad, cu eforturi pentru a urma studii universitare. A lucrat o scurtă perioadă ca profesor de sport suplinitor la mai multe școli (inclusiv liceul german) din Arad și apoi ca antrenore de aerobic.

În 1989, înainte de revoluția din decembrie 1989, a părăsit țara, pentru a se căsători cu un coleg sportiv, judoka Frank Kollar. În prezent trăiește în Sacramento, California, unde este antrenore de atletism și gimnastică.

Ribana Hauptmann, actriță, traducătoare

Născută în 1967, a absolvit cursurile liceului german (pe atunci Liceul industrial nr.10) din Aradul Nou. În timpul studiilor, după 1985, s-a angajat drept actriță la Teatrul German de Stat din Timișoara, unde a interpretat cu foarte mult succes la public rolurile feminine din piesele pentru copii.

S-a căsătorit și a plecat în străinătate, dar s-a întors în țară după revoluția din decembrie 1989. A urmat cursurile Universității București, secția de limbi extrem-orientale (limba japoneză), apoi a continuat la alte specializări. După eforturi multiple și o carieră neobișnuită, a dobândit calificări multiple, de mare competență.

Și-a adus copiii la școala care a format-o, liceul german din Arad. După 2007 a plecat iarăși în străinătate, urmând temporar ocaziile de carieră profesională ivite.

Pompilia Magda, căs. Szellner, antreprenoare

S-a născut la Zăguzeni, județul Caraș-Severin, la 27.06.1967. A crescut la Periam, unde a urmat grădinița cu predare în limba germană la „Krohn-Tante”. A urmat clasele primare la Școala generală nr. 1 din Arad, pe strada Episcopiei (7 Noiembrie), cu învățătorul Josef Eisele. Gimnaziul și liceul le-a urmat la liceul german din Aradul Nou (pe atunci Liceul industrial nr. 10), absolvite ca șefă de promoție, în 1985.

A urmat studiile universitare la Institutul Politehnic din Timișoara, facultatea de construcții, secția construcții hidrotehnice, la forma de învățământ seral, pe care le-a finalizat tot ca șefă de promoție, în 1991. Pentru scurtă vreme a fost încadrată asistent universitar la aceeași facultate, dar în aceeași zi i s-a desființat postul prin ordonanță de urgență a guvernului. S-a reorientat spre învățământ, ca educatoare, la o grădiniță din Arad, cu predare în limba germană, pentru 2 ani. În acest răgaz a urmat cursuri de perfecționare în management economic.

În perioada 1993-1997 a condus biroul reprezentanței Camerei de comerț și industrie din Düsseldorf „Firmenpool Rumänien”. Mai apoi a lucrat ca și antreprenor și consultant economic pentru privatizarea întreprinderilor

de stat, în perioada de preaderare a României la U.E., între 1997-2007. A organizat și administrat mai multe întreprinderi din România preluate de către investitori germani, toate soldate cu succes economic, atât pentru antreprenori, cât și pentru personalul salariat.

Între 1996-2000 a fost consilier în Consiliul Județean Arad, din partea Forumului Democrat al Germanilor din România, secretar al comisiei juridice, drepturile etășenilor, de relații externe și de parteneriat, apoi reprezentant delegat ales în Adunarea Regiunilor Europei și la Federația Unională Europeană a Naționalităților (FUEN).

După 2000 a preluat conducerea Combinatului de prelucrarea lemnului Drobeta Turnu-Severin, întâi în consiliul de administrație, apoi ca director general. După reorganizarea complexului industrial în grup de firme (holding), sub patronajul Blomberger Holzindustrie și Delignit (inventatorii placajului stratificat din lemn, în 1885), s-a stabilit temporar în județul Mehedinți, dar și-a păstrat funcția activă de vicepreședinte al Asociației economice româno-germane din Arad, până în 2010.

Între 1993-2016 a fost președinta Asociației „Banat-JA” România, în mandate succesive. Din 2016 este președinte de onoare a asociației.

Lucian Vărșăndan, director de teatru

S-a născut în 1975 la Arad. A urmat cursurile liceului german, de unde se mută cu părinții la Timișoara, und a absolvit Liceul "Nikolaus Lenau", apoi Facultatea de Litere din cadrul Universității de Vest din Timișoara (secția Germanistică-Anglistică, teza de licență despre teatrul radiofonic german postbelic). De asemenea, este licențiat în Drept al Universității de Vest din Timișoara.

A lucrat ca redactor al publicațiilor Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien / Banater Zeitung, pâna când, în 1999, s-a transferat ca secretar literar la Teatrul German de Stat Timisoara. De atunci a semnat dramaturgia de producție la peste 30 de montări de diverse genuri, colaborând cu regizori de renume.

În 2004 a devenit seful serviciului Secretariat artistic, Marketing, Organizare spectacole, iar în 2006 a fost numit consultant artistic al Teatrului German de Stat Timisoara. Începând cu 1 noiembrie 2007 este directorul Teatrului German de Stat Timisoara.

Pentru volumul sau de versuri „*als das wort zu ende war*” a obtinut în 2000 Premiul pentru Debut al Filialei Timișoara a Uniunii Scriitorilor din România, al carui membru este. A publicat versuri și proză scurtă în numeroase alte antologii. A tradus versuri și teatru în limba germană.

Alexandru Halka Turcin, actor, compozitor, muzician

S-a născut la Arad, a urmat cursurile Liceului German, pe care l-a absolvit în 2000, la secția cu predare în limba germană maternă. A urmat studiile secției de artă dramatică în limba germană a Universității de Vest din Timișoara.

A lucrat în calitate de actor la Teatrul de Stat German din Timișoara. Din 2010 lucrează ca și compozitor și muzician liber profesionist în Timișoara, cu realizarea mai multor coloane sonore pentru piese de teatru și spectacole, de mare succes la public.

Radu Miodrag Vulpe, actor

Născut la 30 iunie 1983 la Arad, a urmat cursurile secției cu predare în limba germană maternă la Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn”, pe care le-a absolvit în 2004.

A urmat studiile la secția de artă dramatică cu predare în limba germană a Universității de Vest din Timișoara, după care a devenit actor titular la Teatrul German de Stat din Timișoara.

Este distribuit și interpretează cu precădere roluri masculine de mare intensitate emoțională, cu foarte mare succes la public.

Raluca Alexandra Vermeșan, actriță, laureată UNITER

Născută la 21 septembrie 1986, a urmat și absolvit în 2005 cursurile Liceului Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn”, la secția germană maternă, profilul matematică-informatică. A audiat cursurile Universității Hyperion din București, unde a absolvit studiile de licență de actorie, apoi la Universitatea de artă teatrală și cinematografie Ion Luca Caragiale a obținut titlul de master în artă teatrală, marketing și management cultural.

Încă din vremea studiilor a activat ca actriță asociată la Teatrul I.C.Nottara din capitală, fiind foarte îndrăgită de publicul larg.

Pentru un rol extrem de sentimental și îndrăzneț a fost remarcată și laureată cu premiul de debut UNITER (premiul „Oscar” românesc) ediția 2012. Pe parcursul cărții se regăsește comunicatul de presă prilejuit de omagierea absolventei noastre, după obținerea premiului.

Marius Copil, tenisman

Născut la 17.10.1990 la Arad, Marius Copil a absolvit liceul german la clasa de filologie, cu predare în limba germană maternă, promoția 2009, cu rezultate remarcabile, în ciuda programului de antrenamente sportive, foarte încărcat. S-a remarcat la campionatele europene de juniori, a câștigat mai multe competiții de seniori – cu derogare de vârstă.

În prezent este un tânăr sportiv aflat în plină ascensiune, mare speranță a tenisului românesc, în urcare pe scara de evaluare a performanțelor, 38 ATP (2018), în lotul național al României.

Personalități ale învățământului german din Aradul Nou și din Arad

La școala germană s-au perindat de-a lungul anilor mulți educatori, învățători, profesori, care au jucat un rol important în procesul educațional și în viața culturală a localității; având la dispoziție material informativ suficient, îi prezentăm în consecință. Pe alții, din lipsa de material informativ suficient, îi prezentăm sumar. În final, toți care au lucrat la școală, au avut un aport incomensurabil în educarea tinerei generații din localitate și merită să fie menționați.

Dintre cei mai vechi merită să menționăm, având și material informativ, familia Leway, care de-a lungul anilor a dat învățători din diferite generații, fiind vorba de secolele XVIII, XIX și XX. Matricolele bisericești și arhivele amintesc de repetate ori învățători din această familie.

Adam Leway, s-a născut în 1733 la Rosenberg, în Ungaria, a venit în Aradul Nou ca învățător, unde a activat până la deces, în 1797.

Josef Leway, născut la 1769 în Aradul Nou; avem informații mai multe. S-a căsătorit aici, în 1801 urmează Școala Pedagogică de Învățători din Timișoara, pe care o termină în 1811. Activează apoi ca învățător mulți ani în Aradul Nou și Arad. Avem informații că pentru meritele sale a fost de mai multe ori recompensat.

Urmează alte generații de Leway în secolul XIX și XX, prezenți la școală, unul dintre ei este **Anton Leway**, la sfârșitul secolului al XIX-lea și **Elisabeta Leway**, la începutul secolului al XX-lea.

Edmund Neidenbach

Născut în Aradul Nou, decedat la Arad, în anul 1933. Profesor de gimnaziu. Eminent om de cultură și un foarte bun pedagog. După primul război mondial a fost primul inițiator al înființării unui gimnaziu german (în terminologia de astăzi „liceu”) în Aradul Nou. Statul român, după Unirea din

1918, a susținut procesul de înființare a noii școli germane în România. În cadrul acestui proces de liberalizare are loc înființarea Gimnaziului German de Băieți din Aradul Nou, la care o contribuție importantă a avut-o profesorul Neiderbach. A devenit chiar primul director al gimnaziului.

A reușit să strângă în jurul său un corp profesoral de înaltă ținută. Școala a reușit să înregistreze rezultate frumoase. În 1926 directorul Neiderbach a fost mutat la Gimnaziul „Iosif Vulcan” din Arad, iar în 1928 a început procesul de romanizare a școlii, majoritatea materiilor au fost predate în limba română. În 1935 s-a revenit la predarea în limba germană, însă profesorul Neiderbach între timp, în 1933, a decedat.

Karl Waldner, profesor și director de gimnaziu.

Eminentă personalitate culturală și didactică de limba germană din Banat. Născut la 23.03.1911 la Periam (Județul Arad), în ultimii ani trăiește în Germania, la Homburg. Este fiul notarului Waldner din Periam.

Frecventează școala primară și gimnaziul la Periam, apoi Gimnaziul Real din Timișoara. Urmează între 1929-34 Academia de filosofie și teologie din Timișoara, apoi Universitatea din Cluj, studiind geografie, istorie și etnografie.

Este angajat al Gimnaziului Real German și al Școlii Pedagogice din Timișoara. Conduce Societatea Culturală Germană din Banat (Banater Deutsche Kulturverein), apoi conduce Oficiul Cultural al Grupului Etnic German din Banat (Schulamt der Deutschen Volksgruppe im Banat). Director al Gimnaziului „Adam Muller Guttenbrunn” din Arad, între 1940-44, pentru care a depus o muncă gigantică: atât muncă organizatorică, cât și cea educativă înregistrând rezultate deosebite. Sub conducerea lui școala a devenit un centru al culturii germane din zona Aradului

Încheierea armistițiului după 23 August 1944 cu Puterile Aliate și înaintarea Armatei Roșii pe teritoriul României au determinat profesorul Waldner să se refugieze spre Vest, spre Germania, în toamna anului 1944, când începe o perioadă deosebit de grea în viața familiei Waldner.

Lucrează un timp la o școală din Viena, apoi la Mittersill – Salzburg. Între 1947-49 îl găsim ca muncitor la o fabrică textilă din Franța. În toamna lui 1951 îl regăsim în Saarland ca profesor la un Gimnaziu de Fete la Homburg, ca director educativ, până la pensionare.

În afară de activitatea școlară, Karl Waldner a depus o muncă titanică obștească și științifică. A întemeiat în 1957 Organizația Șvabilor Dunăreni în Saarland (Donauschwabische Landmannschaft), în 1964 Societatea Culturală a Germanilor Dunăreni (Donaudeutsches Kulturwerk Saarland). Este inițiatorul și întemeietorul Arhivelor bisericești din Banat (Banater Kirschenbucharchiv) în 1972. Inițiatorul și întemeietorul a 12 comune de șvabi în Saarland.

Referitor la munca sa științifică, a scris 32 de cărți legate cel mai mult de istoricul șvabilor din Banat, de pildă: „Monografia comunei Periam, Banat”, „Istoricul orașului și județului Arad”, „Portul popular german din Banat”, „Coloniști din Saarland în Banat” și altele, în limba germană.

Pentru activitatea sa a fost decorat de mai multe ori, printre altele cu placheta Sankt Wendelin, ordinul Crucea Federală de Merit a Republicii Federale Germania.

Printre meritele sale un loc de frunte ocupă activitatea sa ca director al complexului școlar „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad, școala a devenit un centru al culturii germane din zona Aradului, situată în centrul municipiului Arad, într-o clădire generoasă de pe strada Vicențiu Babeș nr.11-13. Sub denumirea de „Liceul Adam Müller Guttenbrunn”, școala condusă de profesorul Waldner a fost mutată în vechiul oraș din Arad, pentru a evita preluarea școlii de către autoritățile pro-fasciste, unde a funcționat doar câțiva ani. Apoi școala a fost desființată de către noul regim pro-comunist, instaurat după intrarea Armatei Roșii în România, în timpul celui de-al doilea război mondial, drept măsură de culpabilizare și pedepsire colectivă a populației de cultură germană din Arad.

Clădirea a devenit ulterior Leagănul de copii Arad și după revoluția din decembrie 1989 a fost transformată în sediu pentru Serviciul Public Comunitar Județean de Evidență a Persoanelor Arad. Școala ca instituție și-

a continuat activitatea prin relocarea elevilor și a dascălilor, școala germană în ansamblu a fost reorganizată odată cu reforma educației din 1948 și a revenit în cartierul Aradul Nou.

Karl Waldner a decedat în iunie 2001, la Homburg, în Saarland.

Mathias Schiller, director al Școlii Pedagogice din Aradul Nou, între 1950-55

Născut în Bruckenu, Banat, trăiește în Germania (2001). Primul director al Școlii Pedagogice. A jucat un rol important în întemeierea și organizarea școlii. Într-un timp relativ scurt a reușit să pună pe picioare, cu ajutorul populației din Aradul Nou și a satelor germane din jur: Frumușeni, Fântânele, Glogovăț, Șag, Turnu, etc. o școală, unde nu a existat aproape nimic, așa încât în septembrie 1950 a putut să înceapă procesul de învățământ. De asemenea, a reușit să înjghebeze un corp profesoral bine încheșat. Obține rezultate bune. Schiller Matz, cum era poreclit, va rămâne în memoria și amintirea celor care l-au cunoscut, ca o figură centrală a învățământului german din Arad și împrejurimi. Trăiește actualmente în Germania, în Wiesbaden.

Josef Schneider, director adjunct și director

Născut la Orțișoara, în 1910, a murit și a fost înmormântat la Orțișoara. După absolvirea Gimnaziului la Timișoara, studiază la Cluj matematică și fizică. După terminarea facultății predă matematică la Liceul Catolic Maghiar și apoi la gimnaziul german „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad, apoi la Salonta.

A fost ofițer de aviație. Împreună cu Mathias Schiller, a fost ctitorul Școlii Pedagogice din Aradul Nou, are merite deosebite în statornicirea învățământului german în Aradul Nou. A fost un matematician excelent și înzestrat cu un deosebit simț didactic și pedagogic.

Franz Marx, profesor și director adjunct

Născut în 27 iulie 1905 în comuna Satul Nou, județul Arad. Școala primară în comuna natală. Apoi Școala pedagogică germană din Timișoara, obținând titlul de învățător. A funcționat la Oravița, Prădăteni și Jimbolia. În 1940 s-a transferat la Aradul Nou, unde a funcționat ca învățător și cantor la biserica romano-catolică din localitate.

După război s-a implicat în reorganizarea învățământului în limba germană în județul Arad. A fost omul de prima oră a școlii din Aradul Nou. A fost un bun organizator, a contribuit în mare măsură și prin inițiativă personală la organizarea învățământului în limba germană în Aradul Nou, mai precis a Liceului Pedagogic German din Aradul Nou, ca director adjunct. A predat la școală geografia, istoria, chimia, și muzica. Pe lângă activitatea didactică Marx a depus și o activitate culturală importantă. Organiza coruri mixte atât în școală cât și în comună. A organizat o fanfară populară formată din elevii școlii. A organizat și condus un timp îndelungat Universitatea Populară Germană din Arad. A fost angajat și pe linie politică, devenind președintele „Asociației Oamenilor Muncii de Naționalitate Germană” din județ. În această calitate a ajutat pe unde a putut, în limitele posibilităților.

Pankratz Beller, profesor și inspector școlar

Este născut la 15 august 1927 la Fântânele (Engelsbrunn), județul Arad. A făcut școala primară în comuna natală. Gimnaziul la Sibiu, și, tot aici a urmat Școala Pedagogică, între 1942-47, finalizată cu examen de diplomă. A fost numit învățător la Glogovăț (Vladimirescu), unde a funcționat între 1947-48. Între 1960-65 urmează și termină la fără frecvență Facultatea de Filologie (română – germană) din Timișoara.

În 1948, în toamnă, este numit inspector al școlilor cu limba de predare a minorităților din regiunea Arad și mai târziu inspector în Regiunea Banat, în Timișoara, rămânând în această calitate până în 1958. Din 1958 până în 1983 a funcționat în calitate de director și profesor la Școala Generală din Vladimirescu. În 1983 emigrează împreună cu familia în Germania.

Profesorul Beller, în calitatea sa de inspector, are un merit deosebit în reorganizarea învățământului în limba germană în județul Arad. A contribuit în mare măsură la înființarea Școlii Pedagogice Germane din Aradul Nou. Mobilizând atât populația locală, cât și pe cea din satele din împrejurimi în pregătirea spațiului școlar, pentru buna funcționare a învățământului.

A avut un mare rol în organizarea corpului didactic, care urma să funcționeze în cadrul școlii. A organizat, de-a lungul anilor, diferite cursuri de perfecționare pe specialități pentru cadrele didactice de limba germană din județul Arad, așa încât în toamna anului 1950 a putut fi deschis primul an al învățământului pedagogic de limba germană din Aradul Nou.

Din anul 1983 trăiește în Germania, împreună cu familia (2001).

Dr. Otto Greffner, director educativ între 1956-1961

Născut la Șiria, la 11.05.1929, trăiește actualmente în Germania. Școala primară o absolvă în localitatea natală. Apoi Gimnaziul „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad și Liceul German din Timișoara, după care se înscrie la Liceul „Moise Nicoară” din Arad. Urmează Universitatea din Cluj, Facultatea de Istorie-Filozofie.

Asistent universitar la Cluj, unde-și susține și teza de doctorat. Între anii 1953-56 este inspector școlar în Arad. Între 1956-61 este profesor și director adjunct la Liceul German din Aradul Nou. În anul 1972 a fost suspendat din învățământ datorită unei activități antipartite și o presupusă propagandă națională germană, cu dreptul de a lucra la Muzeu. A declarat că vrea să părăsească țara.

De abia în 1983 îi este aprobat să plece în Germania. S-a stabilit la München, unde a lucrat la Universitatea din localitate. S-a mutat apoi, în 1993, la Universitatea din Basel.

Are o bogată activitate științifică. A scris peste 40 de lucrări științifice pe teme de istorie, arheologie, filozofie și literatură, a scris, de asemenea 17 cărți cu conținut istoric, arheologic și romane.

S-a ocupat în mod special de istorie locală, istoria șvabilor din Banat, istorie universală, ca de exemplu: „Istoria șvabilor (germanilor) din Banat”,

„Cetatea și comuna Șiria” (în limba germană), „Banatul și șvabii din Banat” (în limba română), „Istoricul cetății Șoimoș” (în limba română), „Revoluția din 1848-49 în Transilvania și Banat” (în limba germană), „Date biografice legate de scriitorul german Nikolaus Schmidt din Arad” (în limba germană), romanul „Der einsame Reiter” (Călărețul singuratic, în limba germană), „Monte Cassino, adevăr și propagandă” (în limba română), „Bătălia Atlanticului” (în limba română), „Rommel, tragedie și onoare” (în limba română).

Scrie atât în limba română cât și în germană. Vorbește cursiv limba maghiară cât și limbile uzuale de circulație internațională.

Ca inspector școlar s-a ocupat de școlile minorităților naționale.

Anna Teichert Dissler, directoare adjunctă

Născută la 27 iunie 1937 în Șag, județul Arad. Trăiește în Germania. Școala primară la Arad, 1951-55 Școala Pedagogică din Aradul Nou, Facultatea de Filologie la Timișoara, secția germană-română, între anii 1956-61. În 1963 dă examen de capacitate la Institutul de Perfecționare a Cadrelor Didactice la Timișoara. În 1967 dă examenul de grad la Institutul de Perfecționare din Timișoara. În 1970 participă la un Curs internațional al profesorilor de limba germană la Institutul de Limbi de la Halle (Germania).

În perioada 1961-62 este profesoară la Schöndorf / Frumușeni, 1962-65 profesoară la Glogovăț. Între 1965-72 este director educativ la Liceul German din Aradul Nou. Între 1972-81 este profesoară la același liceu. În 1981 pleacă în Germania. Între 1982-1997 este profesoară la Gimnaziul Albert Einstein din Frankenthal, Germania. Din 1997 se pensionează, trăiește în Frankenthal.

A fost directoare într-o fază destul de critică pentru școală. În acești ani a avut loc o comasare a școlii germane cu cea românească, o restructurare pe plan organizatoric și didactic. O nouă direcțiune a fost instituită, școala a funcționat de aici înainte cu o secție română și una germană. Toate formele de autonomie au fost desființate. Doamna Teichert, o bună specialistă în domeniul limbii germane, ca profesoară a reușit să se

impună în noua ei poziție ca reprezentantă a claselor germane din școală și împotriva procesului de romanizare în spiritul comunist.

Petru Clepe, director

Născut la Vârșand, la 25 iulie 1934. Școala primară la Vârșand, apoi Școala Pedagogică la Arad. Facultatea de Filologie la Universitatea Cluj, specializare – limba română. În 1957 profesor la Frumușeni și Vinga, apoi profesor în Aradul Nou, mai apoi director.

A preluat conducerea școlii într-o fază critică pentru școală. A fost perioada de unificare a școlilor, de fapt Liceul German a fost desființat, formându-se o nouă unitate școlară cu două secții: una română și alta germană. În ciuda greutăților ivite pe parcurs datorită restructurării și introducerii unui regim educațional mai strict orientat spre ideologia comunistă, acel trio, Petru Clepe, Vasile Popovici, Ana Teichert au reușit și au știut cu măiestrie să conducă școala fără prea mari dificultăți și să înregistreze succese remarcabile, dovadă numărul relativ mare de absolvenți ai școlii, atât la secția română cât și la cea germană care au intrat în învățământul universitar.

Vasile Popovici, director și director adjunct.

Născut în Bucovina, Siret, a murit în 1999 în Aradul Nou. A fost inițial învățător și ulterior, printr-o sânguință personală s-a calificat ca profesor pentru disciplinele geografie și istorie. Un foarte bun organizator și bun pedagog, a fost un caz fericit pentru școală.

Vorbitor impecabil de limba germană, nu a făcut diferență între cele două secții. Ba mai mult, uneori, pe linie culturală și educațională a ajutat la organizarea unor manifestări culturale germane peste capul organelor superioare, în special a le celor de partid. A fost respectat atât de elevi cât și de colegi.

Franz Straub, director între anii 1972-1974

Localnic din Aradul Nou. Născut la 23.03.1938, azi trăiește în Germania, în Frankental. Școala primară în Aradul Nou. 1952-56, frecventează Școala Pedagogică din Aradul Nou, după care dă examen de capacitate. Între anii 1956-58 muncitor la fabrica textilă TEBA din Arad. 1960-1965 studiază la Universitatea din Timișoara germanistica și romanistica, își dă examenul de stat.

1956-70 este profesor la Sântana, între anii 1970-72 este profesor la Glogovăț. Între 1972-74 devine directorul Liceului German din Aradul Nou. Între anii 1974-78 este profesor la Liceul Industrial Nr. 10. din Arad, iar între 1978-2001 funcționează ca profesor la gimnaziul „Theodor Heuss” din Ludwigshafen. Între 1978-1981 studiază istoria la Universitatea din Mannheim.

Franz Straub a jucat un rol important în viața școlii atât ca profesor cât și director. Deși a condus școala scurt timp, a avut de înfruntat probleme deosebite. A ajuns director chiar în perioada când experimentul cu așa zisa „școala unică socialistă” nu a dat rezultatele scontate și s-a revenit la școlile inițiale. Școala germană a devenit din nou o unitate de sine stătătoare, din nou numindu-se Liceul German. Noua conducere a școlii a fost pusă în fața unor probleme deosebite. A trebuit reclădită școala. Direcțiunea a reușit în timp scurt să pună pe picioare un întreg sistem de învățământ bine încadrat pe specialități. Rezultatele au fost deosebit de îmbucurătoare, atât pe linie de învățământ, cât și pe linie culturală.

Au fost organizate o orchestră de fanfară și una de muzică ușoară mixtă, cu elevii școlii care, împreună cu corul și cu soliștii, dădeau reprezentații cu diferite ocazii în Aradul Nou și în comunele germane din jur: Șag, Frumușeni, Glogovăț, Sântana, Macea, Sânmartin și altele.

La un moment dat, conducerea de partid și de stat locală nu a privit cu ochi buni realizările obținute și au fost puse obstacole în diferite direcții, așa încât Franz Straub a fost schimbat din funcție și înlocuit cu Peter Reingruber.

Franz Pretz, director educativ între 1972-1974

A fost una din personalitățile cele mai controversate ale vieții școlare și culturale din județul Arad. A fost multilateral, posedând o vastă cultură universală. A fost în stare să citeze pe dinafară versuri întregi din clasicii germani. S-a ocupat mereu de inovații, fiind profesor de fizică, a reușit să introducă unele sisteme didactice noi aplicate în țara întreagă. În școală a organizat un laborator de fizică aplicativă.

În 1974 nu s-a mai întors dintr-o călătorie de studiu din Germania. Consecințele au fost fatale, de suferit a avut atât familia cât și școala. Cu toate acestea, dotările introduse de Pretz în laboratorul de fizică există și în prezent și sunt funcționale.

Peter Reingruber, director între 1974-1987

Născut la Păuliș, județul Arad, actualmente trăiește în Germania, la Frankenthal. Profesor de istorie și geografie. A ajuns directorul liceului după destituirea lui Franz Straub. Alte date personale lipsesc, nu avem cunoștințe prea multe despre perioada de directorat, care a fost cea mai lungă în istoria liceului – 13 ani. Trebuie însă amintit că școala a înregistrat în această perioadă succese laudabile, datorită nivelului profesional ridicat, procentajul elevilor care au intrat în școli superioare și universități a crescut considerabil în această perioadă.

La școală în această perioadă au venit tineri absolvenți de facultăți, dar totodată au plecat personalități de bază, profesori și învățători, emigrând în Germania. Datorită acestui fapt au existat greutăți obiective în desfășurarea procesului de învățământ la anumite obiecte, în special cele umaniste.

Peter Reingruber a încercat pe cât posibil să rezolve aceste lipsuri prin angajarea temporară a unor dascăli din alte instituții școlare. S-a folosit și de funcția politică deținută, preluată de la predecesorul său Franz Marx, anume aceea de președinte al „Consiliului Oamenilor Muncii de Naționalitate Germană”, care îi conferea o anumită libertate de expresie în fața autorităților județene de partid (comunist) și de stat.

Împreună cu redactorul șef al cotidianului „Banater Zeitung”, Nikolaus Berwanger, care deținea o funcție similară pentru județul Timiș, a reușit să mențină prin intermediul școlii păstrarea obiceiurilor și tradițiilor populației germane șvăbești din Aradul Nou și din localitățile învecinate.

Aceste fapte i-au atras pe de o parte simpatia și încrederea corpului didactic și al comunității de părinți ai elevilor școlii, dar și antipatia transformată mai apoi în aversiune din partea conducerii județene de partid și stat. Peter Reingruber și-a acceptat destituirea abuzivă și renunțarea la demersuri de protest, condiționate de permisiunea de a emigra în Germania și de a-și ameliora sănătatea afectată de stresul continuu la care a fost supus.

Ewelin Engelhardt, matematiciană, directoare 1987-1988

Născută la Șiria, unde a frecventat școala primară și apoi Liceul German din Aradul Nou, aici și-a dat și bacalaureatul. A urmat apoi Facultatea de Matematică la Universitatea din Timișoara.

A fost numită profesor la Liceul German din Aradul Nou, unde a predat matematică. A ocupat și funcția impusă de responsabilă cu organizația de bază a Uniunii Tineretului Comunist pe școală. Din această funcție a reușit cu abilitate să apere școala de unele abuzuri ale autorităților comuniste din municipiu și județ.

A fost numită director la scurt timp după plecarea lui Peter Reingruber în Germania și a directoarei adjunccte Susanne Schill. A emigrat în 1989 în Germania. În prezent lucrează în domeniul IT, ca programatoare de rețele informatice.

Paula Dörner, profesoară de limba germană

Născută la Sântana, la 3 decembrie 1924, în anul 1990 a plecat cu familia în Germania, unde trăiește și azi, ca pensionară (2001). Școala primară la Sântana, gimnaziul la Arad și Sibiu, unde și-a dat și bacalaureatul în 1944. Studiază la Universitatea din Cluj germana și engleza. În 1950 se căsătorește cu Egon Dörner, profesor și el.

La scurt timp după absolvire a predat la școala din Sântana. În 1951 se mută la Arad, unde Egon Dörner a fost angajat la Muzeu, iar Paula Dörner la Liceul German din Aradul Nou, unde predă fără întrerupere până în 1980, când se pensionează de boală.

În mare parte predarea limbii germane și a literaturii universale este legată de numele profesoarei Paula Dörner. Generații întregi de elevi au ieșit de sub mâna ei și împreună cu alți profesori de germană ca. Maria Bohn, Franz Stumper, Ana Teichert, Franz Straub, au asigurat continuitatea limbii germane în liceu.

Paula Dörner a desfășurat o importantă muncă la cercul literar de germană – denumit „Adam Müller Guttenbrunn”, care a funcționat pe lângă școală, între 1978-1981. Numele ei va rămâne legat de școală și de generații de elevi pregătite de ea.

Maximilian Eisinger, profesor de limba rusă

Lipsesc date biografice. După unele informații s-ar fi născut în Bucovina, poate la Cernăuți. A studiat în școli germane și, datorită acestui fapt, a stăpânit foarte bine limba germană.

La mijlocul anilor 50 a venit la Liceul German din Aradul Nou, unde a predat limba rusă și uneori și istorie și geografie. A fost un pedagog apreciat de elevi. A decedat la sfârșitul anilor 70.

Friedrich Sliacsan, profesor de chimie

Născut în Timișoara în 1925. Școala primară la Timișoara și Liceul German din Timișoara, cu bacalaureat. Universitatea la Cluj.

A predat câțiva ani chimie la Liceul German din Aradul Nou. A fost un muzician excelent, fiind mai mulți ani membru al orchestrei Filarmonicii din Arad. În școală a fost respectat de elevi. A plecat la sfârșitul anilor 70 în Germania și trăiește azi în Munchen.

**Peter Friedrich, profesor de matematică și fizică,
inginer constructor**

Născut în 1930 în comuna Variaș, Banat. Școala primară la Variaș, gimnaziul la Timișoara cu bacalaureat. Urmează la Universitatea din Timișoara Facultatea de Matematică și Fizică, pe care o termină, iar mai târziu urmează la Politehnica din București Facultatea de Construcții pe care o termină de asemenea, devenind și inginer-constructor.

A rămas însă în domeniul învățământului, folosindu-și din când în când a doua diplomă în interesul școlii și a Inspectoratului Școlar Județean, întocmind planuri privind construcții și reparații de școli.

În 1956 a venit la școală, împreună cu alții, făcând parte din generația tânără, predând matematică și fizică între anii 1956-73, deci în total 17 ani. Bine pregătit profesional și fiind și un pedagog excelent, a contribuit la ridicarea nivelului profesional al elevilor din Școala Germană din Aradul Nou.

Datorită acestui fapt numeroși elevi, absolvenți ai școlii, au reușit să intre în număr destul de mare la universități și instituții de învățământ superior. A fost un profesor stimat și iubit de elevi și de colegi. A emigrat în 1973 în Germania împreună cu familia și s-a stabilit la Freiburg, unde a predat fizică și matematică la Gimnaziul din Denslingen între 1974-1992, după care s-a pensionat.

În Germania a desfășurat și desfășoară și în prezent o bogată activitate culturală în cadrul Asociației Șvabilor (germanilor) din Banat cu sediul în Germania.

Maria Bohn, profesoară de limba germană și engleză

Născută la Livada – Arad, la 21.06.1924. Locuiește în prezent în Germania. Ambii părinți au fost învățători din Zădăreni, Josef și Theresia Albert.

Școala primară la Livada, gimnaziul în parte la Timișoara, la Școala Ordinului „Notre Dame” și în continuare la Gimnaziul Evanghelic de Fete din Sibiu, după care a susținut examenul de bacalaureat, în 1944. Între timp a frecventat un curs de limba germană în Viena.

La 14. ianuarie 1945 a fost deportată în Rusia, cu alții de etnie germană, de unde s-a întors în 1946 în urma unei boli grave (febră tifoidă).

În toamna anului 1946 a început studiul la Universitatea din Cluj, la Facultatea de Filologie, cu specialitățile germană, engleză, franceză. A absolvit în 1950, după care a dat examenul de stat. Tot în acest an s-a căsătorit cu Karl Bohn, funcționar bancar la Sântana, apoi la Arad.

Între 1950-54 a funcționat ca profesoară la Școala Germană din Sântana. Între 1954-75 s-a transferat la Liceul German din Aradul Nou, predând cu mult succes limba germană și engleză. În anul 1975 a intrat în pensie de boală, iar în anul 1983 emigrează în Germania, unde trăiește și azi, împreună cu familia.

A predat 21 de ani limba germană și engleză la Liceul German din Aradul Nou. A fost o specialistă și o pedagogă excelentă. A fost respectată de elevi și colegi. Doamna Bohn a avut o contribuție prin activitatea ei la redactarea unor manuale școlare în limba germană și engleză, pentru licee, împreună cu alți autori.

Franz Stumper, profesor de limba germană și istorie

Născut la 29 noiembrie 1926 în Aradul Nou, din 1972 trăiește în Germania. Școala primară în Aradul Nou, apoi Gimnaziul Romano-catolic din Arad. Studiu la Universitatea din București. Examen de stat din germană și istorie, în 1951.

A lucrat la licee din Timișoara și Arad și, apoi în Aradul Nou. Cel mai mult însă a predat în Aradul Nou. Un om cu o memorie fantastică, putea cita nenumărate versuri din literatura germană pe de rost, la fel și din literatura universală. A fost apreciat de elevi și colegi. A ținut lecții interesante de germană și de istorie, presărate cu mult material didactic. A funcționat între anii 1957-1972. În 1972 a emigrat, împreună cu familia în Germania.

Din 1987 a predat la gimnaziul Friedrich – Wohler din Singen. Rezident în Germania, a intervenit pe lângă guvernul Republicii Federale Germania pentru reîntregirea familiilor.

Anton Vormittag, profesor de matematică

Este originar din comuna Vladimirescu, județul Arad. Școala primară în comuna natală. După terminarea liceului a urmat Facultatea de Matematică. A predat câțiva ani matematică la Liceul German din Aradul Nou, cu succese notabile la clasă.

A plecat în Germania la începutul anilor 70, unde trăiește și azi, în localitatea Nagold.

Ladislau Adelman, profesor de discipline tehnice

Este originar din Aradul Nou, unde a urmat și școala primară și școli tehnice în Arad. Alte date biografice lipsesc.

A fost profesor de primă oră pentru disciplinele tehnice la Școala Germană din Aradul Nou. A predat mai mulți ani aceste discipline în cadrul școlii.

A plecat în Germania și trăiește și azi la Darmstadt.

Elisabeth Frisch, născută Maurer, profesoară de matematică

Ne lipsesc date biografice. În școală a fost cunoscută sub numele de „Maurer Liesel”. Numele ei a fost strâns legat de cel al școlii. Generații întregi de elevi îi datorează ei noțiunile de bază în matematică. A fost un bun pedagog, respectată de elevi.

În anii 70 a plecat în Germania, unde trăiește azi ca pensionară.

Wilhelm Kerner, profesor de matematică

Născut la Sântana, la 03.01.1944. Trăiește din 1977 în Germania, în Landshut.

A făcut școala primară la Sântana, între 1951-58 și apoi Liceul German din Aradul Nou, între 1958-62, cu bacalaureat. Între 1962-67 a frecventat Universitatea din Timișoara, Facultatea de Matematică, a absolvit în 1967 cu examen de stat, devenind profesor de matematică.

A venit la Liceul German din Aradul Nou, unde a predat matematică între anii 1967-1976, până la plecarea lui în Germania.

S-a căsătorit în 1971 cu tot o fostă elevă a liceului, Theresia Albecker. A făcut parte din generația tânără de cadre didactice venite la școală în anii 1970. A fost un cadru cu mari perspective de viitor, fiind bine pregătit profesional și folosind expunerea și metode moderne pedagogico-didactice.

Profesorul Wilhelm Kerner predă și astăzi matematică la gimnaziul Seligenthal – Landshut, cu mari succese.

Herbert Philipp, profesor de biologie și geografie

Născut în Aradul Nou în 1929, a emigrat și a locuit la Pommersfelden, în Germania. A făcut școala primară în localitatea natală, apoi Gimnaziul „Adam Muller Guttenbrunn” din Arad și Liceul German din Timișora, terminând liceul la „Moise Nicoară” din Arad, cu bacalaureat în 1949. A studiat biologie și geografie.

A predat la diferite școli germane pe raza județului Arad. A venit târziu la Liceul German din Aradul Nou, în anul 1969, unde a stat până la plecarea în Germania, în preajma începutului anilor 80. A fost un profesor bine pregătit profesional, reușind să împărtășească elevilor bogate cunoștințe de biologie și geografie, împătimit urmaș al lui Alexander Humboldt. A decedat în 2012.

Peter Blatt, profesor de sport și educație fizică

Născut în 1926 la Frumușeni, unde a făcut și școala primară. Gimnaziul la Arad. Întâi a fost învățător, apoi a devenit profesor de educație fizică și sport.

A făcut parte din prima generație de dascăli ai Școlii Pedagogice din Aradul Nou. Începând din 1950 a fost profesor de sport la școală până în 1990, adică până la plecarea în Germania. A avut o contribuție importantă în organizarea școlii. Sub conducerea lui elevii au înregistrat rezultate sportive remarcabile. S-a impus prin severitate, dar și prin exemplul personal – nu a pretins elevilor decât eforturi pe care le putea efectua chiar el, împreună cu elevii.

Béla Bíró, profesor de educație fizică și sport

Născut la Chișineu-Criș în 1929. Școala primară în orașul natal. Apoi Școala Pedagogică la Aiud, pe care a absolvit-o în 1949. A urmat Facultatea de Educație Fizică la fără frecvență, devenind profesor de educație fizică și sport.

Fiind profesor la Chișineu-Criș, între 1953-56 a fost numit inspector de specialitate la Inspectoratul Școlar al Regiunii Arad. Apoi a funcționat ca profesor la diferite școli din Arad. A funcționat, cu întreruperi, și la Liceul German din Aradul Nou.

A depus o muncă lăudabilă pe linie sportivă. Elevii școlii au înregistrat mari performanțe pe linie de fotbal, atletism, handbal, etc.

În 2002 a recuperat patrimoniul formațiunii civile de pompieri voluntari din Aradul Nou – ultima unitate de acest fel din Arad, desființată în 1993 prin plecarea ultimului membru, Franz Sauer. Colecția de unelte de pompieri este expusă la muzeul Unității Militare de pompieri „Vasile Goldiș” din Arad, prin grija direcțiunii școlii, din 2002.

Este astăzi pensionar, trăiește în Arad, își practică frecvent pasiunea de pescuit, la malul Mureșului.

Stefan Ziegler, profesor de educație fizică și sport

Născut în Arad, la 06. ianuarie 1937. Școala primară în Aradul Nou. În 1946 a urmat Școala Pedagogică Germană din Aradul Nou, pe care a absolvit-o în 1955. În 1956 a activat un an ca sportiv de performanță la clubul UTA – gimnastică. Între 1956-1960 a frecventat Institutul de Cultură Fizică și Sport în București, cu examen de stat.

Între 1960-68 profesor de educație fizică și sport la Liceul German din Aradul Nou. Între 1968-71 inspector la Consiliul municipal de educație fizică și sport din Arad. Între 1971-73 din nou profesor de sport la Liceul German din Aradul Nou. Între 1973-88 președintele Clubului Sportiv Județean Arad. În această calitate a condus întreaga mișcare sportivă arădeană, obținând rezultate excepționale, în special la gimnastică, lupte greco-romane și tenis de masă.

Mulți dintre sportivii arădeni medaliați la olimpiade și campionate mondiale, ca de exemplu Roman Codreanu, Emilia Eberle, Liana Mihuț, Eva Ferenczi.

Între 1988-1994 director la Direcția Județeană pentru Tineret și Sport. Între 1994-1999 profesor de sport la Liceul German din Aradul Nou. Succese deosebite au fost obținute în cadrul școlii la handbal – băieți. În perioada 1960-68 conduce echipa de handbal-băieți a Liceului German din Aradul Nou. În fiecare an a câștigat campionatul dintre licee și a furnizat de-a lungul anilor tineri jucători pentru echipa de handbal divizionara A Gloria Arad.

După pensionare a preluat pentru un deceniu organizarea și conducerea firmei cu capital german „Herotex”, în domeniul industriei textile. Odată cu instaurarea crizei economice, în 2009, a renunțat la firmă și s-a orientat spre pasiunile de-o viață: sportul și cinegetica.

În decembrie 2014 a decedat subit, direct din activitate.

Daniel Schemmel, profesor de geografie și istorie

Născut la Tisa Nouă, în 1938. A murit într-un accident în anul 2000, în Arad, la câteva luni după pensionare. Școala primară a făcut-o în comuna natală. A urmat Liceul German din Aradul Nou, pe care l-a absolvit în 1956 cu bacalaureat. A studiat la Universitatea din Timișoara istorie și geografie, terminând prin examenul de stat. A predat în timp la Școala Generală din Fântânele, iar apoi la cea din Frumușeni.

S-a transferat la Liceul German din Aradul Nou în 1980, unde a predat până la pensionarea lui, în 1998, după care a mai predat câțva vreme, în calitate de spulnitor. În predarea istoriei și geografiei a folosit un bogat material didactic, bazat mult pe elemente locale.

A fost un cercetător neobosit al istoriei locale, în timpul său liber a colindat arhivele de stat, bisericești și pe cele școlare, a contribuit la elucidarea unor aspecte din istoria populației germane din județul Arad.

A colecționat multe obiecte etnografice și istorice legate de trecutul istoric al populației germane din această zonă. În școală a instalat un muzeu provizoriu de istorie zonală. A obținut rezultate bune și pe linie educațională,

reușind să antreneze interesul copiilor pentru istorie și geografie. Moartea lui survenită în urma unui tragic accident a șocat întreaga școală și pe toți cei care l-au cunoscut.

Ioana Blănaru, profesoară de limba și literatură română

A fost originară din Moldova și s-a reîntors acolo după câțiva ani, fiind în pensie, în regiunea natală. A fost profesoară din generația care a predat la nou înființata Școală Pedagogică din Aradul Nou. A pregătit generații de elevi germani în școală introducându-i în limba și cultura română. A obținut pe această cale rezultate bune și foarte bune.

Elevii ieșiți din școală ți-au însușit corect limba română, reușind să intre fără prea mari greutateți în învățământul superior: universități, politehnici etc. Din păcate profesoara Blănaru nu a stat prea mult timp în Arad, reîntorcându-se în locurile natale.

Helene Bod, profesoară de științe naturale și biologie

Originară din Aradul Nou – Mureșel, născută în 1929. A făcut școala primară în localitatea natală. A urmat apoi Liceul Romano-Catolic din Arad. A frecventat Facultatea de Biologie și Științe ale Naturii a Universității Bolyai din Cluj. A fost fiica renumitului pictor artist Soos din Arad. A fost o studentă eminentă și a terminat facultatea cu note maxime. După terminarea facultății, în anul 1955 a venit la Arad, la Liceul German din Aradul Nou. S-a căsătorit apoi cu profesorul Bod Coloman. A făcut parte din generația tânără a școlii de pe vremea aceea. A predat științe ale naturii la școală. A fost o profesoară eminentă, cu rezultate foarte bune la clasă.

Din păcate cariera ei a fost întreruptă brusc, deoarece a decedat tânără, în plină activitate. Pentru școală și pentru elevi aceasta a constituit o mare pierdere. Amintirea ei a rămas însă vie.

Andrei Liptai, profesor de matematică și fizică

Născut la Timișoara în 1940. Urmează școala primară în limba germană în Timișoara, unde frecventează și liceul. Urmează Facultatea de

Matematică în cadrul Universității din Timișoara . După terminarea facultății a venit în Arad, unde a stat câțiva ani, predând matematică și fizică la Liceul German din Aradul Nou, între anii 1964-70.

A avut rezultate bune la clasă, a pregătit mulți elevi pentru olimpiade și concursuri interșcolare. A plecat la Timișoara, unde lucrează și în prezent.

Marieta Maderer, profesoară de limbă și literatură română

Date biografice lipsesc. A predat timp de 25 de ani limba și literatura română atât la ciclul gimnazial cât și la ciclul liceal la Liceul German din Aradul Nou.

A înregistrat succese deosebite așa încât elevii care au terminat liceul au reușit să concureze la examenele de admitere pentru studiile superioare ca și elevii din liceele românești. A intrat în pensie la începutul anilor 80, dar a mai activat în mișcarea teatrală de amatori.

Friederike Würz, născută Hum, profesoară de limba engleză

Originară dintr-o familie cu tradiție și stimată din Aradul Nou, al cărei arbore genealogic poate fi urmărit începând cu perioada colonizării Banatului. Născută în Aradul Nou unde a frecventat și școala primară. Apoi a frecventat gimnaziul și liceul în Aradul Nou, terminând cu bacalaureat. A fost o elevă sânguincioasă, bună la învățătură. A avut aptitudini pentru materii umaniste și în special pentru limbi. A studiat engleza și limbile germanice la Universitatea din Timișoara.

După terminarea facultății a predat limba engleză la Liceul German din Aradul Nou, înregistrând succese palpabile, până la emigrarea în Germania. Trăiește azi în München unde încă profesează. A fost un cadru de perspectivă pentru școală, din generația tânără.

Hans Breier, profesor de matematică și fizică

Date biografice sumare. A frecventat școala primară în Arad și apoi gimnaziul și liceul din Aradul Nou, terminând cu bacalaureat. În școală a fost orientat spre disciplinele reale, a fost un bun matematician. După terminarea

liceului frecventează Universitatea Timișoara, unde a studiat ca disciplină principală matematica, secundar fizica, terminând cu examen de stat.

A predat mai mulți ani matematica la Liceul German din Aradul Nou, apoi a preluat și ore de fizică. S-a remarcat prin introducerea primului dispozitiv educațional LASER cu Helium-Neon în școală, cu demonstrații publice în Clubul școlii (la subsol). Mulți ani a coordonat cinematograful școlii, unde rulau filmele actuale din cinematografele publice, cu peliculele împrumutate gratuit de la oficiul județean de cinematografie.

A părăsit școala de timpuriu și a emigrat în Germania. Trăiește azi în localitatea Kentzingen, unde este încă și azi activ. A făcut parte din generația tânără a corpului profesoral al școlii germane din Aradul Nou, cu mari perspective de viitor.

Ursula Sanchen, profesoară de chimie

Avem, din păcate, date biografice sumare. A fost pentru scurt timp la Liceul German din Aradul Nou unde a predat câțiva ani chimie la clasele gimnaziale și liceale, cu succese remarcabile. A fost iubită și stimată de elevi. A părăsit școala de timpuriu, după câțiva ani a plecat în Germania. După informațiile noastre trăiește azi în Munchen, unde încă profesează .

Susanna Anna Schill, matematică, director adjunct

S-a născut în Tokod, Ungaria, în 2.12.1945, familia fiind refugiată. A urmat școala la Arad, apoi Universitatea din Timișoara, secția matematică-fizică. Între 1968 și 1976 a lucrat la școala generală din Fântânele / Engelsbrunn, după care s-a transferat la liceul german.

A fost o excepțională profesoară de matematică, cu un pregnant simț didactic și cu un comportament tactic și pragmatic foarte eficient, care a devenit model de urmat pentru multe generații de elevi. De o sinceritate debordantă, a fost apreciată de corpul profesoral și de autoritățile școlare, fiind numită director adjunct, alături de directorul Peter Reingruber, în perioada 1979-1987.

În 1987 a resimțit din ce în ce mai amenințător presiunea politică asupra cadrelor de conducere, în plină dictatură a regimului Ceaușescu, drept care a ales să nu se întoarcă dintr-o vizită de studii din Germania.

S-a angajat pe postul de matematică la o școală confesională – Urspringschule Schelklingen, lângă Ulm, unde a activat până la pensionare, în 2009. S-a retras de la catedră din motive de sănătate, suferind mai multe intervenții medicale severe. Cu toate acestea și-a continuat până în prezent activitatea de mentorat și de voluntariat în cauze din societatea civilă, de promovare a culturii, a tradițiilor și a valorilor comunității germane din Banat, în diasporă.

Susanne Schill a fost cea care în 2000 a inițiat colaborarea Liceului german din Arad cu colectivul de școli partenere angrenate în proiectul Comenius „Water – The Essence Of Life”. A sprijinit personal demersurile participanților la proiect, a efectuat vizite de studiu și a găzduit la rândul ei vizitatori din Arad, în cadrul proiectului.

Elvira Pop, profesoară de limba și literatura română

Născută la Timișoara, la 10 martie 1940. A frecventat școala primară și liceul la Timișoara. Începând din 1959 Facultatea de Filologie, secția română – germană din cadrul Universității din Timișoara, cu examen de stat.

Pentru scurt timp profesoară în Raionul Deta. Din 1964 până la pensionare profesoară de Limba și Literatura română la Liceul German din Aradul Nou.

A fost un om de bază al liceului. Timp de 30 de ani a predat Limba și literatura română la multe generații de elevi care s-au perindat în școală, introducându-i în cultura română, fiind vorba în majoritatea cazurilor de elevi germani.

Succesele au fost palpabile, dovadă că după absolvirea școlii, elevii au stăpânit excelent limba și literatura română. Mulți dintre ei reușind fără greutate să urmeze învățământul superior, universități, politehnici, etc.

A fost iubită și stimată de elevi și colegi. A desfășurat în cursul anilor și o valoroasă activitate extrașcolară.

Michael Göckel, inginer, organizator

Născut la 2 martie 1951, în comuna Bogaciu, județul Mureș. A murit la 25 iunie 1990 în urma unui accident. Școala primară în comuna natală, gimnaziul și liceul la Mediaș, cu bacalaureat în 1970. A frecventat Politehnica din Timișoara între 1970-75, devenind inginer. În 1979 s-a căsătorit în Aradul Nou cu Anna Maria Fuchs. Începând din acest an și până la deces a funcționat în Aradul Nou ca profesor la disciplinele tehnice și ca responsabil pentru activități extracurriculare.

A condus competent activitățile practice. A fost stimat de colegi, gata întotdeauna să întindă o mână de ajutor, a fost iubit și de elevi. Începând din 1990, după revoluție și până la deces a fost președintele fondator al asociației Forumul Democrat al Germanilor din Arad.

În decursul activității sale a fost întotdeauna interesat de îmbunătățirea situației materiale a școlii. Un accident de mașină în timpul unei delegații de serviciu i-a curmat prematur viața.

Costică Dobrin, profesor de engleză, inspector, director

Născut în 16 decembrie 1939, la Bârlad. Școala primară la Bârlad și Școala Germană din Aradul Nou. Între 1950-1953 Liceul Pedagogic German din Aradul Nou. 1953-55 Liceul German din Lipova. Între 1955-56 Liceul „Moise Nicoară”, cu bacalaureat. Din 1957 până în 1962 Universitatea din Cluj, Facultatea de filologie, cu specialitatea engleză-română.

Din 1962 până în 1965 profesor la Toplița, județul Harghita. Apoi, în 1965-67 profesor la Școala Generală Nr. 1 din Arad. Începând cu 1967 până în 1988, profesor la Liceul German din Arad. Între 1973-89 inspector școlar de specialitate engleză, cu jumătate de normă.

Între 1989-1993 este director la Liceul German din Aradul Nou. A ajuns la conducerea școlii într-o fază politică foarte dificilă, evenimentele din Timișoara, răsturnarea regimului comunist din România și instaurarea unui nou regim, care de abia a fost în formare, au îngreunat considerabil situația școlii.

La toate acestea se mai adaugă, începând chiar din 1990, exodul în masă al populației germane din Banat și în speță din zona Aradului, în Germania. Acest exod a avut consecințe grave asupra însăși existenței școlii. Trecând peste multe greutăți, conducerea școlii a reușit să găsească o cale de menținere a școlii. A trebuit refăcut tot sistemul școlar și educațional al școlii.

Treptat a fost introdus un nou sistem de învățământ, bazat pe vechile tradiții ale școlii românești și universale. A fost schimbat profilul școlii din industrial în teoretic. A fost efectuată încadrarea unor noi profesori. Legături și colaborări cu peste 20 de școli din Germania, Köln, Passau, Ansbach, Würzburg.

A fost refăcută rețeaua de apă și canalizare în școală. A fost asigurat transportul elevilor cu autobuse aduse din străinătate, din Köln și Würzburg. A luat ființă muzeul școlar al populației germane din zona Aradului (profesorul Schemmel). S-a acordat sprijin pentru organizarea serbărilor populației germane.

Costică Dobrin a fost membru fondator și coinițiator al asociației Forumul Democrat al Germanilor din Arad. Deși originar din Moldova, vorbește fluent graiul șvăbesc, fiind asimilat de populația germană drept unul de-al lor. A lucrat foarte mulți ani ca și traducător și interpret, în timpul liber. Împreună cu directorul adjunct de atunci, Adalbert Francz, a conceput și dezvoltat sistemul de predare bilngvă a limbii germane, în pionierat pe țară, sistem preluat și generalizat de Ministerul educației.

Adalbert Francz, profesor de matematică, director adjunct

Născut în 4.09.1950 în Arad. A frecventat școala primară la Școala Generală Nr. 1 secția germană. A urmat apoi din 1960 gimnaziul, apoi Liceul German din Aradul Nou, pe care l-a absolvit în 1969. Elev într-o clasă de elită, foarte bine pregătită, având profesori renumiți, Maderer Margareta (limba română), Ana Teichert (limba germană), Liptai Andrei (matematică), Peter Friedrich (matematică și fizică), Otto Greffner (economie și istorie), Helene

Bod (biologie). Din anul 1969 urmează cursurile Facultății de Matematică-Mecanică, din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj.

După terminare a predat matematică la școala din legheriște (Județul Satu Mare), și apoi, din 1983 până în 2016 la Liceul Teoretic „Adam Muller Guttenbrunn” din Aradul Nou.

Din 1990 până în 1993 a fost director adjunt al liceului împreună cu directorul Costică Dobrin; au înființat secția cu predare intensivă și bilingvă a limbii germane pentru clasele V-IX, în premieră pe țară, după concepția elaborată de „Piști” Francz.

Cu ajutorul organizației de asistență tehnică de urgență T.H.W. din Germania a fost înlocuită instalația electrică și cea sanitară în toate cele patru corpuri de clădire ale școlii, prin insistențele sale.

A activat ca profesor de matematică la școală, până la pensionare, în 2017. Este în continuare unul dintre cei mai activi rezolvitori de probleme, a inițiat și îndrumat sute de elevi spre colaborarea la Revista de Matematică din Timișoara.

Aurelia Portal, profesoară de limbă și literatură germană, director

Născută la 21 decembrie 1952 în comuna Comana, județul Ilfov. Școala primară în limba germană comuna Cincu, județul Brașov, liceul în Agnita. Urmează Universitatea „Al.I.Cuza” din Iași, Facultatea de Filologie, germană-română, cu examen de stat în 1975. 1975-1990 Liceul Industrial nr. 3 și Liceul „Al.I.Cuza” din Galați. Din 1990 predă limba și literatura germană la Liceul German din Aradul Nou.

Între 1993-97 director la Liceul German din Aradul Nou. A condus școala într-o perioadă destul de tulburată. A luptat pentru existența școlii. În această perioadă a fost stabilizat profilul școlii. A fost introdusă limba germană pentru clasele avansate și limba germană pentru clasele începătoare.

În mandatul ei, au fost executate importante lucrări de renovare în cele patru corpuri de clădiri ale școlii. Activități metodice și didactice: metodist, membru al Comisiei Naționale de limbă germană. Predă în continuare limba

și literatura germană la Colegiul Național „Moise Nicoară” din Arad, unde și-a urmat soțul, Wilhelm Portal.

Hilda Draica, profesoară de limbă și literatură germană, inspector, directoare adjunctă

Născută în 29. ianuarie 1950 în Sânnicolau Mare, județul Timiș. Școala primară germană în orașul natal. Apoi gimnaziul și liceul între 1961-69, cu bacalaureat. Între 1969-73 a studiat la Universitatea din Timișoara, Facultatea de Filologie, cu specialitatea germană-română, cu examen de stat.

Între 1973-78 predă la o școală din Tulcea. Începând din 1978 până în 1992 la Liceul Industrial Nr. 2 din Arad. Între 1992-94 inspector pentru limba germană la Inspectoratul Școlar al Județului Arad. Între 1994-97 director de studii (adjuctă) la Liceul German din Aradul Nou, în colaborare cu Aurelia Portal.

A contribuit la stabilizarea profilului școlii. Extinderea claselor de limbă maternă. Lucrări de renovare a spațiului școlar existent. A luat parte la cursuri de perfecționare de limba germană în țară și în străinătate. Lucrează ca profesoară suplinitoare de limba și literatura germană la școala din Aradul Nou și alte școli, după pensionare.

Mario Mircea Stoica, profesor de matematică, director

Născut la 23 ianuarie 1961 în Făget, județul Timiș. A urmat școala primară la secția germană la Școala Nr. 6 din Lugoj și apoi la Școala Generală Nr. 1 din Arad. Ciclul gimnazial și liceul l-a urmat la Colegiul Național „Elena Ghiba-Birta”, pe care l-a absolvit în 1979. A urmat Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de științe ale naturii, secția matematică, pe care a absolvit-o în 1984.

A fost repartizat la Școala Generală din Semlac, unde a lucrat din 1984 până în 1990, la secția germană. Din 1990 este profesor la Liceul german din Aradul Nou. A obținut rezultate frumoase în pregătirea elevilor, ocupând locuri fruntașe la Olimpiadele de matematică și la concursuri interjudețene.

În anul școlar 1998-1999 obține gradul didactic I. Din 1997 până în 2002 este director al școlii. Din 2008 este liderul Sindicatului Democratic din Învățământ, organizația liceului german.

Realizări: rezultate bune obținute de elevii școlii la concursurile școlare, la examenele de admitere, capacitate și bacalaureat. Obținerea de donații din Germania și Olanda, mobilier, tehnică de calcul, mașini de scris, materiale sportive. Introducerea încălzirii centrale pe gaz metan în cele patru clădiri ale școlii, amenajarea a două cabinete de informatică, amenajarea de noi săli de clasă, schimbarea denumirii școlii în 1999 în Liceul Teoretic „Adam Muller Guttenbrunn”, participare la cursuri de perfecționare în țară și străinătate: Mediaș, Germania și Austria. A absolvit cursul de management pentru directori, finanțat de Banca Mondială.

A fost consilier municipal din partea Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat, vreme de un mandat. S-a implicat activ în probleme sociale și proiecte educaționale, îndeosebi salarizarea dascălilor.

Iovan Prundan, profesor de istorie, director adjunct

Născut la 23. martie 1952, localitatea Nadăș, județul Arad. Școala primară în Nadăș și Școala Generală Nr. 8 din Arad. Între 1966-71 frecventează Liceul economic din Arad, urmează apoi cursurile Facultății de Filologie și Istorie din Târgu Mureș. După care urmează cursurile Universității Babeș-Bolyai din Cluj specialitatea filozofie-istorie între anii 1975-79, susținându-și licența.

A început activitatea la Școala Generală din Câmpeni, județul Alba, apoi s-a transferat la Școala Generală din Nadăș, la care a funcționat până în 1990. Și-a susținut examenele pentru obținerea gradelor didactice I și II; între 1990-1993 a funcționat în comuna Șagu, județul Arad. Din 1993 lucrează la Liceul Teoretic German din Arad. Începând din 1997 și până în 2002 este numit director adjunct la Liceul German.

În această calitate, împreună cu directorul Mario Stoica a contribuit la imprimarea unui nou climat în școală, bazat pe colaborare și responsabilitate. S-a implicat în modernizarea spațiului școlar și înzestrarea școlii cu material

didactic, în realizarea sistemului de încălzire a școlii. S-a ocupat de obținerea aprobării pentru elevi a atestatului de limba germană.

A fost inițiatorul unor programe artistice desfășurate de elevi și acțiuni de popularizare a liceului. A decedat subit în primăvara 2013.

**Anna Maria Göckel, născută Fuchs,
profesoară de limba și literatura germană**

Născută la 5 mai 1951, în Aradul Nou, unde trăiește și astăzi. Școala primară, gimnaziul și liceul la Liceul German din Aradul Nou în 1970. Între 1971-75 a frecventat Universitatea din Timișoara, Facultatea de germanistică pe care a absolvit-o cu examen de stat.

Între 1976 și până în 1990 a funcționat ca învățătoare la Școala din Aradul Nou. A predat și geografie, istorie, fizică și chimie ca profesor suplinitor. În 1990 a primit catedră de limba germană la Liceul German din Aradul Nou. În 1988 examen pentru obținerea gradului didactic II. A participat ca profesoară la o serie de cursuri de perfecționare în țară, în Austria și Germania din 1999 devenind șeful catedrei de limba germană din școală. A coordonat între 1995 și 2011 (pensionarea oficială) pregătirile și examenele pentru obținerea Diplomei de limba germană „Deutsches Sprachdiplom Stufe 2” și „Österreichisches Sprachdiplom”.

În perioada de tranziție din 2002, după încheierea mandatului directorului Mario Stoica, a fost director al liceului german, pe care l-a condus cu mult devotament, în paralel cu activitatea didactică și activitatea civică de voluntariat. A preferat apoi să revină la catedră.

Din 1990 până în 2005 este președinta asociației Forumul Democrat al Germanilor din Arad, în 2005 a fost aleasă președinte de onoare a Forumului.

În 2011 s-a pensionat, dar a continuat să activeze ca profesor suplinitor și profesor îndrumător pentru Sprachdiplom, cât și în activitatea de metodist și de mentorat, pentru tinerele generații de profesori de germană. Între 2006 și 2013 a fost membru în consiliul de administrație al școlii, într-o

perioadă cu multe probleme grave de rezolvat, prin decizii colective și eforturi susținute.

A fost foarte îndrăgită de către elevi și colegi deopotrivă.

**Michael Szellner, profesor de fizică,
președinte al Forumului Democrat al Germanilor din județul Arad**

Articol scris de Lizica Mihuț, publicat în 17.10.2022 pe criticarad.ro

Ca întotdeauna, pentru o riguroasă documentare, solicit CV-ul protagonistului. Îl primesc peste câteva zile și descopăr, cu surprindere, că profesorul de fizică al LICEULUI TEORETIC „ADAM MULLER GUTTENBRUNN” și președinte al FORUMULUI DEMOCRAT al GERMANILOR din JUDEȚUL ARAD este licențiat și în informatică aplicată, dar are multe alte specializări, aparent fără nicio legătură între ele, însă în subtext, ele se reunesc, relevând o personalitate complexă, de excepție.

Astfel, a fost aproape 2 ani, înainte de facultate, lăcătuș-mecanic la Întreprinderea de vagoane și a absolvit de-a lungul anilor, obținând o diplomă/ atestare ca muzician instrumentist (chitară, acordeon, trombon), traducător și interpret de limbă germană, terapeut în Terapii complementare, formator și formator de formatori, expert în educație, consilier în dezvoltare personală, expert evaluator.

Dialogul cu MICHAEL SZELLNER este destins și colocvial, impregnat de un umor fin, de cea mai bună calitate.

Întrebându-l cine este OMUL, MICHAEL SZELLNER, din spatele acestor multe specializări, răspunsul vine prompt: „suma a ceea ce am făcut/ fac și încă un pic, o suprapunere, care transcende ansamblul componentelor, găsindu-se în fiecare din aceste activități „părți” ale întregului”.

L-am cunoscut pe MICHAEL SZELLNER, cu ani în urmă, când era director al LICEULUI TEORETIC „ADAM MULLER GUTTENBRUNN” (2002-2010) și director educativ (1999-2002), o perioadă fastă a școlii, aflată între elitele unităților arădene de învățământ.

MICHAEL SZELLNER consideră că un director de școală trebuie să aibă „viziune, perseverență și consecvență”, să dezavueze lingușirile venite din partea colegilor sau din afara acestora și să probeze o atitudine demnă, onestă, elegantă, întotdeauna, colegială. Cât despre învățământul de astăzi, MICHAEL SZELLNER crede că este „denaturat și nu mai corespunde scopului inițial, arătându-se a fi formă fără fond prin criteriile/ standardele impuse, deopotrivă, elevilor, familiei, profesorilor, școlii în general. Optimist fiind, MICHAEL SZELLNER este convins că învățământul se poate „autovindeca”, deoarece este un organism viu, cu condiția unei abordări realiste, care, deși bazată pe tradiție, să aibă în atenție, la modul profund, un viitor previzibil apropiat, precum și un viitor mediu.

Desigur, dialogul cu MICHAEL SZELLNER este interesant , uneori fascinant, cu trimeri la modele de „ieri și de azi”, la experiențe personale ca profesor de fizică, neuitând să amintească mari fizicieni, care au fost și mari muzicieni instrumentiști, la teste date elevilor, cu rezultate confirmate după un deceniu și jumătate, la mândria de a avea discipoli și de a fi fost discipol, la învățarea limbilor străine, printr-un fundal discret de muzică, la înțelegerea științelor, în general, prin metode, ce antrenează o parte a emisferei creierului etc.

Îi propun lui MICHAEL SZELLNER să discutăm despre activitatea FORUMULUI DEMOCRAT AL GERMANILOR DIN JUDEȚUL ARAD, al cărui președinte este din anul 1993. În calitate de consilier municipal (1992-2000), a inițiat și a contribuit la desfășurarea unor importante proiecte civice, care s-au finalizat prin înființarea a 8 Centre de zi pentru vârstnici, a unor ateliere protejate la două dintre liceele industriale arădene, a unui atelier de tehnică medicală la Spitalul Județean, precum și la dotarea Grupului de pompieri „Vasile Goldiș” și la primirea unor autobuze și tramvaie, extrem de necesare pentru urbea noastră.

În calitate de președinte al FORUMULUI DEMOCRAT AL GERMANILOR DIN JUDEȚUL ARAD și-a propus revigorarea învățământului în limba germană, precum și a activităților culturale anuale, a obiceiurilor și tradițiilor comunității germane (Fasching, Kerwei, Advent), „întreținerea” unui

ansamblu folcloric, care a inițiat Festivalul Minorităților, preluat de administrația locală, dar cea mai importantă realizare este cumpărarea unui sediu pentru Forum și, mai ales, construirea, în curtea acestuia, a unui CĂMIN CULTURAL, cu 120 de locuri, care ființa în Aradul Nou, încă în anul 1920 („Căminul Cultural de Tineret”), dar a fost înstrăinat de regimul comunist.

Construirea acestui Cămin Cultural din fonduri publice (Consiliul pentru Minorități al Parlamentului României), cu scenă, precum cea a Teatrului de Marionete, constituie un PROIECT EXCEPȚIONAL, ce, sperăm, va fi finalizat anul viitor (2023), când se vor împlini 300 de ani de la colonizarea șvabilor în Aradul Nou. MICHAEL SZELLNER precizează că în acest Cămin Cultural se vor putea desfășura activități ale elevilor LICEULUI TEORETIC „ADAM MULLER GUTTENBRUNN” , care nu are un asemenea spațiu, ci utilizează Sala de sport și pentru evenimente culturale. MICHAEL SZELLNER menționează, cu evidentă mândrie, că „Școala germană din Aradul Nou” a fost înființată, conform documentelor de Arhivă, în anul 1725, împlinind în anul 2025, trei secole de existență, fiind „CEL MAI VECHI LICEU DIN ARAD”.

Este o șansă pentru LICEUL TEORETIC “ ADAM MULLER GUTTENBRUNN” că președintele FORUMULUI DEMOCRAT AL GERMANILOR DIN JUDEȚUL ARAD este dascăl, prin excelență, școala nereprezentând doar o profesie, ci o „MISIUNE”, ce reunește, cu evidentă, DEMNITATE, RESPONSABILITATE , GENEROZITATE.

De menționat ...

În decursul anilor au mai predat și/sau mai activează la Liceul German următoarele cadre didactice, care sau remarcat prin rezultate cu totul excepționale: Josef Wenz – Muzică și orchestra de estradă a liceului german, Franz Watz – Muzică și orchestra „TV-Musikanten” (unul dintre cei mai titrați compozitori și orchestratori șvab bănățean din Germania), Theresia Teichert (căsăt. Iancu) – Educație plastică și Desen Tehnic, Gisela Martinek – Chimie, Angela Huppert – Sport, Ingeborg Künstler – Chimie, Marianne Wolf – Germană, Grete Schemmel – Germană, Anna Wegemann – Științe Sociale, Albert Bohn – Germană, Karl Bohn – Fizică, Ana Lupu (Müller) – Biologie, Magdalena Hartmann – Chimie, Dieter Schweitzer – Fizică, Johann Berberich – Matematică, Malvina Ioana – Matematică, Ingrid Papp – Matematică, Anni Wentzler – Biologie, Josef Wentz – Muzică, Ana Boc – Română și Istorie, Ioan Mureșan – maestru de Educație tehnologică, Nicolae Pisak – maestru de Educație tehnologică, Laura Rudik – Germană, Monica Dumitrescu (căsăt. Petke) – Fizică și Informatică, Vlad Agotici – Informatică și Chimie, Terezia Bontea – Sport (volei, nivel competițional) și educație fizică, Radu Savulov – Română și director adjunct 2002-2006 (proiectul bazei de activități extrașcolare și de agrement de la Camna), Mihaela Amalia Mișca (căsăt. Giugiulan) – Muzică și corul mixt al liceului, Catalina Retezar – Engleză și directoare adjunctă, Rodica Carmen Mustață – Engleză și proiectul Comenius, Simona Huppert (căsăt. Trif) – Engleză, Lavinia Emilia Chiș – Germană și director 2010-2012 în perioada relocării școlii, Sanda Roveanu – Matematică, Melinda Vigh – Biologie și consilier educativ 2009-2013, Adina Șerb – Germană și consilier educativ 2007-2009, Dan Teodor Rotariu – Chimie și intervenții în situații de urgență, Gabriela Benghia – Germană și laureată a premiului „Stefan Jäger” 2011, Cristian „Biocristi” Faur – Biologie și diverse proiecte extrașcolare și civice, Cristian Romanov – Matematică și Informatică și director educativ și adjunct, Rodica Jurcuțiu Biriș – Germană și apoi conferențiar la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad, Diana Roțcu – Engleză și proiecte extrașcolare, Maria Lucaci-Pecican – Religie romano-catolică și pedagogia religiei (cu acțiuni umanitare), Arabella Krebs – Filosofie

și proiecte interșcolare (Friedrich Flick Gymnasium, Kreuztal), Mariana Șerban – Geografie și proiecte de mediu, Linda Pribac – Geografie, Eduard Andrei Krämer – Istorie și Germană și director adjunct (2012-2013), dr. Franz Schmidt – Educație fizică și sport și inspector școlar, Renate Nagy – personal didactic auxiliar informatician și Informatică, Michael Szellner – Fizică și director educativ și apoi director 2002-2010, Ildiko Koncz Bun – Limba și literatura germană ... și mulți alții.

Învățători: Anni Blatt, Hedwig Puiuleț, Elfriede Tritthaler, Elisabeth Eisele, Irmgard Triess, Katharina Schmidt, Victoria Rachici, Elisabeth Levay, Adalbert Tringl, Andreas Eisele, Rosa Molnar, Gabriel Pecican, Adelheid Maria Simon, Ildiko Koncz-Bun, Hildegard Schriffert (căsăt. Horvath), Lucian Trif, Gertrude Codrean (născ. Mahler), Monika Vogel, Beatrice Hedeșan, Annemarie Ștean (născ. Muntean), Ramona Foray, Magdalena Schlee, Monica Hossu și alții, respectiv multe altele, dintre care generația tânără „nouă” din anii 1990 a ajuns deja la maturitate și consacrare.

Profesori detașați și asistenți voluntari din Germania, în cadrul programului de delegare de cadre ale Republicii Federale Germania, 1992-2013: Sigrid Brodbek, Manfred Richter, Elke Simon, Holger Steffan, Silke Herr, Ingeborg Boehringner-Bruns, Wolf Brzoska, Norbert Sprinzing, Sebastian Isele, Martin Schwägerl, Mehmet Erol Aytar, Johanna Blees, Moritz Hengel, Steffen Hornemann, Maja Sigl și alții.

Personal „special” patruped de pază și agrement, cu contribuții remarcabile, demne de consemnat în cronicile școlii: Lord (metis Saint-Bernard cu Ciobănesc-german, 1991-1994) – a capturat și arestat singur o bandă de spărgători de 5 persoane; Waldi (maidanez comun, 1995) – asculta numai de cel mai scund paznic Costică Bodolan; Peggy (câine comun metis terrier 2001-2009) – asculta numai de muncitorul de întreținere Iosif „Miki” Hegedüs, în fine Schnitzel (metis din câine de curte cu Terrier-Spitz, 2002-2009) – cel mai înțelept și subtil câine „satiric” cunoscut vreodată de noi, favorit și admirator al doamnei Anni Göckel – era capabil să deosebească infailibil personalul încadrat de adulții externi (fie și părinți), elevii înmatriculați de absolvenții școlii și de vizitatori externi, indiferent de numărul de înfățișări și alții, dar avea și un remarcabil simț al umorului combinat cu simțul responsabilității.

De remarcat că toți agenții „speciali” menționați stăpâneau ireproșabil limba germană, în comenzi, discuții amicale, comentarii și dezbateri, prin viu grai, prin limbaj mimico-gestual și kinetic (gudurit) și prin consemnări scrise, purtători de autentică cultură germană clasică.

... din consemnările reținute de:

Anna Maria Göckel
Gabriela Benghia
Michael Szellner
Renate Nagy

Revista școlii De la Kondor la AmalGam

AMalGam sau AMăGire ... ? ediția 2007

Asta e Mai Greu de aflat. Azi Mă Gândeam câte încercări au fost de a edita revista școlii. Prima revistă postrevoluționară „Sonnenaufgang – Răsărit de Soare” a apărut prin 1990, redactată cu poze de colaje din ziare și reviste, cu textul dactilografiat (a propoz, mai știe cineva să scrie la mașină? – nu la tastatura calculatorului) și apoi multiplicată de domnul director Dobrin (singurul ce știa să mânuiască mașinăria) la un copiator cu toner lichid, care semăna mult cu o mașină rotaprint heliograf (și copiatorul era primit la mâna a doua din ajutoare) sau cu o presă de călcat de prin unitățile Nufărul ale cooperației.

Din 1993 prima revistă a școlii și-a încetat apariția. A renăscut în 1995 sub altă denumire, „Kondor”, care a cunoscut 5 apariții până prin 1997, în editarea clasei conduse de d-l profesor Mario Stoica, cu sprijinul generos al unor părinți, patroni de firmă. După o nouă pauză de 2 ani, în perioada 1999-2000 Kondorul a reflectat din plin fenomenul de încălzire globală, întâi s-a topit și și-a dat obștescul sfârșit în alb-negru odată cu absolvirea elevilor din colectivul redacțional prin 1998, dar a renăscut din cenușă precum pasărea Phoenix în 1999, mai mare și mai frumoasă, ba chiar în culori.

De data aceasta a avut alți nași, prin ambiția și entuziasmul redactorului-șef Brigitte Ungar și mai ales prin sponsorizarea la fel de generoasă a firmei părinților ei. Primele numere ale revistei s-au bucurat de un real succes și erau realizate cu mult bun-gust și eleganță; apoi ideile și elanul colectivului redacțional s-au împuținat asimptotic, ca funcțiile din matematică. Însă, chiar dacă mai nou „big girls don't cry” și deci chiar nu plâng fetele mari, în schimb ele termină liceul și pleacă, la fel și părinții binevoitori

încetează sponsorizările. Așa și-a luat zborul și Kondorul colorat și dus a fost, fâl-fâl-fâl.

Acum să vedem ce-a ieșit din cuibul Kondorului: că aripi nu are, dar este pe punctul de a-și lua zborul, „lansat” pe rampa liceului german. Dacă va fi AMalGam sau dacă va fi AMăGire – ei bine, asta depinde de voi, dragi elevi din colectivul redacțional. Noi vă sprijinim oricum – căci un elev care scrie este întotdeauna mai bun decât un elev care nu citește ...

Michael Szellner

Director

Când normalitatea devine un miracol ... ediția 2008

În sfârșit ... După mai multe tentative eșuate și îndelungi eforturi, iată-l, îl țineți în mână, anuarul nostru. Nu știm exact dacă în lunga și zbuciumata istorie de 283 de ani a școlii noastre a mai existat așa ceva sau cel puțin sub forma asta. Prin arhivă se mai găsesc colecții de foi broșate cu liste ale claselor și elevilor înscriși, poate și cu vreo fotografie de grup, spălăcită de atâta amar de vreme, dovadă a trecerii inevitabile a timpului. Iar din pod au trebuit aruncate vechile tablouri de perete, cu absolenții școlii, tot pentru că erau mâncate de timp și de coroziune. Cărțile însă ... hm, au darul de a se păstra mult mai bine, pentru că ele ți se uită în ochi și pentru că vorbesc direct cu mintea ta, a cititorului.

A fost greu ... ooofff, dar greu a fost! Nu pentru că nu am avea despre ce să scriem. Avem, că tocmai ieri a fost festivitatea de premiere a olimpicilor, numai săptămâna trecută am adunat clasa cutare pentru a-i felicita pe cei care ne-au reprezentat cu cinste la concursul de Crucea Roșie iar acum vreo două săptămâni ne-am bucurat de articolul din ziar în care ne-au lăudat copiii drept cei mai buni ecologiști, iar luna trecută ... Nu pentru că nu ar fi cine să scrie. Avem, că fiecare clasă este reprezentată în această carte, că doar la noi se face școală, nu de oricare, ci școală bună, cu elevi frumoși și harnici, care scriu de plăcere. Nu pentru că nu am avea cu ce să scriem; astăzi, calculatoarele nu mai sunt nici o raritate, este ciudat cum e din ce în ce mai greu să găsești pe cineva fără calculator. Ci a fost greu pentru că în ciuda faptului că iată, suntem bine integrați în familia țărilor din Uniunea Europeană, în ciuda faptului că și noi trăim pe viu avântul tehnologic și dezvoltarea civilizației secolului XXI, iată, avem de confruntat o lege veche de când lumea și pământul: legea care ne spune că totul costă. A fost greu să găsim resursele pentru a face această carte. Chiar dacă o distribuim la prețul de editare, întâi au trebuit găsite resursele pentru a o tipări. Pentru că în ziua de azi este ciudat să fii întrebat la ce vă folosește o asemenea carte. Carte?!? Ați înnebunit, în ziua de azi. Mai bine scrieți un mesaj pe blog. (Da' chiar, cine mai citește blogul peste 20, 30 sau 40 de ani ...?) Și totuși unii mai iubesc

cărțile adevărate, cum e cea pe care o țineți în mână. Știți ce frumos miroase când iese din tipografie?

Anuarul este redactat de către și pentru elevii noștrii de acum, pentru familiile lor de acum, pentru prietenii lor de acum. Ne bucurăm să-i vedem cum le arată celor dragi fotografia din carte, uite, aici sunt eu, acela este colegul meu de bancă, cu care ne frecăm coatele în fiecare zi, aceea este cea mai bună prietenă a mea, cu care ne facem temele după masa și cu care ne hârjonim pe ștrand cât e vacanța de lungă. Ne imaginăm cu plăcere cum va fi peste 10 ani, când cei din fotografii vor arăta oarecum altfel, dar care tot aceiași vor fi rămas, cum vor veni cu câte un exemplar din acest anuar, mototolit pe alocuri și pătat de pâinea cu margarină din ujină sau stropit cu sucul din doză.

Ne imaginăm cum va fi când ne vom întâlni peste vreo 20 și ceva de ani, când același anuar, pe care acum îl țineți în mână, va avea pagini cu colțurile rupte, va fi mâzgălit pe alocuri cu creioane colorate și cu carioca și cum va avea pete de plastilină ... cum, de cine?, păi cum de cine? de copiii voștri, evident, că până atunci veți avea și voi copii. Dar oare cum va fi peste 40 sau 50 de ani, cine va mai ține minte cine este cutare sau cine este cutare? Nu știu, dar cu siguranță că până atunci, câtă vreme vom trăi noi și vei trăi tu, dragă cititorule, cineva se va bucura să spună „uite, aici sunt eu, uite acela este cutare” iar cineva să răspundă „ouau, dar cum ați arătat pe atunci, cum a fost ... ?”.

Este normal să ții la amintiri. Pentru că amintirile sunt miracole. Iar amintirile ni le facem noi. Iată de ce normalitatea este un miracol, un miracol frumos și colorat. Să vă bucurați de miracole și de normalitate.

Cu drag,

Michael Szellner, director

Noi și ISTORIA

“Școala trebuie să te învețe a fi propriul tău dascăl, cel mai bun și cel mai aspru” spunea Nicolae Iorga, într-un aforism. Așa ar trebui să sune un îndemn în consens cu Anuarul Liceului Teoretic “

Adam Müller Guttenbrunn”, o lucrare cu caracter oficial și impunând, oarecum, un caracter solemn și riguros prin înseși scopurile sale. S-ar asocia cu trecerea în revistă a generațiilor de elevi, cu surprinderea rezultatelor marcante ale elevilor și ale profesorilor și cu evocarea unor figuri ilustre care își revendică formarea personalității prin educația în acest liceu cu o îndelungată tradiție, cea a învățământului în limba germană. Am fost tentată, prin urmare, să vă vorbesc despre ceea ce înseamnă educație, ce înseamnă responsabilitate, cât de mult spiritul german și limba germană își pun amprenta asupra școlii noastre.

Dar a rămas în mintea mea un singur element, care m-a făcut să cad pe gânduri: am aniversat în 2001 275 ani de existență a învățământului arădean în limba germană ... în 2006 – o altă cifră rotundă, 280 de ani ... anii zboară precum calul din poveste, ca vântul și ca gândul; în curând, ne va cuprinde agitația aniversării a 290 de ani ...

Din exterior, această cifră este impresionantă – îți dă un sentiment de solemnitate, un fior în fața istoriei care, pentru o secundă, te atinge cu aripa ei. Din interior, totul se relativizează; suntem în plin proces educațional: clasa I, clasa a II-a, ... a V-a, a IX-a, ... a XII-a, ... 4,8,12 ani de școală; diplome, atestate, burse, schimburi de experiență între elevii români și germani, vizite oficiale. Este un parcurs previzibil și general recunoscut de orice elev al Liceului Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn”.

Și totuși, *ISTORIA* aceasta, contabilizată în 282 de ani impresionanți, s-a scris clipă de clipă, an de an, de către fiecare copil care a ales să poarte, simbolic, numele lui Adam Müller Guttenbrunn. Câți au citit cărțile acestui romancier șvab, care la sfârșit de secol XIX lupta să ducă mai departe făclia culturii? ... Puțini ... dar fiecare absolvent, cred, se îngemănează cu patronul spiritual al școlii. De ce ? Pentru că fiecare absolvent va fi, mai devreme sau mai târziu, cuprins de același sentiment de nostalgie. Altădată, acest om de cultură tânjea după meleagurile natale (Zăbrani, Arad), deși era director al unui teatru din Viena, și încerca prin scris să își aline dorul. Așa și voi – elevi de secol XXI – veți dori cândva, cu siguranță, să fiți înapoi în băncile acestea lipsite de confortul fotoliilor de acasă, dar învăluite de șoaptele din oră, de râsetele din pauze și de emoțiile de la teze.

Să încercăm să fim, deci, conștienți de faptul că la această continuitate a învățământului în limba germană, noi, cei de acum, punem umărul, că *ISTORIA* se scrie prin noi, cu noi și în noi.

Director adjunct prof. Borlea Maria

Repere cronologice ...

Istoria mea în această școală începe la vârsta de șapte ani, când așteptam cu nerăbdare debutul vieții de școlar, să-mi cunosc colegii și să văd dacă învățătoria "mănâncă" elevi sau nu. Presupun că am pășit cu stângul în acest început de drum, sau poate eram încă de la început grăbită să închei această perioadă, deoarece chiar în prima zi m-am rătăcit de ceilalți colegi și părinți prezenți, astfel încât am ajuns într-o clasă pentru elevii de a cincea. Cred că aceasta idee de a mă pierde la început de drum, îmi este de altfel, un lucru caracteristic... ☺

Primii doi ani petrecuți în A.M.G. au decurs într-un calm nemaipomenit, cu excepția faptului că în clasa a doua am adormit cu capul pe bancă în timp ce repetam alfabetul. Uitându-mă înapoi, îmi dau seama că am omis să iau acest fapt ca pe un semn de avertizare, astfel încât acest Moș Ene nu a ezitat să mă viziteze nici în timpul gimnaziului, iar în liceu tind să cred că s-a legat o legătură foarte strânsă între noi, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

Revenind la primii ani petrecuți în școală, nu știu să fi făcut multe năzbâții, îmi aduc însă cu teroare aminte de zilele chinuite de iarnă. Spun chinuite pentru că de fiecare dată când veneam acasă de la școală, aveam "marele ghinion" ca drumul meu să se intersecteze cu cel al unui coleg de clasă, Rus Ionathan, care mă pîndea în fața blocului și îmi trăgea o bătaie cu zăpadă, de unde bineînțeles, ieșeam mai mereu invinsă; dar lasă Johnny, că mă fac eu mare iar întâlnirea de zece ani vine mai repede decât îți poți imagina! După ce am terminat clasa a doua, părinții mei au luat decizia de a mă muta la o altă școală, tot cu profil german, pentru a continua "tradiția".

Când m-am întors în A.M.G. încheiasem deja acel prim stadiu al educației, fiind pregătită pentru ciclul gimnazial. Aici am avut norocul de a fi împreună cu o bună parte din cei cu care am fost colegă în cele două școli, astfel încât am împușcat doi iepuri dintr-un foc. Clasele cinci-opt au trecut repede, dar dacă e să povestesc amintirile și poznele făcute, am impresia că a durat o veșnicie.

Pe atunci aveam toți un aer libertin-timid, într-un stadiu incipient, în sensul că pe atunci elevii aveau totuși mai mult respect față de profesori, prin faptul că nu lipseau de la ore și fiind nu foarte conștiincioși, dar nici delăsători. Profesorii ne captau atenția într-un mod destul de drăguț și lejer, având acea atitudine de “ne jucăm cât ne jucăm, dar acum și învățăm”, atitudine care ne îngreuna puțin sarcina de a trimite bilețele în oră, dar asta ne provoca și mai mult. În concluzie, cred că a fost cea mai temperată perioadă de pe tot parcursul școlii.

Când ne-am revăzut după examenul de capacitate (pentru ca în proporție de 90% am rămas aceeași), în prag de început de liceu, mi s-a părut că în cele trei luni de vacanță a trecut de fapt un an. A fost oarecum șocant să văd cum într-o perioadă așa de scurtă, fiecare dintre noi s-a dezvoltat în felul său și a luat-o pe drumuri mai mult sau mai puțin comune. Ursul (Marian Andrei) s-a ras în cap și s-a vopsit roșu iar împreună cu Spun (Dan Dăianu) și alți doi foști colegi au format o trupă rock - “Boeuf”; apoi a început perioada în care Frau Göckel se ruga în fiecare zi de băieți să-și taie părul, de fete să nu-și mai facă unghiile cu lac strident, categorie în care mă încadram și eu (sau poate numai eu) și altele din categoria “Of, Doamne! De ce nu mă puteți lăsa în pace?!”

În clasa a zecea, ușor pe a unsprezecea, s-a “dezlănțuit” libertatea și pe strada noastră: unii profesori întârziu undeva pe drumul între cancelarie și clasă, noi ne pierdeam undeva pe drumul dintre clasă și școală și invers, iar Frau Göckel, cred că am să-mi aduc aminte mereu cum încerca din răputeri să ne explice: “Ich nehme es nicht mehr auf meine Kappe!” iar nouă, din păcate, parcă pe o ureche ne intra și pe cealaltă ne ieșea instantaneu. Cu toate astea, Frau Göckel, nu rămânea mult timp supărată pe noi.

Și așa a venit și clasa a doisprezecea plină de examene, de atestate, de emoții, de stres, iar toate acestea într-o mare combinație cu o dorință de “bäh, mă leshi?”. Pe la școală bătea vântul, profesorii au ajuns să strige după noi, dar în final, în ceea ce privește DSD-ul, OSD-ul, și cele două atestate au trecut și ele iar acum mai trebuie să înfruntăm examenul de bacalaureat, pe care cred că îl “jucăm” de mult pe degete. În acest an s-a reușit și

lansarea revistei scolii, "AMalGam", care pare să fi adus școlii un mare plus și care a dovedit, că doar cu puțin mai multă muncă, se pot obține rezultate demne de apreciat.

Acum nu mai așteptăm decât banchetul de sfârșit și data de 15 iunie, când o vom porni cu Gaudeamus-ul înainte ... mă rog, cei care-l știu!

Cred că se cuvine să mulțumesc în numele celor patru clase absolvente, tuturor profesorilor care s-au ocupat de noi și care au încercat să ne îndrume, cât de bine au știut ei.

Așadar: Mulțumim domnilor profesori ai Liceului "Adam Müller Guttenbrunn"!

Tăut Ioana, clasa XII B, 2008

Imaginea publică și evoluția școlii în prospecte și prezentări de-a lungul anilor

Prospect pentru ISJA, 2007

Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” peste 280 de ani de învățământ german la Arad

Locație și istoric

Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” sau Liceul German din Arad este situat în cartierul Aradul Nou, despărțit de vechiul oraș Arad prin cursul râului Mureș.

Inițial, Aradul Nou era o comună germană, datând din 1723, înființată de autoritățile imperiale austriece după înfrângerea turcilor în 1716 la Belgrad, pe structura vechii localități de grăniceri sârbi Skela.

Târgul Aradul Nou a cunoscut o viață economică efervescentă și prosperă, așa cum denotă vechile case domnești din centru – sedii de bănci, firme comerciale sau meșteșugărești – ori casele țărănești în care trăiau legumicultori sau horticultori înstăriți.

Deja din 1725 este atestat un cadru didactic, care instruește și educă copiii locuitorilor comunei. De la înființarea școlii, dascălii aveau și atribuții publice în localitate, ceea ce le atribuia respectul comunității. Acest rol s-a păstrat și astăzi într-o oarecare măsură, în condiții cutumiare, imobilele școlii fiind locul de desfășurare pentru o serie de manifestări publice, consacrate, caracteristice populației de cultură germană din Arad.

Pe la începutul secolului XX, învățăceii studiau în trei instituții diferite: o școală primară aflată lângă biserica catolică – cu mai mulți învățători, o școală de băieți mixtă – gimnaziu și școală de meserii, sub protecția Camerei de meserii

și a Asociației agricultorilor cât și o școală de fete – sub îndrumarea unui ordin de călugărițe. În perioada interbelică, odată cu reforma învățământului, școlile au fost comasate în ceea ce urma să devină Liceul German. Astfel și în prezent școala funcționează în patru localuri: școală primară, gimnaziu, liceu și clădire administrativă.

În 2001 școala noastră a celebrat festiv 275 de ani de învățământ german la Arad, cu manifestări de anvergură.

Din vara 2006, 3 din cele 4 clădiri au fost retrocedate Ordinariatului Catolic din Timișoara, proprietarul acestora până la naționalizarea acestora în 1948.

Denumirea școlii

De-a lungul timpului, școala a purtat multe denumiri, dictate de autoritățile care s-au succedat la putere. Înainte de Revoluția din decembrie 1989 era un Liceu industrial cu profil mecanic. După revoluție, școala a revenit la denumirea de Liceul German iar din 1999 a adoptat numele celui mai important scriitor german bănățean, Adam Müller Guttenbrunn.

Adam Müller a trăit între 1852 și 1923. El și-a însușit numele comunei natale, Guttenbrunn, astăzi Zăbrani, aflată la 18 km de Arad. Și-a făurit o carieră de redactor de ziar, dramaturg, romancier și director de teatru, devenind o personalitate remarcantă a vieții culturale a Vienei între 1880 și 1923. S-a remarcat prin respectul și simpatia față de toate naționalitățile de pe meleagurile sale natale, reflectate prin operele sale, de profundă actualitate și în prezent. Idealurile urmate de Adam Müller constituie și astăzi temelia principiilor aplicate procesului educativ în școală, alături de un stil de pedagogie nonautoritară, conform idealurilor formulate de Johannes Pestalozzi și Ján Komenski, întemeiatorii pedagogiei moderne europene.

Aspecte sociale și economice ale localității

De la fondarea localității Aradul Nou populația se împarte în mai multe categorii ocupaționale reprezentative:

- horticultori și agricultori (piețele Aradului au fost aprovizionate masiv de „șvăboaicele” care porneau dis-de-dimineată, pe la ora 4, către piețele din oraș, trăgând cărucioarele pline cu legume, zarzavaturi și fructe, până spre sfârșitul anilor 1980 – la exodul populației)
- meseriași liber profesioniști dar și muncitori calificați încadrați în uzinele orașului, odată cu industrializarea forțată din anii 1950-1960
- intelectuali și funcționari de seamă: ingineri, cadre didactice, tehnicieni, funcționari administrativi

În anii 1970 și masiv în anii 1980 regimul totalitarist a marcat un acord încheiat între cancelarul german Helmut Schmidt și președintele României socialiste Nicolae Ceaușescu, prin care un număr însemnat din populația germană a fost „răscumpărată” – practic vândută – pentru emigrare în Germania.

După revoluția din decembrie 1989 au plecat mulți dintre cei care nu au dispus de fonduri suficiente pentru „răscumpărare”, astfel că populația germană s-a redus la circa 15-20% din efectivele existente în anii 1960. Recensământul din 2002 a consemnat circa 2.300 de etnici germani în municipiul Arad, dintre care majoritatea nu mai trăiește în cartierul Aradul Nou, ci pe întregul teritoriu al municipiului.

Odată cu dezvoltarea economică spectaculoasă a Aradului, determinată de poziția geografică în vestul țării, cu Zona liberă Arad-Curtici, zonele industriale vest și est, a crescut brusc nevoia de tehnicieni vorbitori de limba germană. Astfel, interesul populației de orice naționalitate a crescut pentru studiul limbii germane sau chiar învățământul în limba germană. Așa se explică cum în clasele cu predarea în limba germană maternă studiază mulți elevi de alte etnii, pentru a-și întemeia o carieră profesională tocmai pe însușirea elementelor de cultură și civilizație germană.

Structura și oferta educațională a școlii

Astăzi liceul numără aproape 1000 de elevi și peste 90 de cadre didactice și personal auxiliar. Elevii sunt grupați în două secții: una cu predare în limba germană maternă iar cealaltă cu predarea intensivă sau bilinguale a limbii și culturii germane. Prin aceasta, liceul oferă tuturor tinerilor arădeni posibilitatea de a se educa în spiritul a tot ceea ce oferă mai bun cultura germană. De altminteri din arhivele școlii reiese că în toți cei peste 280 de ani de existență, școala a educat nu numai copiii populației germane din Arad, ci elevi provenind practic din toate etniile existente în oraș: români, maghiari, evrei, sârbi, bulgari, romi, slovaci, polonezi.

Pe lângă aceea că deservește populația germană din tot județul, Liceul German este atractiv pentru elevii de orice naționalitate care doresc să-și facă studiile sau cariera profesională pe baza cunoștințelor de limbă și cultură germană. Dezvoltarea economică a județului Arad din perioada postrevoluționară, în contextul Euroregiunii Dunăre-Tisa-Mureș, dar și prognozele dezvoltării economice și culturale indică intensificarea relațiilor cu spațiul de cultură germană: Germania, Austria, Elveția, Danemarca, Belgia, etc. Astfel, școala oferă prin absolvenții săi o pepinieră a viitorilor oameni de afaceri și specialiști, cunoscători ai limbii și culturii germane, în vederea integrării în Uniunea Europeană.

În ciuda austerității cu care societatea românească se confruntă în prezent, Liceul German Guttenbrunn oferă numeroase facilități: dotare școlară care se îmbunătățește de la an la an prin grija partenerilor din societatea civilă – autoritățile locale, asociații și fundații. Elevii sunt îndrumați de un colectiv de cadre didactice tinere, bine pregătite și apropiate de elevi.

Rezultatele de la concursurile școlare și diplomele obținute confirmă valoarea eforturilor depuse împreună de dascăli și învățăcei. Elevi ai Liceului German au obținut numeroase premii la concursurile școlare și burse valoroase în țară și străinătate. Școala noastră se numără printre unitățile cu cel mai ridicat grad

de promovabilitate și succese remarcabile în obținerea diplomei de limbă germană „Deutsches Sprachdiplom II” acordate de către statul german, diploma de limbă germană a Austriei „Österreichisches Sprachdiplom” dar și atestatul românesc de limba germană.

Planul de școlarizare

Treapta învățământului primar dispune de două rânduri de clase cu predare în limba germană. Pentru înscrierea în clasa I. sunt necesare cunoștințe elementare de limba germană (din grădiniță sau de acasă). Un rând de clase cu predare în limba română exercită funcția de școală de cartier. În aceste clase, limba străină de inițiere predată este germana.

Învățământul gimnazial se desfășoară în două secții: două rânduri de clase cu predare în limba germană maternă și două rânduri de clase cu predare în limba română, dar cu studiul intensiv al limbii germane. Accederea elevilor în aceste clase necesită promovarea unui test de aptitudini pentru limbi străine.

Treapta liceală are de asemenea două secții: una cu predare în limba germană maternă – o clasă de matematică-informatică și o clasă de filologie și științe socio-umane. Cea de-a doua secție are două clase cu profile asemănătoare – filologie și științele naturii, dar cu predare intensiv, respectiv bilinguală română-germană (circa 35-40% din materii predate în limba germană). Accederea în clasele bilinguale se efectuează pe baza absolvirii studiilor gimnaziale cu predare intensivă a limbii germane sau cunoștințe solide de limba și literatura germană.

Adrese de contact

Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” (Liceul German)

Arad – 310145 Str. Posada, nr. 19

Tel. & Fax. 0257-286.402

Email: secretariat@ltamg.ro

Clădirea 67 – școala primară

Clădirea 77 – gimnaziu

Clădirea 88 - liceu

Clădirea 93 – direcțiune

Sărbătoarea Hramului Bisericii Catolice
din Aradul Nou "Kirchweih"
în curtea fostei clădiri a direcțiunii

Proiecte extracurriculare în școală

Educație interetnică și interferențe culturale Arad – Cluj, 2000-2001

Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” a încheiat la sfârșitul anului școlar 2000-2001 un acord de parteneriat cu „**Grupul Școlar de Poștă și Telecomunicații**” din Cluj, pentru realizarea unui **Proiect** susținut de către „**Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală**” (afiliat la Fundația pentru o Societate Deschisă) intitulat „**Educație interetnică și interferențe culturale**”.

Acest proiect urmează să se deruleze în anul școlar 2001-2002 și vizează următorul obiectiv principal: „Cunoașterea aspectelor culturale ale etniilor existente în Transilvania și Banat, cu scopul promovării valorilor multiculturale în spiritul respectului reciproc, al toleranței, nonviolentei, conform principiului *unitate prin diversitate*”.

Proiectul urmărește cunoașterea reciprocă și schimbul de experiență dintre cele două unități școlare, îndeosebi elevii și cadrele de la secția cu predare în limba maghiară din școala clujeană și elevii și cadrele de la secția cu predare în limba germană din școala arădeană.

Grupul țintă este cel al elevilor de liceu, **de etnie minoritară**, cât și cadrele didactice care predau la aceste secții corespondente.

Proiectul se desfășoară prin trei acțiuni:

1. Partea informativă și de schimburi de informații, urmărind crearea unei pagini de dialog pe internet.
2. Vizita unui grup de 20 de elevi și 5 profesori arădeni la Cluj, în perioada 02-11 noiembrie 2001.
3. Vizita unui grup de 20 de elevi și 5 profesori clujeni la Arad, în perioada 10-19 decembrie 2001.

Proiectul va putea continua pe perioada întregului an școlar și va putea fi prelungit și pe viitor, cu condiția de a fi încununat de succes.

Elevii și profesorii interesați sunt invitați să participe la derularea proiectului.

Director,
Mario Stoica

Director educativ,
Michael Szellner

Proiectul internațional Comenius „Apa – Esența vieții” 2002-2005

Extrase din comunicatele de presă și prospecte

Vizită de proiect, „Apa – esența vieții”

În data zilele de 27 și 28.05.2003 a sosit în orașul nostru o delegație de cinci profesori de la St. Margaret's School, școala partener în cadrul proiectului Comenius „Apa: Esența vieții”.

În prima zi delegații au vizitat orașul Arad, mai bine zis centrul orașului, rămânând puternic impresionați de arhitectura orașului, ce le amintea de Viena. Spre seara englezii s-au întâlnit cu o alta delegație aflată în școala noastră. Împreună cu aceștia s-au deplasat la Miniș unde au vizitat pivnița de vinuri din zonă, urmată de o degustare de vinuri și de o cină comună.

În ziua următoare delegația engleză a vizitat o serie de puncte turistice din oraș (filarmonica de stat, muzeul județean, teatrul), iar în final și școala noastră. Ei au cunoscut conducerea școlii, dar au vrut de asemenea să se întâlnească și cu o serie de profesori precum și elevi ai școlii noastre.

Din discuțiile purtate a reieșit faptul ca profesorii englezi au rămas plăcut surprinși de nivelul de pregătire al elevilor din școala noastră, mai ales de cunoștințele în ceea ce privește limba engleză.

După masa de prânz delegația a plecat spre Budapesta, cu promisiunea că vor reveni și altă dată, căci cu toate că vizita a fost destul de scurtă au reușit totuși să potențialul turistic al acestei zone, precum și ospitalitatea oamenilor din partea locului.

Elza Zaiț, „Observator arădean”, 30.05.2003

Pliant promoțional

Apa: Esența Vieții – pe scurt despre proiectul Comenius

Ce fel de proiect vrem să realizăm ?

Pentru anul școlar 2002-2003 școala noastră – Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” a fost admisă în derularea proiectului școlar european Comenius cu titlul „Apa: Esența Vieții”. În acest amplu proiect mai sunt implicate și alte școli localizate în țări ale spațiului euro-atlantic: Germania – cu școala coordonator general de proiect, Anglia, Ungaria, Suedia, Islanda iar pentru anul școlar 2003-2004 și-a anunțat intenția de participare și o școală din Belgia, urmând ca proiectul să se deruleze pe o perioadă totală de 3 ani.

De ce un proiect despre APĂ ?

Scopurile propuse ale proiectului sunt:

- conlucrarea interdisciplinară a partenerilor
- cunoașterea valorilor din propria țară precum și din țările participante
- folosirea unor limbi de circulație internațională: germana și engleza
- deprinderea stilului de muncă orientat pe proiecte
- stabilirea, menținerea și dezvoltarea relațiilor între comunitățile locale și instituțiile din țările și regiunile partenerilor de proiect, în vederea pregătirii integrării europene
- cunoașterea altor culturi din spațiul vecinătății euroatlantice
- studiul impactului unor tehnologii noi, mai apropiate de spiritul ecologic
- îmbunătățirea deprinderilor tehnice și practice în științele naturii
- dezvoltarea abilităților artistice și de comunicare
- trezirea conștiinței europene a elevilor, profesorilor, a părinților și a funcționarilor din autoritățile locale, dar și combaterea xenofobiei
- promovarea contactelor și a relațiilor între profesorii din diverse țări, pentru schimbul de experiență și al metodelor didactice; studiul comparativ al sistemelor de învățământ.

Ce fel de activități ne-am propus ?

- promovarea unor activități de studiu și cercetare legate de tematica proiectului: apa – conexiunile între apă și viață, om, societate, civilizație.
- coroborarea activităților de proiect cu curriculele școlare ale țărilor participante
- schimburi de elevi și/sau profesori între școlile participante
- organizarea de conferințe pentru elevi, profesori și colaboratorii școlii
- organizarea de excursii de studii de biologie, geografie, sociologie, economie, artă, literatură pe tema apei
- analiza resurselor de apă: din rețea, din comerț, din apele de suprafață
- întâlniri de lucru ale directorilor școlilor partenere și ale coordonatorilor de proiect; activități periodice ale comisiei și ale echipelor Comenius
- elaborarea de publicații (buletine de proiect), articole din presa scrisă și reportaje pentru radio-TV cât și realizarea paginii internet a proiectului
- participarea la festivalul artistic „Water Festival” la Londra, în primăvara 2003
- participarea la Conferința Proiectului „Apa: Esența Vieții” la Budapesta, Ungaria, în 2004.

De ce avem nevoie de ajutor?

Proiectul „**Apa: Esența Vieții**” se încadrează în acțiunea Comenius 1.1 din Programul Socrates al Comisiei Europene și se bucură de sprijinul Agenției Naționale Socrates, la Ministerul Educației și Cercetării, București. Subvenția acordată de ANS însă acoperă numai circa 30% din costurile minimale reale, necesare pentru realizarea proiectului. Școala fiind unitate bugetară, avem resurse foarte limitate care să reprezinte contribuția locală la derularea proiectului. Din aceste motive apelăm la societatea civilă, adică Dumneavoastră, cu rugămintea de a ne sprijini – material, logistic, financiar,

cu aport în servicii, fond ideatic și activitate. Nu refuzăm nimic din ce poate fi util și oportun.

De ce ne-ați ajuta chiar Dumneavoastră ?

Misiunea educațională a școlii este aceea de a pregăti elevii pentru viitor, care în condițiile intensificării procesului de integrare europeană și globalizare se prefigurează dominant cu cariere și locuri de muncă orientate pe proiecte. Fie că aveți copii în familie – elevi la liceul nostru sau la alte școli, fie că aveți o întreprindere economică, fie că reprezentați instituții publice sau sunteți simpli cetățeni, toți veți avea nevoie de aportul tinerei generații, pe care noi o pregătim în școală. Acest proiect este una dintre cele mai bune ocazii pentru pregătirea modernă și eficientă a tinerilor, în condiții asemănătoare cu cele cu care se vor confrunta în carieră.

Dacă nu acum, atunci când? Dacă nu aici, atunci unde? Dacă nu noi înșine, atunci cine? Dacă nu așa, atunci cum? Și atunci: De ce nu ne-ați ajuta chiar Dumneavoastră?

Dar Dumneavoastră cu ce vă alegeți ?

DIRECT: În cadrul proiectului realizăm împreună cu partenerii noștri buletine periodice, care sunt diseminate printr-un spectru larg de medii: broșuri tipărite în fiecare țară participantă, articole în ziare și reviste, știri și reportaje la radio și televiziune, afișarea pe paginile internet dedicate proiectului și pe paginile individuale ale școlilor. Adică publicitate directă și indirectă, care altminteri v-ar provoca cheltuieli însemnate.

INDIRECT: Prin sprijinul acordat proiectului contribuiți la pregătirea și instruirea viitorilor dumneavoastră colaboratori, viitorilor profesioniști care vă vor deservi în activitățile economice, de care depindem în viitor cel puțin la fel ca și acum.

Document de impact 2003-2004

“Water: The Essence Of Life” – ”Apa: esența vieții”

1. Ce impact considerați că a avut proiectul până în acest moment asupra elevilor ?

Din unitatea noastră de învățământ participă la proiectul Comenius „Apa-esența vieții” un număr de total de 90 de elevi, din care 55 de fete și 35 de băieți. Limbile străine folosite în cadrul proiectului sunt engleza și germana, abilitățile lingvistice fiind și unul din criteriile de selecție. Elevii selectați s-au arătat foarte interesați în special de legarea unor prietenii cu elevi din școlile participante la proiect; pentru acest lucru au fost cooptați și elevi neparticipanți (acest lucru a fost făcut pentru dezvoltarea capacităților de comunicare și de folosire a limbilor de circulație internațională).

Principalul motiv pentru participarea la acest proiect a fost acela de a lega prietenii cu elevii școlilor participante și de a obține informații privitoare la diverse obiceiuri și tradiții existente în țările participante.

2. Ce impact considerați că a avut proiectul până în acest moment asupra instituției ?

La derularea proiectului, din unitatea noastră de învățământ au fost selectați un număr de 11 profesori, principalul criteriu fiind materiile din ariile curriculare care vor fi implicate în proiect. Până în acest moment au existat colaborări în ceea ce privește limbile străine, unde au fost făcute schimburi de diverse metode folosite în îmbunătățirea procesului de învățământ (mai ales în ceea ce privește limba engleză, menționăm aici contactele avute cu St. Margarets School/ Bushey). Pe viitor aceste legături vor fi întărite, mai ales prin vizitele reciproce care vor avea loc în următoarea perioadă de derulare a proiectului.

În momentul de față există colaborări și în ceea ce privește alte științe (biologie, fizică, chimie, ecologie), în special cu școlile partener din Germania și Ungaria. Cu aceste școli se derulează în prezent un proiect comun legat de importanța Dunării pentru activitatea umană în cele trei țări.

Instituția noastră a pus la dispoziția profesorilor participanți materialul logistic (punere la dispoziția acestora PC-uri, imprimante etc.) necesar desfășurării în bune condițiuni a proiectului. Și-au oferit ajutorul și alți profesori care nu sunt implicați în proiect, unele din ideile acestora vor fi puse în practică în următoarea perioadă de timp.

Unul dintre principalele motive ale implicării instituției noastre în acest proiect a fost și este stabilirea de noi contacte cu școli din Uniunea Europeană, avându-se în vedere demersurile țării pentru integrarea în Comunitatea Europeană precum și întărirea procesului de reformă. De asemenea prin contactele ce vor avea loc, între profesorii și elevii noștri și cei din școlile implicate în proiect, se va ajunge la schimbarea unor mentalități existente în ceea ce privește unele popoare europene, precum și adoptarea unor noi metode de predare și învățare, care să fie integrate în învățământul românesc.

3. Ce impact considerați că a avut proiectul până în acest moment asupra comunității ?

Proiectul a primit aprobarea din partea Consiliului Reprezentativ al Părinților din școală. Aceștia au declarat că vor sprijini școala în realizarea proiectului mai sus menționat, mai ales în cazul apariției unor probleme legate de cazarea unor eventuali oaspeți.

Despre angajarea școlii noastre în acest proiect au apărut și informații în presa scrisă și anume din nou în „Allgemeine Deutsche Zeitung“, un ziar publicat în toată țara, stârnind interes și din partea altor școli din țară, dar și în presa locală. Acestea și-au dat acordul în derularea unor proiecte viitoare comune, de interes ecologic.

Instituțiile locale contactate, cu toate că unele au fost destul de reticente, au fost de acord cu colaborarea, în special în ceea ce privește protecția resurselor de apă și a mediului. De menționat sunt aici legăturile stabilite cu Universitatea „Vasile Goldiș”, cu aceasta instituție urmează să derulam o serie de proiecte comune.

4. Informațiile cu privire la proiect au fost diseminate? Dacă da, în ce mod ? Ce materiale informative ați utilizat? Care au fost grupurile sau instituțiile țintă vizate în procesul de diseminare?

Așa cum am precizat, s-au folosit diverse mijloace de diseminare, inclusiv presa, prin articolele apărute în ziarul comunității germane, în cadrul suplimentului semestrial scos de către elevii liceelor cu predare în limba germană. Prin aceasta s-a urmărit, așa cum am mai spus, atragerea acestor școli în desfășurarea unor proiecte comune, legate de apă. Interesante în acest scop sunt discuțiile avute cu coordonatori de proiect de la școala din Sântana, județul Arad.

Dintre autoritățile locale, contactate au fost Primăria Județului Arad, precum și Regia Apă- Canal, care au fost de acord în acordarea sprijinului logistic, mai ales informațiilor legate de protecția mediului și a resurselor de apă. Aceste discuții s-au purtat în mod direct, oferindu-se și informații privitoare la scopurile și modul de desfășurare a proiectului.

În cadrul Săptămânii Comenius au fost purtate discuții cu o serie de școli invitate în a participa la evenimentele ce au avut loc la Primărie. Ca urmare a acestor discuții școala noastră va prezenta rezultatele obținute până în prezent în aceste școli (teatrul de umbre prezentat la Water Festival în Londra este unul dintre punctele cele mai dorite).

În cadrul proiectului se publică lunar un Newsletter, există de asemenea și o pagină web, realizată și menținută de partenerii germani, de unde cei doritori pot obține informații legate de proiect.

5. Descrieți activitățile derulate de școala dumneavoastră în cadrul Săptămânii Comenius.

În cadrul Săptămânii Comenius în școala noastră au avut loc două activități mai importante:

- Un concurs de ese, care a avut ca tema principală „ Apa – punte de legătură în Europa”. Cele mai bune dintre ese au fost premiate de către profesoarele de limbă germană, care s-au ocupat de desfășurarea acestui concurs.

- O expoziție de desene, intitulată „Planeta mea, planeta albastră”. Numărul de desene a fost foarte mare, doar cele mai reușite fiind expuse, câștigătorul fiind ales de către cadrele didactice ale școlii.
- Școala noastră a participat și la acțiunile comune, care au avut loc la primărie. Aici a fost prezentat materialul obținut până acum din activitățile desfășurate, au fost lansate baloane conținând sigla EU și a avut loc un debate cu tema „ Integrarea europeană , da sau nu”

6. Ce metode de evaluare a activităților din proiect ați aplicat până în prezent ? În ce moment și ce instrumente de evaluare ați utilizat? Ce categorie de personal ați implicat în evaluare (membrii Consiliului de Administrație, colegi, elevi, părinți, reprezentanții comunității locale)?

Pentru evaluarea proiectului s-au purtat diverse discuții cu părțile implicate, în care s-a cerut exprimarea părerii acestora în privința desfășurării proiectului, în acest proces fiind implicați și elevii. De asemenea aceștia au ajutat și la elaborarea unor expoziții grafice legate de apă, precum și la alcătuirea unor expoziții cu fotografii realizate cu ocazia deplasărilor efectuate.

De menționat sunt și interviurile și articolele publicate în presă, realizate de către elevi, aceștia au oferit de asemenea informații celor interesați de proiectul școlii noastre celor interesați.

În evaluarea proiectului părinții au fost implicați doar după activitățile ce au avut loc în Anglia, după întoarcere a avut loc o întâlnire cu aceștia precum și cu elevii ce au participat la proiect. În cadrul acestei întâlniri s-au prezentat o serie de activități în care școala noastră a fost implicată. Piesa de teatru prezentată de școala noastră în Anglia a fost de asemenea interpretată și de profesorii participanți.

7. Ați întâmpinat obstacole în derularea activităților din proiect ? Dacă da, care au fost acelea?

Dificultăți au existat atât în discuțiile cu unii colegi din școală cât și cu autoritățile locale sau unele instituții locale contactate.

În ceea ce privește colegii problemele apărute au apărut în special în timpul acordat derulării proiectului precum și a ignorării importanței acestui tip de proiect în modernizarea procesului de învățământ și a stabilirii de noi contacte.

Problemele cu autoritățile și cu diversele instituții contactate, au fost în general probleme de ordin financiar, de menționat aici sunt și sumele mici de bani acordate proiectului și care nu acoperă nici măcar sumele necesare diverselor deplasări. De fapt principalul obstacol în derularea proiectului este tocmai dificultatea cu care se obțin sumele mari de bani, necesare pentru derularea unor activități (spre exemplu deplasarea delegației în Anglia, pentru participarea la Water Festival a costat aproximativ 7 000 Euro. A fost necesară găsirea unor sponsori care să ne ofere suma de 3 000 Euro, sumă deloc mică dacă ne gândim la buzunarele românești).

Profesor coordonator: Faur Cristian

Prezentare experimente la Festivalul Științei 2007.11.02

Proiectul Comenius „Apa – esența vieții”

La Festivalul Științei ce urmează să se desfășoare în Palatul Primăriei în ziua de 2 noiembrie 2007, ne-am propus să prezentăm două experimente care implică interdisciplinar aspecte din toate științele naturii – fizică, chimie, biologie – și aplicațiile lor în științele vieții – medicină, agronomie, ecologie.

Între anii 2002-2005 liceul nostru a participat la desfășurarea unui proiect Comenius, împreună cu alte 6 școli din spațiul european, intitulat „Apa – esența vieții”, respectiv „Water – The Essence of Life”. Școlii noastre i-a revenit rolul de a verifica interdisciplinar calitatea apei din natură și a apei din rețelele publice cât și de a analiza soluții de ameliorare a calității apei. Lucrarea realizată a obținut premiul I. la conferința finală a proiectului de la Budapesta, în martie 2005, premiu acordat de corpul diplomatic al țărilor participante la proiect: Ungaria, Germania, Marea Britanie, Islanda, Suedia, Belgia, Portugalia, România.

Experiment 1: În perioada anilor 1999-2001, cercetătorul japonez Dr. Masaru Emoto a reușit să pună în evidență proprietatea de „memorie” a apei, prin fotografiile realizate la punctul de îngheț al apei. Astfel, cristalele apei înghețate reflectă câmpurile geofizice și biofizice cărora apa le-a fost expuse. Experimentele de tip Masaru Emoto necesită însă tehnică de refrigerare costisitoare. Memoria apei poate fi pusă în evidență însă și prin metode indirecte, prin experimente „low-cost”, propuse tot de către Masaru Emoto. Germinarea și creșterea plantelor reflectă calitatea „informațiilor” înmagazinate în apa folosită la irigarea semințelor și plantelor germinate.

Rezultatele cercetărilor de lungă durată sunt prezentate sub forma unei expoziții de planșe, expuse pe un panou.

Experiment 2: Științele naturii folosesc frecvent microscopia, pentru a pune în evidență structurile fine ale materiei dense. Microscopicele clasice implică observarea experimentelor prin ocular, cu efecte secundare

neplăcute: obosirea ochilor, accesul limitat la imagini (câte 1 sau 2 observatori deodată) prin ocular, etc. Soluția problemei o constituie folosirea unui microscop cu cameră foto digitală, ce permite proiectarea imaginii pe un monitor sau pe un ecran, cu vizibilitate mult mai bună și accesibilă unui număr mare de persoane, dar și înregistrarea digitală a imaginilor. Prezentăm un sistem de microscopie digitalizat, aflat în dotarea școlii.

(Foto: Cristal de apa de la Lourdes).

Șef catedră fizică-chimie:
Dan Rotariu

Șef catedră biologie:
Cristian Faur

Director:
Michael Szellner

Linux în școală

Prezentarea sistemului Decebal Linux cu ocazia implementării în rețeaua informatică a Liceului Teoretic Adam Müller Guttenbrunn Arad, mai 2005

o prezentare de Călin Bogdan Miclăuș

Conceptul Free-Software explică cu claritate ce caracteristici trebuie să aibă un anumit program de calculator pentru a fi considerat software liber. "Software-ul liber" e caracterizat de libertate și nu de preț. Pentru a înțelege conceptul, trebuie să vă gândiți la "libertate" în sens de "libertate de expresie" și nu în sens de "intrare liberă" (la un spectacol, film, ș.a.m.d.). Software-ul liber e caracterizat de libertatea utilizatorilor săi de a-l utiliza, copia, distribui, studia, modifica și îmbunătăți.

Pentru a avea libertatea de a opera modificari și de a publica versiuni îmbunătățite, trebuie să aveți acces la codul-sursă al programului. Accesibilitatea codului-sursă este deci o condiție necesară pentru a califica un program ca "liber".

Pentru ca aceste libertăți să fie reale, ele trebuie să fie irevocabile atât timp cât utilizatorii nu comit vreo faptă ilegală; dacă autorul programului are prerogativa de a revoca licența fără a-și întemeia această decizie pe comiterea unei anumite fapte de către utilizator, software-ul nu este liber.

Decebal Linux a fost creat de doi studenți arădeni, Călin Bogdan Miclăuș (absolvent al Liceului Adam Müller Guttenbrunn – Arad) și Adrian Teodor Florin. La început, Universitatea de Vest Vasile Goldis a pus la dispoziție un laborator pentru crearea unei distribuții de Linux românești. După o vreme, ne-am mutat de acolo într-un apartament unde să putem lucra 24 de ore din 24. De la început s-a pus problema dacă să modificăm o distribuție deja existentă. Era calea cea mai ușoară, dar nu ne oferea independența căutată de noi. Am optat pentru dezvoltarea Decebal Linux de la 0, toate rutinele critice fiind scrise de noi. Pentru versiunea 0.9.0 rc1 (primul release candidate) s-a lucrat un an, moment în care a fost pusă pe Internet spre a putea fi descărcată de oricine. Acest lucru a ajutat la lărgirea echipei de

dezvoltatori, persoane dornice de a ajuta, fără nici un interes material. Nu am fost sponsorizați de nimeni, fapt care ne-a dat independență totală. Lucrul care ne-ar ajuta cel mai mult ar fi sensibilizarea utilizatorilor de Windows și găsierea de persoane dornice de a ajuta la dezvoltarea acestei distribuții 100% românești (ajutor activ - dezvoltare, găzduire de pagină, donații...)

Decebal Linux se vrea a fi o distribuție axată pe două părți majore. Una pentru "uzul casnic", pentru utilizatorul care folosește calculatorul în scop personal (desktop). A doua parte o reprezintă "piața" serverelor, a calculatoarelor care asigură servicii pentru un număr larg de persoane (Internet Service Provider, servere dedicate...). ... O parte a sistemelor de calcul din laboratoarele de informatică rulează și în prezent versiunea Decebal Linux, respectiv alte distribuții, apărute pe parcurs.

De altfel, revistele de specialitate „Chip” și „PC-Magazine” au relatat în știri această performanță a absolvenților arădeni, elevi ai liceului „Adam Müller Guttenbrunn”.

Concluzii

Iată că profilul matematică-informatică, cu clasa cu predare în limba germană maternă, și-a confirmat pe deplin valoarea, mulți dintre absolvenții secției fiind angrenați în domeniul dezvoltării IT (tehnologia informației, informatică). Cu toate acestea, autoritățile școlare au căutat în mai mulți ani la rând să determine conducerea școlii la abandonarea claselor cu profil de informatică, pentru a face loc acestor clase în planul de școlarizare al școlilor considerate a fi de elită, în centrul orașului.

Conducerea liceului și comunitatea germană din Arad (prin Forumul Democrat al Germanilor din Arad – partenerul școlii în societatea civilă) au întreprins eforturi considerabile pentru a menține această secție în școală, existentă și în prezent (2013).

AMG-Radio Funkforum Pausenradio

Cu sprijinul nemijlocit al Asociației „Funkforum” a posturilor radio cu emisiuni în limba germană, în școala noastră a fost instalat un post de radioficare, cu programe proprii, care a funcționat din 2005 până în 2011, la mutarea școlii în alte clădiri. Începând cu anul școlar 2012-2013 și-a reluat activitatea în clădirea din strada Posada nr. 19, în condiții mult restrânse. În prezent, echipa redacțională și administrația școlii lucrează la proiectul de recablare a rețelei de radioficare și de reechipare a studioului de emisie, instalat în depozitul de carte școlară.

Este interesant de urmărit evoluția și dezvoltarea conceptului, așa cum reiese din rapoartele de activitate a echipei redacționale și din prospectul proiectului Pausenradio, prezentat de directorul de atunci al școlii la un târg educațional al autorității școlare județene.

Proiectul de radioficare a școlii „Pausenradio” 2005

Premise

a.) Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad este o școală în care zilnic se află circa 1.150 de elevi și cadre care învață și muncesc în cele patru incinte ale liceului. Școala este răsfirată în patru clădiri aflate la distanțe considerabile de câteva sute de metri pe Calea Timișoarei. Comunicarea între cele patru clădiri este foarte greoaie și se desfășoară cu metode rudimentare: note scrise, apeluri telefonice la cadrele aflate la fața locului, mai nou prin mini-stații de emisie-recepție. Anunțurile publice și comunicările urgente sunt cel mai grav afectate de circumstanțele logistice.

b.) Prin tradiția sa de circa 280 de ani și prin oferta sa educațională, „Liceul german” deservește pe de-o parte populația minoritară de etnie germană din municipiul și județul Arad, pe de altă parte dintotdeauna a deservește și populația majoritară, respectiv celelalte minorități, interesate de cultura germană – îndeosebi din rațiuni economice și de carieră profesională urmărite de către

elevii școlii și părinții acestora. Astfel, școala este organizată în sistem „sandwich”: o secție cu **predare în limba germană maternă** (DaM – Deutsch als Muttersprache) cât și una cu **predare intensivă-bilingvă a limbii germane moderne** (DaF - Deutsch als Fremdsprache).

c.) Pe lângă pregătirea școlară tradițională, elevii de liceu au posibilitatea de a obține diploma austriacă de limbă germană (în mai multe etape), atestatul de cunoștințe profesionale de limbă germană acordat de autoritățile române cât și mult râvnita **diplomă de limba germană „Deutsches Sprachdiplom II. Stufe”** acordată de către autoritățile Republicii Federale Germania. Îndeosebi ultima diplomă oferă *accesul neîngrădit la studii în universități din spațiul de cultură germană* – Germania, Austria, Elveția, Belgia, Danemarca, cât și în universități europene cu predare în limba germană (Ungaria, Cehia, Franța). Una din condițiile admiterii la examenul de limbă este însușirea competențelor unui limbaj de specialitate din domenii cât mai variate ale vieții, altele decât lecțiile de limba și literatura germană. Activități cu caracter jurnalistic se pretează excelent la îndeplinirea acestei condiții.

Concluzii:

Pentru a soluționa atât dificultățile logistice de comunicare între clădiri cât și pentru crearea unui cadru suplimentar în care elevii să-și poată exersa și dezvolta abilitățile de comunicare în limba germană s-ar preta realizarea unui sistem de comunicare internă în cele patru incinte ale școlii: **o stație de radioficare**.

Definirea proiectului:

Realizarea unei stații de radioficare în cele patru clădiri ale Liceului Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad, care să fie deservită de către elevi, sub coordonarea unui colectiv de cadre didactice.

Alcătuirea echipei de proiect

Din 1996 încoace – sub conducerea mai multor directori care s-au succedat la conducerea școlii, consiliile de administrație au dezbătut periodic dificultățile de comunicare externă și internă cu care s-a confruntat personalul și colectivul de elevi ai școlii.

În toamna anului 2004 s-a constituit o **echipă „de comando”** care a primit misiunea de a întreprinde un **„raid de cercetare”** în societatea civilă a Aradului și a zonelor limitrofe, pentru a depista potențialele soluții cât și modalitățile de finanțare ale celei mai fezabile rezolvări. **„Cercetașii”** au fost în principal:

- Michael Szellner – directorul „nou” al școlii, ex-consilier educativ
- Anna Maria Göckel – fostul director interimar, în calitate de reprezentant al celui mai important partener al școlii din societatea civilă (asociația Forumul Germanilor din Arad)
- Adina Șerb – consilierul educativ al școlii, implicată în demersurile „Sprachdiplom”
- Adrian Ardelean – pe atunci redactor șef la Radio-Televiziunea Arad și susținător al școlii
- Constantin Rusu – administratorul școlii, cu experiență anterioară în domeniul telecomunicațiilor.

(Sursa de inspirație: cărțile din seria „Guerilla Marketing” – a fost necesară intervenția unei echipe restrânse care să acționeze asemănător cercetașilor din partidele tribale de vânătoare cu războinici.)

Faza precontractuală

Prin eforturile „cercetașilor”, echipa a depistat mai multe **posibilități tehnice de soluționare** a unei stații de radioficare. Marea majoritate a proiectelor

posibile s-a lovit de incertitudinea unor surse consistente de finanțare, așa că au fost abandonate pe rând.

Prin aportul „cercetașului” Adrian Ardelean – care a pătruns pe „terenurile de vânătoare” ale „tribului vecin” (Liceul „Nikolaus Lenau” din Timișoara), echipa a identificat o soluție fezabilă: **apelarea la o organizație neguvernamentală din domeniul mass-media**. Astfel, la Timișoara a fost găsită asociația „Funkforum” a posturilor publice de radiodifuziune cu emisiuni în limba germană. Acest ONG are membri din patru state (România, Ungaria, Serbia și Croația) și este interesat în promovarea tinerilor jurnaliști de cultură germană. Astfel a fost abordat de o „solie de pace” care a identificat interesele comune ale școlii și ale asociației Funkforum. Aceasta a acceptat rolul de **sponsor** și a efectuat demersuri pentru obținerea unei finanțări adecvate, care nu s-a lăsat mult așteptată, anume Fundația Culturală Dunăreană a landului Suebia (Donauschwäbische Kulturstiftung) cu sediul la Ulm. Cu aportul financiar al acesteia, Funkforum a realizat un **proiect pilot** la liceul Lenau. Provocarea de a realiza un post de radio cu emisie în eter la liceul nostru a fost o cauză pe care sponsorul a acceptat-o cu fair-play și ambiție.

Faza contractuală

Funkforum a dezvoltat un proiect propriu, mult mai amplu, prin care a argumentat nevoia de a echipa mai multe școli în mai multe locații cu **tehnică de media electronice**. **Studioul de radioficare de la liceul AMG urma să fie cel mai amplu și deci cel mai greu de realizat.**

În decurs de 6 luni, Funkforum a obținut finanțarea și a trecut la achiziționarea echipamentelor. Între timp am încheiat un contract de cooperare, prin care școala noastră s-a angajat la realizarea unor condiții logistice și de resurse umane iar în contrapartidă Funkforum ne-a asigurat asistență tehnică, asistență de expertiză profesională și echipament de producție radiofonică și de radiodifuziune prin eter și prin rețea de cablu.

Așa cum „nici un plan nu poate ține pasul cu realitatea” am aflat foarte curând că **școala nu dispunea de nici o încăpere potrivită** pentru a adăposti

studioul, dat fiind faptul că unitatea noastră suferă de lipsă cronică de spații suficiente și adecvate.

Consiliul de administrație al școlii (implicând aspecte pecuniare) și Consiliul reprezentativ al părinților au fost de acord cu **transformarea** cu resurse bugetare și extrabugetare (fondurile gestionate de către părinți) **a unei cămări insalubre** de depozitare a materialelor de curățenie (cămara femeilor de serviciu și a muncitorului de întreținere) **în studio**. Acoperișul era găunos, încăperea nu avea tavan și nici încălzire, tencuiala era într-o stare jalnică. Inclusiv cu aportul personal de materiale ale echipei de „cercetași” (plăci de asbociment recuperate de la un garaj dezafectat al unuia dintre membri, două găleți de vopsea de la ultima zugrăveală casnică a altui coleg, plăci de rigips cumpărate din fondurile părinților, 4 mp de gresie cumpărate din fonduri bugetare etc.) în termen de 2 luni s-a planificat amenajarea încăperii studioului.

Probleme și soluții

În acest răstimp au apărut **probleme neprevăzute** legate de termene, așa cum este menționat și în curs: *„timpul este cel mai greu factor de gestionat: un capital care nu poate fi cumpărat, nu poate fi stocat, nu poate fi controlat ... decât folosit”*. Muncitorul de întreținere și-a fracturat mâna iar muncitorul secund se afla deja în spital în urma unei intoxicații. Unii dintre cadrele școlii și voluntari externi au pus mâna la realizarea unor munci de construcții și amenajări interioare: montat gresie, sudat o ușă metalică, vopsit mobilierul, etc.). Chiar și în aceste condiții nu am mai putut respecta termenele prevăzute.

Nici partenerii noștri de la Funkforum nu au rămas scutiți de întârzieri: realizarea proiectului a fost amânată prin organizarea congresului Funkforum la Timișoara (6 săptămâni decalaj). **Traversarea semnalului radio peste șosea** (Calea Timișoarei) nu a mai fost posibilă prin cablu, întrucât nu am primit aprobare de la Electrica – șoseaua fiind drum european și domeniu public. *„Arta managementului nu este de a identifica probleme, ci de a găsi soluții”* – am învățat la curs. Din proprie inițiativă am găsit în regim de

consignație un **sistem de emisie-recepție prin eter** care să se încadreze în limitele de maximă putere de emisie prevăzute de **lege** și care totuși să permită traversarea semnalului la distanță de 50 m, prin zidărie și fără interferențe cu liniile de înaltă tensiune. Sistemul a fost achiziționat tot din resurse extrabugetare.

Faza contractuală de implementare intensivă

Sistemul odată funcțional din punct de vedere tehnic, a necesitat următoarele **aporturi din partea școlii**:

- asigurarea **resurselor umane** - elevi și dascăli - în regim de voluntariat
- asigurarea funcționalității sistemului **pe termen lung**, practic nelimitat (îngrădit numai de uzura și perimarea tehnicii implicate)

Pentru îndeplinirea acestor obligații contractuale a fost necesară pe de-o parte revizuirea conceptului inițial și o analiză ciclică a realizărilor în „status quo”. A fost necesară **lărgirea echipei**, întrucât „cercetașii” și-au îndeplinit misiunea și trebuiau înlocuiți cu un întreg „regiment” format din mai multe „batalioane”. Am folosit aici deliberat termeni de strategie militară, aplicate în management, așa cum au fost preluate din gândirea strategică a generalului prusac von Clausewitz în școlile de management pe proiecte ale lumii anglosaxone (Europa occidentală inclusiv Scandinavia, America de Nord) în anii 1970-1990.

În trei-patru ședințe de tip **brainstorming** efectuate cu conducerea executivă a școlii (partea operativă a consiliului de administrație) am **identificat problemele** care erau **intrinsec legate de soluțiile preconizate** pentru aceste atribuții:

- a.) Elevii, oricât de serios implicați ar fi în activitatea redacțională, trebuie să-și însușească pe de-o parte deprinderi din toate domeniile activității de studio (culegerea datelor – cercetare redacțională, realizarea interviurilor, realizarea știrilor și a montajului audio în studio, deservirea stațiilor de amplificare și a emițătoarelor prin eter, respectarea deontologiei profesionale jurnalistice), pe de altă parte

trebuie să se specializeze pe anumite activități și atribuții; aceste deziderate par a fi contradictorii prin natura lor.

- b.) Elevii, oricât de serios implicați ar fi în activitatea studioului de radioficare, cel târziu după clasa a XII-a părăsesc școala și deci generează nevoia de „succesori” în funcție.
- c.) Profesorii nu trebuie să realizeze munca elevilor (în fond, aceștia din urmă au nevoie de activitatea jurnalistică pentru a-și perfecționa germana la nivel de mass-media și la nivel de promovare a examenului Sprachdiplom la nivel de vorbitori nativi de germană); dar profesorii implicați trebuie să conducă și să supravegheze activitatea redacțională.

După alte două-trei săptămâni de **perioadă de incubație** a sarcinilor de rezolvat, în ședințe de tip brainstorming – utilizând tehnici de NLP = programare neurolingvistică - am găsit următoarele soluții:

- a.) Echipa de „cercetași” a fost înlocuită cu echipa de „infanterie și artilerie grea” – adică un **amplu colectiv redacțional** planificat la 22 elevi, 12 elevi personal tehnic și 4 cadre didactice, plus un „mareșal” – comandant de „armată” (vezi Clausewitz).
- b.) Comanda supremă i se cuvine consilierului educativ, proiectul radio fiind esențialmente o activitate extracurriculară.
- c.) Cele patru cadre sunt profesori de limba și literatura germană sau vorbitori de germană, care preiau rolul de „comisie parlamentară de supraveghere a radiodifuziunii și C.N.A.A.” – adică autoritatea care monitorizează legalitatea și corectitudinea posturilor publice de radiodifuziune (în caz de nevoie chiar „cenzura”).
- d.) Cei minim 22 elevi planificați asigură câte o emisiune de 10 minute (în pauze) odată la două săptămâni. Astfel se acoperă cele maxim 22 de zile lucrătoare din lună fără a suprasolicita elevii – care astfel nu lipsesc de la orele de curs, ci pot realiza reportajele în pauze sau după program. Dintre aceștia, 11 sunt din treapta superioară de liceu – „seniori” – iar alții 11 din treapta inferioară – „juniori”. Prin absolvirea seniorilor, aceștia sunt înlocuiți de juniori care își atrag la

rândul lor alți „discipoli”. Astfel, se garantează **funcționalitatea** studioului **pe termen lung**, cu un număr de elevi beneficiari cât mai mare.

- e.) În mod asemănător, cei 12 tehnicieni de emisie („pe platou”) sunt 6 seniori și 6 juniori. Astfel, la interval de două săptămâni, câte unul este de serviciu în pauze la pupitrul tehnic al studioului, fără să piardă procesul instructiv-educativ.

Secretul acestei organizări de resurse umane este atingerea țelului propus (implicarea elevilor în activități jurnalistic derulate cu utilizarea limbii germane – îndeosebi limbajul tehnic și cel jurnalistic, pentru pregătirea de examenul Sprachdiplom), fără a perturba derularea activității normale a școlii, respectiv fără a afecta buna derulare a procesului instructiv-educativ. Nu vrem să substituim învățarea la școală, ci vrem să o îmbogățim!

Faza postcontractuală – vom trăi și vom vedea

Prin ultima afirmație am anticipat evaluarea realizării proiectului – în faza sa postcontractuală. Întrucât proiectul se află încă în faza de implementare a măsurilor, nu putem decât să formulăm previziuni și așteptări.

Întrucât emisiunile studioului „AMG-Pausenradio” sunt difuzate deja în două dintre cele patru clădiri, deținem primele semnale de feed-back.

Consecințe – evaluarea rezultatelor preliminare

Am eliminat stânjenitorul clopot, respectiv soneria electrică care anunța pauzele și începutul orelor de curs. Tehnica de calcul este mult mai precisă decât timpul perceput subiectiv de către elevul de serviciu: dascălii nu mai „fură” din pauza elevilor iar aceștia știu exact când să intre la clasă – atunci când încetează transmisia radio.

Atmosfera din pauze este mult mai degajată: piesele muzicale difuzate la cerere încântă elevii; se difuzează numai muzică care deține avizul „C.N.A.A.” – adică fără vulgarități și fără mesaje subliminale dăunătoare.

Cel puțin elevii din colectivul redacțional sunt preocupați de interviurile de realizat iar cei intervievați sunt interesați de emisiune (să se audă la radio) – astfel scade tendința spre activități împotriva ordinii publice din școală (certuri, rivalități, jocuri periculoase etc.).

Fiind „dați pe post”, elevii cultivă un limbaj categoric mai îngrijit și mai bogat, pentru că ajung „în auzul lumii”.

Viitorul ne va oferi suficiente ocazii pentru studierea efectelor acestui proiect pe termen lung, rezultate care vor fi abordate în lucrările ce vor urma.

Planuri de viitor – elementul de vizionarism managerial

Dacă acest proiect va fi încununat de succes, vom propune tuturor liceelor arădene cât și autorităților școlare accesul programat la studio, pentru vizite de documentare.

Sperăm să creăm un curent care să determine autoritățile locale să finanțeze asemenea proiecte, progresiv în toate liceele, rezultatele scontate fiind benefice pentru dezvoltarea populației școlare aflate la vârsta adolescenței.

În ceea ce privește viitorul apropiat, deîndată ce vom finaliza radioficarea în toate cele patru clădiri, vom organiza inaugurarea oficială a proiectului.

Director,
Michael Szellner

Redactor didactic,
Eduard Krämer

Redactat în perioada 10 – 31.10.2005

Resurse:

www.funkforum.net

www.guerillamarketing.com

www.managementresources.org\clausewitz

Registrele consiliului de administrație în arhiva școlii

Note personale ale autorilor

Raport al coordonatorului tehnic, 2007

Stimate domnule director,

Subsemnatul **Sajgó Béla Antonio**, elev în clasa a 12-a B, coordonator al postului de radio din incinta Liceului Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn“ Arad (**AMG-Radio**), prin prezenta vă aduc la cunoștiință că având în vedere încheierea anului curent școlar, termin ciclul liceal al învățământului preuniversitar, prin urmare nu mai fac parte din elevii liceului nostru. Din acest motiv am predat coordonarea postului nostru de radio la elevii:

- **Ilisie Lucian** (coordonator principal) - clasa a 10-a B
- **Vida Paul Alexandru** (coordonator adjunct) - clasa a 9-a B

Din echipa redacțională existentă în prezent, fac parte elevii:

- ✓ Ilisie Lucian (clasa a 10-a B)
- ✓ Molnar George (clasa a 10-a B)
- ✓ Fogorași Otilia (clasa a 10-a B)
- ✓ Vida Paul Alexandru (clasa a 9-a B)
- ✓ Pădure Alice Jaroslava (clasa a 9-a B)

În prezent există trei emisiuni făcute de acești elevi:

- ❖ **Top Spiele** – O emisiune despre cele mai noi și cele mai bune jocuri apărute. O emisiune dedicată pasionaților de jocuri electronice, și pasionaților de internet.

Redactori: *Ilisie Lucian, Molnar George*

- ❖ **Die besten Bands** – O emisiune despre cele mai bune trupe de muzică. O emisiune dedicată pasionaților de muzică.

Redactori: *Vida Paul Alexandru, Pădure Alice Jaroslava*

- ❖ **Umfragensendung** – O emisiune despre tot ce se petrece în jurul nostru... O emisiune care cuprinde interviuri, păreri, sondaje de opinie și multe altele.

Redactori: *Otilia Fogorași, Ilisie Lucian*

Echipă tehnică care să întrețină și să mențină în funcțiune postul de radio (cât și pentru depanarea și repararea aparaturii electrice folosite la radio) momentan nu există, dar în caz de nevoie se poate apela la următorii elevi:

- ✓ Sabău Fabian (clasa a 9-a B)
- ✓ Mészár Mark (clasa a 9-a B) și Mészár Robert

Descrierea tehnică al radioului. Transmisia între clădiri.

Tot ce vrem să difuzăm **LIVE** la radio, intră în amplificatorul central, care se află în studio. Acest amplificator are două intrări (mono), unul este conectat la mixer-ul din studio, celălalt este o intrare RCA care este conectat de obicei la DVD-Player, pe care folosim în cazul în care din motive tehnice nu se poate folosi computerul pentru difuzare. Această intrare este bună și pentru a conecta direct microfoanele fără fir la amplificator. Asta este o metodă foarte bună pentru a realiza sonorizarea în curtea clădirii nr. 93, fără a avea nevoie de restul aparaturii din studio. Acest amplificator are două ieșiri de 100 V, care sunt cuplate între ele folosind modul de funcționare **Bridge**.

La prima ieșire al amplificatorului este conectat un cablu, care iese în curtea clădirii nr. 93, de unde, din clasa de sub poartă își continuă drumul spre clădirea nr. 77 prin intermediul unui fir (fir de difuzor din cupru, izolat, cu diametrul de 0,7 milimetrii) de 135 metri lungime. Acest fir am montat folosind cârligele de fixat de pe casele vecinilor aflați între aceste două clădiri. Înainte de a trage cablul am fost la fiecare vecin cu un formular pe care ni-l-au completat. În acest formular vecinii au declarat că sunt de acord ca noi să tragem un cablu deasupra/pe proprietatea lor. Aceste formulare se găsesc în studio, printre celălalte formulare și acte. Semnalul transmis prin acest fir este de 100 V, care ajungând în cutia cu amplificatorul din clădirea nr. 77 este drastic redus la 4,5 V prin intermediul unui divizor reglabil. Deci semnalul care intră în amplificator, este de 4,5 V. Amplificatorul amplifică acest semnal la 100 V, care este transmis în această clădire.

La a doua ieșire al amplificatorului este conectat un cablu scurt care merge la difuzorul montat în studio. Acest difuzor servește în studio pentru monitorizarea volumului sunetului din clădiri, cât și ca un transformator.

Din acest difuzor iese un cablu subțire de telefon, care prin podul din clădirea nr. 93 este legat la amplificatorul din clădirea nr. 88. Acest cablu transmite semnal de 4,5 V, care ajungând în amplificator, este amplificat la 100 V și este transmis în această clădire.

Sumar de activitate al radioului pe anii 2005-2006-2007

- De la înființarea postului de radio, acesta se află într-o continuă dezvoltare. Studio-ul a fost izolat fonic folosind cofraje de ouă, pe care le-am lipit pe perete. Acesta absoarbe o mare parte a zgomotelor nedorite.
- Am realizat transmisia între clădirea principală (nr. 93) și clădirea nr. 88 cu ajutorul unor transmițătoare audio-video care nu a funcționat după așteptările noastre. Tot se auzeau bâzâituri, pocnituri și alte interferențe de semnal.
- Am realizat transmisia între clădirea principală (nr. 93) și clădirea nr. 77 cu ajutorul a 135 metri de cablu.
- Am realizat transmisia între clădirea principală (nr. 93) și clădirea nr. 88 cu ajutorul unor cabluri, deoarece metoda cu transmițătorul audio-video nu a funcționat bine.
- Deasupra ușii de intrare în studio, am montat un bec de semnalizare (bec de tip flash – sclipește din secundă în secundă) cu scopul de a putea semnaliza când înregistrăm emisiuni, ca să nu fim deranjați.
- Periodic facem controale în clase pentru a depista elevii care intervin la difuzoare, cât și pentru a depista eventualele probleme apărute în mod natural (necauzate de către elevi).
- Am realizat conexiunea la internet al computerului din studio cu ajutorul unor cabluri de rețea (culoarea mov) conectate la switch-ul central din școală.

Cu respect,
Sajgó Béla Antonio

Arad, 13.06.2007

Proiect “Leonardo da Vinci” LDV-IVT destinat formării profesionale a elevilor

“Germana în limbaj antreprenorial – șanse pe piața europeană a muncii” 2008-2010-2012

Proiectul “Germana în limbaj antreprenorial – șanse pe piața europeană a muncii” are ca **scop** acumularea de:

- experiență practică necesară elevilor pentru a se integra pe piața muncii, în firme specializate pe traduceri;
- dobândirea deschiderii carnetului de muncă european „EuroPass”
- cunoștințe lingvistice, limbaj tehnic, în diverse domenii profesionale (administrativ, industrial, comercial, medical, turistic);
- informații privind cultura și tradiția germană.

De asemenea, proiectul urmărește dezvoltarea de abilități menite să faciliteze formarea personală, dezvoltarea spiritului antreprenorial, inserția profesională și participarea pe piața muncii europene. Proiectul este destinat elevilor din clasele X-XI, secțiile intensiv, bilingv germană ai Liceului Teoretic „Adam Müller Gutenbrunn” Arad.

Părțile implicate în proiect sunt: Beneficiarul - Liceului Teoretic „Adam Müller Gutenbrunn” Arad și compania Vitalis din Germania.

Predarea limbii germane conform programei școlare la clasele cu profil bilingv și intensiv oferă elevilor posibilitatea de a cunoaște limbajul colocvial, literar, cultural fără a insista asupra unui limbaj tehnic, antreprenorial. Cu toate acestea absolvenții noștri sunt confrunțați încă din vremea studiilor liceale cu nevoia de a comunica în limbaj de specialitate. Elevii noștri au **nevoie** de cunoștințe lingvistice de limbă germană din domenii de specialitate (administrativ, industrial, comercial, medical, turistic), pe care nu le pot însuși la școală nefiind prevăzute de programa școlară; au **nevoie** de asemenea să-și dezvolte competențele antreprenoriale pentru a-și putea deschide în viitor firme de traduceri care să funcționeze la standarde

europene, să fie competitivi pe piața muncii; au **nevoie** de o formare profesională de calitate pentru a se integra cât mai bine pe piața muncii.

Cu toate că elevii liceului nostru învață limba germană într-un număr mare de ore pe săptămână (5 ore/săptămână la secțiile intensiv și 7 ore/săptămână la secțiile bilingv), pe grupe de 10-15 elevi, nu pot aplica în practică cunoștințele lor lingvistice; fiind liceu teoretic nu beneficiază, prin programa școlară, de o perioadă de practică ceea ce este necesar pentru că vrem o educație de calitate, dorim ca elevii noștri să aibă o formare profesională inițială de calitate, să fie competitivi, să le facilităm tranziția de la școală la viața activă. Elevii liceului nostru au **nevoie** să vină în contact direct cu cultura și civilizația Germaniei, despre care au noțiuni teoretice din școală , din cadrul orelor de cultură și civilizație germană, pentru a-și dezvolta competențe sociale.

Obiectivele acestui proiect sunt:

O1. Dezvoltarea competențelor profesionale necesare pentru integrare profesională și adaptare rapidă la politicile organizaționale prin experiența de lucru în firme specializate pe traduceri din Germania și în office-urile de traduceri din cadrul companiilor germane;

O2. Acumularea de cunoștințe lingvistice specifice domeniilor: administrativ, industrial, comercial, medical, turistic precum și informații privind cultura și tradiția germană;

O3. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale și familiarizarea lor cu practicile de afaceri specific sectorului traducerii;

O4. Dezvoltarea de instrumente care să contribuie la creșterea calității și relevanței formării profesionale pentru cerințele pieței muncii ;

O5. Realizarea de parteneriate transnaționale și dezvoltarea relațiilor intraeuropene având ca scop implementarea unor structuri comune pentru asigurarea calității în educație și formare profesională

Mobilitatea se va face în Germania într-un flux de 3 săptămâni în perioada: iunie 2009 (Notă, programul a continuat cu mai multe serii, cu denumiri asemănătoare, până în 2012).

Rezultatele mobilității se concretizează în produse fizice (mini-dicționare, texte traduse) cât și în competențe formate inițial, elevii fiind capabili să traducă un text de specialitate din diferite domenii (administrativ, industrial, comercial, medical, turistic , IT), vor cunoaște un anumit număr de cuvinte din domeniile de specialitate, vor cunoaște modul de funcționare a unei firme de traduceri.

Experiența acumulată de participanți va fi valorizată la nivelul județului în primul rând prin activitățile de diseminare proiectate dar și prin produsele finale create în timpul și după mobilitate. Pe lângă diseminarea în massmedia locală și revista școlii, vor fi elaborate : pliante, afișe, prezentări în PowerPoint.

Vitalis este o organizație din estul Germaniei, regiunea Saxonia al cărei scop este contribuția la îmbunătățirea educației și formării profesionale a celor ce se află înrolați într-o formă de învățământ. Pentru a atinge acest obiectiv, Vitalis se implică în managementul și promovarea proiectelor europene din 1997 și promovează cooperarea între organizații și persoane care au același obiectiv ca și Vitalis. A primit peste 3.500 de beneficiari ai unui grant Leonardo da Vinci sau a altor proiecte din cadrul programelor Comisiei Europene. A fost partener în peste 300 de proiecte de mobilitate din toată Europa organizând stagii de practică sau programe de schimburi, programul cultural și pregătirea lingvistică a participanților din cadrul acestor proiecte. Vitalis colaborează cu Camera de Comerț și Industrie din Leipzig pentru implementarea proiectelor.

Rolul Vitalis în proiect este de a facilita accesul elevilor noștri în firmele de traduceri, astfel încât să asigurăm o formare de înaltă calitate. Vitalis colaborează cu școli din Europa fiind partener în proiecte de plasament. Experiența dobândită și conexiunile create vor asigura derularea în cele mai bune condiții a parteneriatului și îndeplinirea în totalitate a obiectivelor proiectului.

Înscrierea elevilor și Criteriile de eligibilitate

Elevi din clasele X – XI ; elevi la clasele cu profil real și uman intensiv și bilingv germană, pe baza unui portofoliu de documente: CV în limba germană în format Europass, scrisoare de intenție în limba germană, copii după certificate lingvistice sau diplome obținute în urma participării la concursuri, olimpiade școlare sau în urma implicării în proiecte și orice alte documente care să reflecte implicarea în activități extrașcolare: participare la sesiuni de comunicări, cercuri științifice, recomandările profesorilor diriginți .

Profesorii coordonatori:

Borlea Maria – director adjunct – responsabil proiect

Szellner Michael – director, 2008-2010

Lavinia Emilia Chiș – director, 2010-2012

Vigh Melinda – consilier educativ

Profesori angrenați: Romanov Cristian, Krämer Eduard, Holub Irina, Benghia Gabriela, Gabor Alin, Göckel Anna Maria ș.a.

Omagiere Raluca Vermeșan, laureată UNITER

Conducerea Liceului Teoretic „Adam Muller Guttenbrunn” Arad omagiază **marți, 22 mai 2012, la ora 10:00**, pe absolventa promoției 2005 la secția matematică-informatică (cu predare în limba germană) **Raluca Alexandra Vermeșan**, laureată a **premiului de debut UNITER** pe 2012.

Raluca Vermeșan se află la Arad cu ocazia desfășurării Festivalului de Teatru Euro-Underground, la care a jucat sâmbătă seară în piesa care i-a adus succesul artistic repurtat.

În fața colectivului de elevi ai nivelului liceal, convocați la festivitate în sediul nou de pe **Calea Timișoarei 29-31** (în curte cu Grupul Școlar Industrial Forestier), Raluca Vermeșan va primi diploma de excelență oferită de școală și se va semna în Cartea de Onoare a școlii. Liceul Teoretic „Adam Müller

Guttenbrunn” este cea mai veche unitate școlară de liceu a municipiului și județului Arad (287 de ani de funcționare, fondată în 1725) și de-a lungul vremii a dat comunității locale și societății civile numeroși absolvenți eminenți.

Suntem încântați de faptul că eleve și elevi ai Liceului German se fac remarcăți prin astfel de performanțe și apreciem că asemenea realizări vin să confirme eforturile activității educative desfășurate de dascălii școlii noastre, secondate de colaborarea cu familiile elevilor.

Absolventa Raluca Alexandra Vermeșan va fi reprimată la Alma Mater Lykaion și va fi felicitată de conducerea Liceului German, de foștii dascăli și foști colegi, la o scurtă adunare omagială la care sunt invitați toți cei interesați.

Director,
Prof. Maria Borlea

Referent imagine,
Prof. Michael Szellner

Proiect internațional „Umwelt baut Brücken”
Coordonat de institutul IZOP Berlin 2009-2012
Sub înaltul patronaj al Instituției prezidențiale a Republicii
Federale Germania și al Instituției prezidențiale a României

În perioada anilor 2000-2013 (prezent) Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” s-a implicat într-o serie de proiecte ecologice, sub umbrela programului educațional „EcoMediu”, patronat de Consiliul Județean Arad și Inspectoratul Școlar al Județului Arad. Catedra de Geografie și catedra de biologie a liceului au știut să motiveze elevii școlii în fiecare an, pentru acțiuni de igienizare și replantare în pădurea Ceala, în Parcul Național Lunca Mureșului, în parcurile de pe raza municipiului.

În primăvara 2008, la sediul școlii am găzduit prima întâlnire de lucru inițiată de institutul IZOP din Frankfurt am Main, Germania, pentru găsirea și cooptarea de parteneri din mediul educațional european. Întâlnirea s-a concretizat cu invitația liceului german de a participa în proiectul „Mediul edifică punți” („Umwelt baut Brücken”), alături de alte patru licee din țară, toate cu secții cu predare în limba germană maternă și limba germană modernă.

De-a lungul derulării proiectului, în trei ani școlari consecutivi, câte trei grupe de elevi ai liceului nostru au participat în Germania, în landurile Baden-Württemberg, Bavaria și Hessen, la câte un stagiu de pregătire și documentare în domeniul jurnalismului și protecției mediului. În contrapartidă, în fiecare an școlar am primit vizita unui grup de elevi de la școlile partenere din Germania, pentru o ședere de circa o săptămână. Produsul mediatic al fiecărui stagiu a fost publicat în paginile speciale ale ziarului România Liberă, respectiv a fost publicat în ediții speciale ale televiziunilor locale Info-TV, TV-Arad și Vestic-TV din Arad.

Colega noastră prof. Gabriela Benghia, coordonatorul proiectului, a urmat apoi un stagiu de specializare și perfecționare de un an școlar într-o școală din landul Brandenburg, apoi Berlin.

În cele ce urmează prezentăm câteva extrase din produsele mediatice publicate în ziarul România Liberă, realizate în colectiv de echipele

mixte de cercetare și editare, formate din elevi ai liceului german din Arad cât și elevi din liceele partenere din Germania.

Pasărea Phoenix a secolului XXI – Lunca Mureșului

Un motto sugestiv: „ Căări deschise către natură”

O lume fremătând de viață, cu o biodiversitate remarcabilă, Parcul Natural Lunca Mureșului își propune să deschidă căi noi spre natură printr-o varietate bogată de activități cu spirit ecologic.

Lunca Mureșului este recunoscută ca parc natural din anul 2005, când zona a fost declarată oficial arie protejată. Acest parc este situat în vestul țării, în județele Arad și Timiș, și se întinde pe o suprafață de peste 17.000 ha de-a lungul râului Mureș, având o lungime de 90 km. El adăpostește sute de specii de pești, păsări, animale și plante. Importanța acestei zone nu se limitează doar la nivel local și național. Ea a dobândit chiar un renume european și internațional, fiind declarată sit Natura 2000 (rețeaua ecologică europeană) respectiv sit RAMSAR (convenția asupra zonelor umede de importanță internațională).

La fel ca orice arie protejată, parcul este un spațiu geografic clar delimitat, în care se încearcă conservarea pe termen lung a naturii, a speciilor, a habitatelor, iar în acest caz, în mod deosebit a peisajelor. Astfel, conform clasificării I.U.C.N. (Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii), Parcul Natural Lunca Mureșului se încadrează în categoria a V-a care implică păstrarea peisajelor și recreere. Pitorescul este dat de râul Mureș, elementul principal al parcului, care formează insule și plaje de nisip și inundă periodic zona. 45% din suprafața parcului este ocupată de păduri, majoritatea de stejar și frasin (85%), restul fiind un amestec de salcie și plop. Pe lângă acestea se întâlnesc cca. 1.200 de specii și subspecii de plante, dintre care 51 sunt protejate prin diverse legi sau convenții.

În acest cadru format de râul Mureș și flora bogată, se găsesc peste 400 de specii din faună, 200 fiind protejate. Păsările și peștii reprezintă

numărul cel mai mare de specii fiind în strânsă legătură cu zona umedă, în principal cu Mureșul. Mărimea populațiilor de pești este influențată de calitatea apei râului. Din această cauză toate apele deversate în râul Mureș trebuie tratate cu sisteme performante pentru a proteja aceste valori. Sunt 50 de specii de pești dintre care aproximativ o treime sunt considerate în pericol. Prin aceste locuri cuibăresc sau tranzitează cca. 200 de specii de păsări, 44 dintre ele fiind sub supraveghere strictă, amintim ciocârlia, botgrosul, cucul și codalbul.

Evoluția acestor specii este atent monitorizată de personalul parcului, care la început a numărat doar 4 persoane. Prin fonduri europene în cadrul programului PHARE, în valoare de 2,67 milioane de euro, a fost posibilă construcția unui centru modern de vizitare în pădurea Ceala și a două puncte de informare turistică respectiv achiziționarea echipamentului necesar. Bugetul anual al parcului este de 130.000 de euro, sumă mult sub media europeană. În prezent 11 persoane administrează parcul, directorul fiind inginerul silvic Ovidiu Pârv. Pe lângă acest efectiv se implică anual voluntari din Franța și SUA. Atât personalul parcului cât și voluntarii sunt preocupați de educația ecologică pentru tânăra generație. Astfel sosesc anual zeci de grupuri de elevi și studenți care învață să interacționeze cu natura într-un mod armonios. Scopul acestor activități este deschiderea unor cărări către natură, cel mai valoros lucru pe care îl avem, care trebuie prețuit și îngrijit pentru că a avut numai de suferit de pe urma realizărilor secolului vitezei.

Dedicația e mai importantă decât teoria

Convorbiri cu un iubitor înflăcărat al florei și al faunei

Cu ocazia vizitei în Parcul Natural Lunca Mureșului l-am întâlnit pe inginerul silvic Paul Hac, însuși îndrăgostit de natură, care încearcă prin programe atractive ecologice să implementeze o nouă viziune asupra naturii, abordând un nou mod de cunoaștere: *”Înveți în școală faptul că un arbore crește până la 7m, înveți despre fotosinteză, despre legile naturii; dar aici te apropii de un pom prin intermediul simțurilor, îl îmbrățișezi, îl ascuți, devii sensibil, și-l însușești ca prieten!”* Această atitudine afectivă față de natură este fundamentul pe care s-a înălțat și consolidat întregul parc, astfel fiecare om poate beneficia de dragostea mamei natură într-un mod inedit și greu de trăit oriunde altundeva în România. Putem spune fără nici un dubiu, că ideea care stă în spatele rezervației naturale este a domnului Hac, un iubitor înflăcărat al florei și al faunei care trăiesc într-o simbioză armonioasă.

Interesul lui față de natura s-a dezvoltat de mic fiind, crescând într-o comună în mijlocul naturii, la Dezna. Încă de atunci a fost sigur că aceasta este vocația sa, iar acum trăiește în armonie cu natura, încercând să-și influențeze semenii cu responsabilitate și interes, acesta este principalul țel în munca sa: *„nu e suficient să termini o facultate în domeniu, cred că pentru a lucra într-un astfel de parc trebuie mai degrabă multă determinare, entuziasm și suflet. Dedicția e mai importantă decât teoria.”* Această hotărâre a fost luată cu scopul de a introduce curiozii și cunoscătorii în secretele acestei regiuni naturale, de a-i lăsa să descopere tainele și de a le aduce în propria viață pentru o reîmprospătare a realității și a sufletului.

Domnul Hac își desfășoară activitatea de cinci ani și dorind să atragă cât mai mulți vizitatori, a găsit o soluție practică și distractivă prin introducerea unor programe interactive care pun atât corpul cât și mintea în mișcare. Programele inițiate și coordonate de domnul inginer se adresează în special copiilor cu vârste cuprinse între 7-18 ani, care sunt împărțiți în general în grupe mici a câte 20 -25 de elevi, pentru a lucra mai eficient. Deși lucrează cu copii, o mai mare satisfacție o are când instruieste profesorii, care ajung la

rândul lor traineri ecologici în școli: „Avem și profesori care vin aici pentru a deveni astfel de educatori. Ei vor să fie implicați, primesc bazele educației ecologice și se implică activ la rândul lor lucrând cu copii. ” Acești profesori își îndrumă elevii spre o mai vastă înțelegere a naturii ca atare și mărirea conștiinței ecologice a tineretului energetic și plin de viață.

Un asemenea program durează 3-4 ore și se desfășoară în pădurea Ceala, iar când vremea este nefavorabilă în modernul Centru de Vizitare Ceala. Lucrând în natură alături de copii, observă cu multă satisfacție că acest program depășește cu mult sfera științifică și că micii ecologiști percep natura într-un mod viu, exclamând adesea: „*Wow, pe asta nu am știut-o!*”, în acest fel ei stabilesc o legătură emoțională și o prietenie cu natura – o prietenie ancorată în natură și dragostea pentru aceasta.

Viitorul arată strălucit cu astfel de proiecte în curs de desfășurare, iar prin perseverența și devotamentul, de care dă dovadă domnul Hac, Parcul Natural Lunca Mureșului va rezista trecerii timpului și va crește în importanța societății moderne în care trăim, respirăm și învățăm să iubim mediul înconjurător. Deviza inginerului silvic este: ”Devino pe zi ce trece tot mai natural!” (Goethe), considerând că doar adoptând un mod de viață cât mai natural, individul poate trăi în armonie perfectă cu natura.

Iunie 2010

Alba Cristina Violeta
Boltya Franceska Gabriela
Cuzdriorean Claudia
Klein Dominique Michaela

Un altfel de Educație ecologică

Din timp se formează, cel ce vrea să trăiască ecologic!

Acest slogan îl are Centrul de Formare pentru Cultură, Familie și Mediul Înconjurător din cadrul mănăstirii Roggenburg. Acest centru este vizitat anual de până la 90 de clase de elevi.

Nu sunteți și dumneavoastră mândru/ă de cele două mașini din garaj? Vă duceți copiii la școală cu mașina și vreți să-i învățați să fie mai responsabili față de mediul înconjurător? Acest lucru vă va reuși doar dacă vă veți schimba atitudinea față de mediul înconjurător.

Un exemplu bun în acest sens este Centrul de Formare al mănăstirii Roggenburg, a cărei preocupare este să-i educe și să-i învețe pe copiii și tinerii cum să se comporte cu natura și să fie conștienți de impactul pe care îl au asupra mediului.

A fost dezvoltată ca un proiect pedagogic conceput special pentru copii, constând din: descoperiri prin joc, experiențe personale, recunoașterea problemei și căutarea soluțiilor pentru rezolvarea unei probleme. În timpul unui sejur de mai multe zile petrecute la Centrul de Formare, copiii și tinerii fac cunoștință cu natura într-un mod deosebit, ca de exemplu în stația meteorologică din pădurea apropiată. Aici au unica oportunitate de a investiga mediul. Concluziile la care se ajung au ca rezultat ancorarea în mintea copiilor a principiului de conservare a mediului.

Pentru Centrul de Formare este important ca elevii să înțeleagă însemnătatea conservării mediului și apoi să transpună teoria în practică, pentru că:

“Protejez doar ceea ce iubesc,
Iubesc doar ceea ce cunosc,
Cunosc doar ceea ce percep,
Percep doar ceea ce are importanță pentru mine”
(Conceptul unei pedagogii complexe de mediu,
de Raingard Knauer și Petra Brandt)

Acest Centru de Formare este promovat de către Fundația Federală Germană pentru Mediu (DBU).care are ca scop să răspundă întrebărilor legate de cercetare, tehnologie și formare, pentru a avea o societate conștientă de mediul înconjurător. Printre cei mai de seamă oaspeți în acest centru se numără și președintele federal Horst Köhler, care a vizitat centrul în toamna anului trecut.

Roggenburg este una dintre cele 40 de stații de mediu înconjurător existente în Bayern. Silvicultorii și brigadierii silvici transmit informații deosebit de interesante despre pădure și exploatarea ei.

Centrul de Formare de la Roggenburg contribuie la durabilitate și prin conceptul ecologic de construcție și energie. Întreg arealul mănăstirii, pe care se află nu doar mănăstirea și Centrul de Formare ci și primăria comunei Roggenburg, școala și sediul pompierilor, este încălzit cu ajutorul unei instalații pe bază de bricheți. Răcirea aerului cald se realizează vara cu ajutorul apei subterane care este pompată noaptea de la o adâncime de 60 metri într-un rezervor iar după utilizare este din nou eliberată în pământ. Pereții centrului au o izolație groasă de 12-14 centimetri din vată minerală.

Metamorfozarea naturii în artă

Academia de vacanță pentru cei talentați

Casa pentru artă și cultură face parte din mănăstirea Roggenburg. Aici, oameni de toate vârstele își pot da frâu liber creativității.

„Aici vibrează terenul” spune părintele Lösching zâmbind în timp ce ne povestea despre academia de primăvară, care are loc la mănăstirea Roggenburg. În fiecare an, în vacanța de Paște vin până la 150 de tineri în "Casa artei și a culturii" pentru a fi inițiați de către actori, muzicieni sau artiști plastici profesioniști în diferitele discipline. Cu mult entuziasm, umor și talent amatorii de artă realizează într-o singură săptămână de workshop creații care se bucură de admirație, în cadrul unor expoziții.

Dar asta nu este tot! Regăsirea naturii și a sinelui prin artă sunt de fapt scopul proiectului, ceea ce este poate cea mai interesantă latură a întregii săptămâni. „Regăsirea primordialului prin creații originale” este motto-ul, care și în acest an i-a inspirat pe tinerii artiști. Această casă a artei și a culturii a fost înființată în anul 2001. În afară de academia de vacanță, aici se organizează nenumărate cursuri pentru cei interesați să creeze, ca de exemplu cursuri de pictură, olărit, muzică, sculptură și multe altele.

Următoarea ediție a academiei bate la ușă! În curând vom avea plăcerea să vedem din nou cum natura se poate metamorfoza în artă.

Proiectul

„Mediul clădește poduri – tineri europeni în dialog” este un proiect european despre mediul înconjurător care nu cunoaște granițe. În cadrul acestui proiect, 20 de școli din Germania și alte 20 de școli din Bulgaria, Croația, România și Ungaria formează parteneriate. Echipe mixte de elevi tratează teme legate de durabilitate și mediul înconjurător și scriu despre ele. Fiecare grupă scrie în limba maternă iar textele sunt publicate în ziarele partenere. Acest proiect se desfășoară pe parcursul a trei ani.

Partenerii

Liceul Teoretic ”A.M.Guttenbrunn” din Arad are drept partener Gimnaziul ”Bertha von Suttner” din Neu-Ulm, Germania. Doisprezece elevi arădeni, însoțiți de doi profesori au fost oaspeții celor din Neu-Ulm timp de o săptămână, scopul vizitei fiind mănăstirea Roggenburg.

Autorii articolelor

Textele au fost scrise de către următorii elevi: Ardelean Dalia, Gridjac Andreea, Sabou Loredana, Boltya Franceska, Alba Cristina, Vida Paul, Klein Dominique, Talpoș Angela, Handra Dorothea, Meszar Mark, Aioanei Natan. Fotografiile au fost făcute de către Cuzdriorean Claudia și Nicolas Munk.

Fundația

Fundația Federală Germană pentru Mediu (DBU) a luat ființă în anul 1990 ca fundație a dreptului civil. Această fundație se numără printre cele mai mari fundații din Europa, având un capital de 1,3 miliarde Euro. Scopul central al acestei fundații este să promoveze conștiința oamenilor prin educație ecologică și astfel să obțină o schimbare a comportamentului oamenilor.

Mănăstirea Roggenburg face posibil acest lucru de sute de ani!

Ce unește o mănăstire cu un grup de elevi din Arad și partenerii lor din Neu-Ulm, Germania? Mediul înconjurător! Mănăstirea Roggenburg are o istorie plină de succes în ceea ce privește cunoașterea mediului înconjurător.

În anul 1132 mănăstirea a fost întemeiată de către canonii care aparțineau ordinului premonstranțenților, ea devenind în scurt timp un centru al gândirii eficace pe termen lung și al modului de a acționa în folosul mediului. Nici măcar o desființare temporară între anii 1802-1982 nu a putut să le stea în cale. În zilele noastre mănăstirea a devenit un centru al erudiției, istoriei și al artei. Mănăstirea încearcă mai departe să păstreze în propria bibliotecă toată cunoștința adunată în sute de ani, dar în același timp să o și transmită generațiilor următoare. În scopul acesta au fost concepute mai multe propuneri în legătură cu tema mediului, societății și a durabilității.

Infobox:

1121 - Înființarea ordinului

1132 - Înființarea mănăstirii

1144 - Recunoașterea papală

1444 - Urcarea rectorului la cârma mănăstirii

1732 - Reconstruirea mănăstirii

1766 - Terminarea reconstruirii mănăstirii.

Elemente de stil Baroc, Gotic și Clasic

1802 - Exproprierea și dizolvarea mănăstirii

1982 - Repopularea mănăstirii

2002 - Construirea centrului pentru familie, mediu și cultură

Durabilitatea

A trăi după propriile nevoi, fără a deranja următoarele generații. Comunitatea din Roggenburg cuprinde azi 14 preoti, dintre care 2 sunt în educație. Opt membri sunt în slujba duhovnicească, în parohiile din împrejurimi sau se ocupă de muzica bisericească sau de cursurile de religie.

Vârsta medie este de 40 de ani, aceasta fiind cea mai „tânără” mănăstire din Germania.

Ordinul i-a dat mănăstirii o nouă orientare, și anume, în anul 2001 a fost deschisă Casa pentru Artă și Cultură, compusă din ateliere, încăperi pentru repetițiile muzicienilor și încăperi pentru expoziții. În anul 2002 a luat ființă Centrul de Formare pentru Familie, Mediu și Cultură și a fost amenajată chiar și o grădină cu plante medicinale, ceea ce amintește de lunga tradiție a grădinilor din mănăstiri în scop medical.

Proiectul Comenius „De la cetate la oraș”

Derularea proiectului Comenius „Viața într-o cetate medievală – o comparație în context european” între 2012-2014 consider că este un beneficiu pentru școlile partenere și de asemenea pentru participanții la proiect. Proiectul a creat oportunitatea de a cunoaște mai bine elemente ale istoriei din perioada medievală, reflectând aspecte din structura socială, obiceiuri și tradiții, dintre care multe s-au păstrat până în prezent.

Participanții la proiect au dobândit cunoștințe despre cultura și civilizația propriului popor, dar și a popoarelor partenerilor de proiect.

Vizitarea cetăților medievale în timpul activităților proiectului au întregit cunoștințele elevilor despre epoca medievală, dobândite în cadrul orelor de curs, cât și o mai bună înțelegere a comunităților urbane.

Elevii au fost încântați de activitățile desfășurate pe tot parcursul derulării proiectului, activități ce le-a oferit posibilitatea să se întoarcă în timp prin târgul medieval, la modurile de luptă și la armele folosite, descoperirea rețetelor culinare și pregătirea preparatelor chiar de către ei, aranjarea cronologică într-un calendar a sărbătorilor și obiceiurilor tradiționale. Chiar și activitățile culturale au avut un impact deosebit, punând în evidență motivația cu care elevii au interpretat rolul unor personaje medievale în contextul unei piese.

Pe tot parcursul desfășurării proiectului elevii au dobândit abilități de comunicare, de relaționare, de lucru în echipă, de organizare a unui program de formare transnațional, dar proiectul a generat și crearea unui parteneriat efectiv și funcțional între școlile participante.

În timpul mobilității elevii au luat contact cu civilizația altor țări, prin vizite în diferite orașe, a unor obiective turistice precum și prin contactul cu familiile elevilor participanți în proiect. Observarea culturii și civilizației altui popor, a unui mod de viață diferit, adaptarea și acceptarea unui sistem de valori distinct față de cel cu care erau obișnuiți participanți, i-a determinat pe aceștia să-și dezvolte abilitatea de a analiza și înțelege, de a respecta

termenul de identitate națională și interacțiunea între identitatea culturală națională și europeană.

Activitățile desfășurate au fost un exemplu de bună practică, mai precis un transfer de bune practici în furnizarea de servicii de formare.

Experiența acumulată prin folosirea instrumentelor europene pe parcursul implementării, derulării și valorificării proiectului contribuie la îmbunătățirea managementului educațional în demersul proiectelor cât și la întărirea dimensiunii europene în educație și formare.

Proiectul a reprezentat o oportunitate pentru dezvoltarea unor parteneriate transnaționale care va acționa pentru asigurarea calității în educația și formarea tinerilor participanți la proiect.

În numele tuturor participanților la proiect, elevi și cadre didactice ale Liceului Teoretic „Adam Muller Guttenbrunn” transmit mulțumiri și cele mai frumoase gânduri pentru colaborarea strânsă cu echipele de proiect din Cehia, Slovacia, Polonia, Ungaria și în mod deosebit, echipei coordonatoare din Germania.

Director,
Prof. Maria Borlea

iunie 2014

Cetatea Șiria, 2013

Baza de cercetare, activități extrașcolare și de agrement de la Camna

În perioada 2003-2010, la inițiativa directorului adjunct Radu Savulov (2002-2006) și cu implicarea asociației Forumul Democrat al Germanilor din Arad (președintă Anna Maria Göckel), împreună cu asociația Deutscher Evangelischer Frauenbund Ansbach, Germania (Herta și Peter Bohrer), de la primăria comunei Șilindia a fost preluată în concesiune vechea școală, care îndeplinea și funcția de cămin cultural, pe o perioadă de 49 de ani.

Cu eforturi susținute și cu sprijinul inimos a multor voluntari din rândul cadrelor didactice și a personalului didactic auxiliar, clădirea a fost reabilitată și recompartimentată, dotată cu încălzire centrală, reamenajată cu o sală de mese și sală de conferințe, cu o bucătărie la standardele secolului XXI, cu dormitor pentru fete, pentru băieți și pentru cadre însoțitoare, cu un grup sanitar corespunzător și cu amenajări exterioare potrivite.

În fiecare vară, baza de la Camna găzduiește școala de vară, destinată formării continue a cadrelor școlii, a voluntarilor în proiectele extracurriculare și a voluntarilor din asociațiile partenere (Cercul cultura Banat-JA, Forumul Democrat al Germanilor din Arad, ș.a.).

Pe parcursul anului școlar, la sfârșit de săptămână este destinația unor excursii școlare și a unor stagii de desfășurare a activităților de proiecte educaționale aflate în derulare, cu participarea claselor de școală primară, de gimnaziu și de liceu, cu sprijinul părinților, după o programare judicioasă.

Cambridge English Language la LTAMG

În urma acordului încheiat în anul 2015 între Liceul Teoretic “Adam Müller Guttenbrunn” și Asociația Eurolingva – centru autorizat Cambridge English Language Assessment, școala noastră a devenit centru de examinare pentru toate tipurile de examene Cambridge. Astfel că, în școala noastră toți doritorii (inclusiv elevi din alte școli, atât din oraș cât și din județ) pot opta pentru susținerea unui examen Cambridge recunoscut la nivel internațional valabil pe întreg parcursul vieții.

Ce examene oferim?

A. *Suita de examene YLE (Cambridge English: Young Learners) cu toate cele trei nivele :*

1. **Starters** – pre-nivel A1
2. **Movers** – nivel A1 – recunoscut pentru echivalarea examenului de limba engleza în vederea admiterii în clasa a V-a la clasele cu predare intensiva a limbii engleze
3. **Flyers** – nivel A2 – recunoscut pentru echivalarea examenului de limba engleza în vederea admiterii in clasa a V-a la clasele cu predare intensivă a limbii engleze

B. *Cambridge Exam Key (KET)* – este util la echivalarea examenului de admitere pentru clasele de liceu cu predare bilingvă

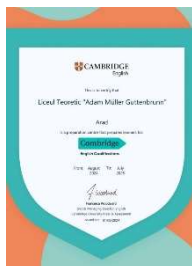
C. *Cambridge Exam Preliminary (PET)* – este util atat la echivalarea examenului de admitere pentru clasele de liceu cu predare bilingvă cât și la echivalarea Competențelor de Limba engleza din cadrul examenului de Bacalaureat.

D. Cambridge Exam First (FCE) – este util la echivalarea examenului de admitere pentru clasele de liceu cu predare bilingvă, la echivalarea Competențelor de Limba engleză din cadrul examenului de Bacalaureat și la admiterea la unele facultăți din țară.

D. Cambridge Exam Advanced (CAE) – este util la echivalarea examenului de admitere pentru clasele de liceu cu predare bilingvă, la echivalarea Competențelor de Limba engleză din cadrul examenului de Bacalaureat, la admitere atât la facultăți din țara cât și din străinătate.

TOATE examenele sunt computer-based, ceea ce oferă un maxim de confort candidatului (în special la secțiunea *Listening* care se desfășoară individual, cu căștile pe urechi, fără zgomote de fond) sporindu-i astfel șansele de a obține un scor mult mai bun decât examenul *paper-based*. De asemenea, durata de așteptare până la aflarea rezultatelor este redusă considerabil iar prețul este cel mai bun pe care piața îl poate oferi.

Pentru detalii o puteți contacta pe doamna profesor Simona Stoica (care este de asemenea și examinator la proba de *Speaking*, acreditat pe toate examenele Cambridge oferite de Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn”) sau vă puteți înscrie direct pe www.eurolingva.ro, alegând examenul dorit la secțiunea *Înscriere examene*, pentru județul Arad, Lic. Teor. „A.M. Guttenbrunn”. Vă așteptăm cu drag, într-o atmosferă de examen destinsă și prietenoasă!

Când normalitatea devine un miracol

Extras din anuarul 2016-2017

*Motto: „Amintiri nu are decât clipa de acum,
Ce a fost într-adevăr nu se știe ...” (Nichita Stănescu)*

În sfârșit ... După mai multe tentative eșuate și îndelungi eforturi, iată-l, îl țineți în mână, *anuarul* nostru. Nu știm exact dacă în lunga și zbuțumata istorie de 292 de ani a școlii noastre a mai existat așa ceva sau cel puțin sub forma aceasta. Prin arhivă se mai găsesc colecții de foi broșate cu liste ale claselor și elevilor înscriși, poate și cu vreo fotografie de grup, spălăcită de atâta amar de vreme, dovadă a trecerii inevitabile a timpului. Iar din pod au trebuit aruncate vechile tablouri de perete, cu absolenții școlii, tot pentru că erau mâncate de timp. Cărțile însă ... hm, au darul de a se păstra mult mai bine, pentru că ele ți se uită în ochi și pentru că vorbesc direct cu mîntea ta, a cititorului.

Tocmai ieri a fost festivitatea de premiere a olimpicilor, numai săptămîna trecută am adunat clasa cutare pentru a-i felicita pe cei care ne-au reprezentat cu cinste la concursul de Crucea Roșie iar acum vreo două săptămîni ne-am bucurat de articolul din ziar în care ne-au lăudat copiii drept cei mai buni ecologiști, iar luna trecută ... Fiecare clasă este reprezentată în această carte, că doar la noi se face școală, nu de oricare, ci școală bună, cu elevi frumoși și harnici, care scriu de plăcere.

Nu pentru că nu am avea cu ce să scriem; astăzi, computerele nu mai sunt nicio raritate, este ciudat cum e din ce în ce mai greu să găsești pe cineva fără computer. Ci a fost greu pentru că, în ciuda faptului că iată, suntem bine integrați în familia țărilor din Uniunea Europeană, în ciuda faptului că și noi trăim pe viu avîntul tehnologic și dezvoltarea civilizației secolului XXI, iată, avem de confruntat o lege veche de cînd lumea și pămîntul: legea care ne spune că totul costă.

Anuarul este redactat de către cei de acum, pentru cei de acum și pentru cei de mâine. Ne bucurăm să-i vedem cum le arată celor dragi

fotografia din carte, uite, aici sunt eu, acela este colegul meu de bancă, cu care ne frecăm coatele în fiecare zi, aceea este cea mai bună prietenă a mea, cu care ne facem temele după masa și cu care ne hârjonim pe ștrand cât e vacanța de lungă! Ne imaginăm cu plăcere cum va fi peste 10 ani, când cei din fotografii vor arăta oarecum altfel, dar care tot aceiași vor fi rămas, cum vor veni cu câte un exemplar din acest anuar, mototolit pe alocuri și pătat de pâinea cu margarină din ujină sau stropit cu suc din doză. Ne imaginăm cum va fi când ne vom întâlni peste vreo 20 și ceva de ani, când același anuar, pe care acum îl țiineți în mână, va avea pagini cu colțurile rupte, va fi mâzgălit pe alocuri cu creioane colorate și cu carioca și cum va avea pete de plastilină ... cum, de cine?, păi cum de cine? de copiii voștri, evident, că până atunci veți avea și voi copii! Dar oare cum va fi peste 40 sau 50 de ani, cine va mai ține minte cine este cutare sau cine este cutare? Nu știu, dar cu siguranță că până atunci, câtă vreme vom trăi noi și vei trăi tu, dragă cititorule, cineva se va bucura să spună „uite, aici sunt eu, uite acela este cutare” iar cineva să răspundă „Uau, dar cum ați arătat pe atunci, cum a fost ... ?”.

Este normal să ții la amintiri. Pentru că amintirile sunt miracole. Iar amintirile ni le facem noi. Iată de ce normalitatea este un miracol, un miracol frumos și colorat. Să vă bucurați de miracole și de normalitate.

prof. Michael Szellner

Voluntariatul – calea spre ceilalți

Articol sintetizat din anuarul 2017

Începând cu anul școlar 2010-2011, liceul nostru s-a bucurat de prezența a cinci voluntari din Germania care, prin activitatea lor desfășurată în școală și în afara școlii, au adus o contribuție demnă de remarcat și de reținut. Fiecare dintre ei, **Johanna, Moritz, Steffen, Franziska și Leon** și-au lăsat amprenta în viața de zi cu zi a dascălilor și mai ales a elevilor, de care s-au apropiat foarte mult și datorită vârstei lor – ei fiind absolvenți de liceu, în vârstă de 18 ani.

Am dori să-l amintim în mod special pe **Leon Sieverding**, care prin felul lui de-a fi, prin inteligența lui și mai ales prin multiplele lui preocupări, ne-a cucerit pe toți și va rămâne un membru al mării noastre familii de la AMG.

Leon s-a implicat în pregătirea elevilor pentru atestatele de limba germană, i-a ajutat pe elevii care au întâmpinat greutăți la învățătură, a avut o bogată activitate extrașcolară cu elevii, cum ar fi inițierea în dansuri latino, participarea la serbările școlii, inițierea elevilor în jurnalism, coordonarea lor la diverse concursuri și multe altele. Tot el a ținut să facă publică experiența pe care a trăit-o la liceul nostru prin articolele și fotografiile sale, care au apărut în ziarul de mare tiraj „ALLGEMEINE DEUTSCHE ZEITUNG”, ziarul național în limba germană.

„Ich habe hier ein wunderbares Jahr erlebt, an das ich mich im Großen und im Kleinen gerne zurückerinnern werde. Außerdem hoffe ich sehr, dass die Verbindung von Rumänien nach Deutschland und umgekehrt auch weiterhin gut erhalten bleibt“.

„Am petrecut aici un an minunat, de care o să-mi aduc aminte cu mare drag. Sper să păstrăm legătura între România și Germania“.

Astfel și-a luat Leon rămas bun.

Cu stimă, membrii Catedrei de limba germană

„Mi-a făcut o deosebită plăcere să coordonez activitatea voluntarilor **Franziska Spinty** și **Leon Sieverding**. Consider foarte utilă implicarea

acestor tineri, care abia au ieșit de pe băncile școlii, în procesul instructiv-educativ, ajutând elevii noștri să comunice în limba germană cu un vorbitor nativ al acestei limbi.

Am urmărit cu admirație activitatea acestor tineri care, prin implicarea și devotamentul lor, au implementat în atitudinea elevilor trăsăturile specifice culturii și civilizației pe care o reprezintă. Totodată, am constatat cu bucurie că această responsabilitate, pe care și-au asumat-o, s-a reflectat în dezvoltarea propriei lor personalități, acumulând cunoștințe și experiențe din cultura noastră.

În anul școlar 2017–2018, voi continua îndrumarea activității voluntarei **Ronja Pohl**, apoi în 2018-2019 o așteptăm pe **Maja Sigl**.”

prof. Ildiko Bun și prof. Adina Șerb

Ziua internațională a animalelor

Despre prietenia necondiționată

Cine nu are un animal de companie nu poate înțelege prietenia dintre un copil și aceste ființe necuvântătoare! Comunicarea e perfectă! Nici nu e nevoie de cuvinte atâta timp cât există gesturi, comportamente, empatie! Priviți-le zâmbetele și e de ajuns! Urmăriți-le gesturile și veți vedea câtă dragoste pot dărui! Și unii și alții! Citiți-le privirile și veți constata bucuria ce sălășluiește în fiecare dintre ei! E o relație care face bine!

Ca în fiecare an, la început de octombrie, elevii din AMG, sprijiniți de părinți, au organizat manifestări dedicate acestei zile speciale pentru prieteni speciali: o paradă a animăluțelor de companie, concurs de fotografie și de desene.

Sărbătorită pentru prima dată în 1925, la inițiativa scriitorului german Heinrich Zimmermann, Ziua Internațională a Animalelor (World Animal Day) este un prilej de a arăta că suntem buni și responsabili, că nu doar verbul a avea ne definește ființa, ci și verbul a *îndrăgi*.

Legătura dintre un copil și animalul său de companie presupune o conexiune rară. Mi se pare fascinant ca două ființe care nu pot comunica prin intermediul cuvintelor să aibă o legătură ... pot spune de *oțel*. În general, copiii sunt afectuoși, în timp ce animalele de companie par să aibă o calitate aparte – se fac foarte ușor plăcute. Rezultatul este o combinație perfectă. Iubirea dintre cele două ființe forțează atât de tare limitele impuse de sfera înțelegerii prin cuvinte, încât acestea nici măcar nu mai contează. Cuvintele se transformă în gesturi și sentimente care sunt transmise prin *podurile* care fac legătura între copil și animal, niște poduri care nu se deteriorează niciodată.

Ingrid Fazakas, clasa a VI-a B

Vrei să fii meloman? ... 2018

Dor de cântec românesc – concurs cuprins în CAEN al MEN la poziția 98 – domeniul cultural-artistic, muzică – dedicat Centenarului Marii Uniri

Vă invităm la cea de-a patra ediție a concursului „**Vrei să fii...meloman?**”, organizat de către Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” Arad în parteneriat cu Colegiul de Arte „Sabin Drăgoi”. Este un concurs care se adresează tuturor elevilor și cadrelor didactice, indiferent de specialitatea predată, întrucât exact acesta este scopul proiectului nostru: să descoperim împreună minunatele taine ale muzicii și să ne bucurăm de ele împreună, pentru a forma în acest mod un public avizat pentru sălile de concert, sălile de expoziție sau de lectură.

Știm cu toții cât suferă societatea din zilele noastre din cauza lipsei de cultură, fapt ce se oglindește în toate aspectele vieții noastre și ne afectează direct sau indirect. Vă invităm așadar să parcurgeți cu atenție și răbdare regulamentul și materialele de pregătire și să le prezentați elevilor dvs. acest concurs. Suntem convingși că, dacă își doresc, vor găsi cel puțin o secțiune la care să participe, îndrumați de dvs. Totodată vă rugăm să dați mai departe aceste informații.

Marea noastră rugămintă – prin prisma experienței primelor ediții – este ca dvs., în calitate de îndrumători, să vegheați la respectarea întocmai a regulamentului și să verificați ca materialele înscrise în concurs să fie originale. Pentru orice fel de întrebări sau nelămuriri nu ezitați să ne contactați! Toate informațiile referitoare la concurs se găsesc pe site-ul Liceului Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” <http://ltamg.ro> și e-mail: vreisafiimeloman@ltamg.ro

Vă mulțumim și sperăm să colaborăm! Cu stimă,
prof. Georgiana MARIA și prof. Victor MARIA

Liceul Adam Müller Guttenbrunn în presa locală

O modalitate inedită de promovare a Liceului teoretic ADAM MÜLLER GUTTENBRUNN

Articol scris de Lizica Mihuț, publicat pe ARQ în 04.04.2022

Promovarea școlii constituie un demers important al oricărei instituții de învățământ, deoarece are în atenție o strategie de viitor, privind înscrierea în clasa pregătitoare, precum și în casele a V-a și a IX-a. Desigur, depinde de conducerea școlii și de profesorii ei, modalitatea de a materializa această admirabilă idee și, mai ales, implicarea elevilor, cu mai mult sau mai puțin entuziasm, în această activitate, cu profunde implicații educative și manageriale.

În urmă cu 10 ani, Liceul teoretic ADAM MULLER GUTTENBRUNN a inițiat, având ca model german, așa numitul „Frühlingsfest”, de fapt, Festivalul primăverii, de sorginte asiatică, un Festival al elevilor pentru elevi, desfășurat la venirea anotimpului, aflat chiar în genericul acestuia. Subliniez dintru început nu doar participarea tuturor, deopotrivă elevi și cadre didactice, la

acest eveniment al școlii, ci modul original, în care a fost gândit, ca posibilă CĂLĂTORIE prin 11 țări (Germania, China, SUA, Franța, Italia, Anglia, Japonia, Brazilia, Mexic, Norvegia, Gana) „marcate” prin ateliere tematice, ce probează calități antreprenoriale ale elevilor, precum preciza Diana Tânjală (profesor de educație antreprenorială), dar și creativitate, spirit competitiv, dăruire. Apreciez, în mod deosebit, strădania elevilor și a diriginților/a profesorilor acestora de a identifica particularități ale țărilor deja menționate, intenția fiind nu de a le promova, ci de a stârni interesul celor mici din grădinițele invitate, pentru clasele pregătitoare, ce vor începe în toamna acestui an, precum și a elevilor din ciclul primar pentru clasele a V-a, urmând ca în 21 mai să fie invitați absolvenți ai casei a VIII-a, pentru a promova, în acest fel, clasele a IX-a ale școlii.

Admirabil a fost genericul evenimentului – „Călător prin Liceul ADAM MULLER GUTTENBRUNN”- tocmai spre a sublima intenția programatică de a promova școala, în sine, prin modalități atractive, ce vor rămâne, multă vreme, în memoria afectivă a micilor și marilor invitați, dar și a organizatorilor. Am vizitat împreună cu directorul Liceului, prof. Adrian Apătean și cu dr. Corina Crișan, membru în Consiliul de administrație, toate cele 11 clase, devenite țări ale lumii și am aplaudat entuziasmul și bucuria elevilor de a-și promova Liceul, din convingere și cu generozitate, urmând ca în final, cei mai buni să fie premiați pentru originalitate, organizare și, nu în ultimul rând, pentru fonduri realizate, cu acest prilej. Ceea ce m-a impresionat însă, în mod deosebit, a fost grija directorului de a proteja, continuu, prin atenționare, gardul viu, sădit în urmă cu câteva zile, spre a nu risca o posibilă și nedorită distrugere a acestuia prin numeroasa prezență a participanților. De fapt, grija nu doar pentru gardul viu, atât de necesar, în curtea școlii, ci grija/implicarea evidentă pentru prezentul și viitorul LICEULUI TEORETIC ADAM MULLER GUTTENBRUNN. Binemeritate felicitări tuturor!!!

Aradului i s-a înmânat, prin intermediul elevei de la Liceul German, Cristina Daria Toderici, elevă în clasa a VII-a, Premiul I și medalia de aur la Olimpiada Națională de Limbi clasice

Articol scris de Lizica Mihuț, publicat pe ARQ în 28.04.2022

În 21 aprilie 2022, după exact 2775 de ani de la întemeierea cetății Roma, a avut loc, la Târgu Jiu, festivitatea de premiere a Olimpiadei Naționale de Limbi clasice (limba greacă veche, limba latină).

Astfel, într-un cadru festiv și încărcat de emoții, la cea de-a 34-a ediție a Olimpiadei, Aradului i s-a înmânat, în sfârșit, prin intermediul reprezentantei Liceului Teoretic „Adam Muller Guttenbrunn”, Cristina Daria Toderici, elevă în clasa a VII-a, Premiul I și medalia de aur.

În spatele acestei reușite se regăsește un puternic parteneriat între profesorul coordonator, prof.dr. Dana Lăpădat-Nicola, și eleva câștigătoare, Cristina Daria Toderici, un parteneriat bazat pe încredere, pe sprijin și încurajare permanentă din partea profesorului, pe ascultarea, respectarea recomandărilor și încrederea în forțele proprii din partea elevei.

În egală măsură, rezultatul extraordinar este rodul multor ore de muncă intensă și a suficientelor sacrificii.

Această mare realizare a noastră (a elevului, a profesorului, a liceului, a județului) rezidă în înțelegerea profundă a faptului că limba latină nu este o limbă moartă, ci una transformată de timp și de context, că ceea ce vorbim noi astăzi este în foarte mare măsură limba latină, că romanii ne-au transmis bunuri materiale și spirituale fără de care nu am fi putut progresa, că, prin literatura latină, prin mitologie, prin elementele de cultură și civilizație latină, ni s-au transmis adevărate modele comportamentale, menite a ne învăța să trăim în cinste și cumpătate, înconjurați de bine, de frumos, de adevăr și de credință și să căutăm permanent desăvârșirea intelectuală, morală și spirituală.

Cristina Daria Toderici, prin ușurința cu care transformă textul latinesc în text românesc, prin capacitatea extraordinară de a „zburda” prin etimologii, prin capacitatea de înțelegere și interpretare a legendelor, a simbolurilor și a valorilor romane, a dovedit perenitatea limbii, culturii și civilizației latine.

Ne exprimăm pe această cale mândria și fericirea, precum și încrederea în noi reușite în viitor! Sperăm ca mulți elevi de-ai noștri să-i urmeze exemplul!

O felicităm, în egală măsură, pe Luana Oarcea, reprezentanta Liceului Teoretic „Adam Muller Guttenbrunn”, Arad la clasa a IX-a pentru prestația ei la Olimpiada Națională de Limbi Clasice și o încurajăm să nu renunțe, deoarece per aspera ad astra.

Cum să facem față Bullying-ului

Articol publicat pe pagina de FaceBook a școlii în 31.05.2022

Arad, 30.V.2022: Activitatea finală din cadrul proiectului educativ "Cum să facem față Bullying-ului", proiect inițiat de Asociația Maxwell România în parteneriat cu Liceul Teoretic "Adam Müller Guttenbrunn" - Arad și Liceul Tehnologic "Stefan Hell" - Sântana, s-a desfășurat sub motto-ul celebrelor cuvinte ale lui Mahatma Gandhi despre învățătură, violență, educație, ură, minciună, copii, adevăr, iubire, viață: "A învață că în viață, mai ușor se poate învinge ura cu dragostea, minciuna cu adevărul și violența cu abnegația, ar trebui să fie un element fundamental în educația oricărui copil."

În sala de sport a Liceului Teoretic "Adam Müller Guttenbrunn" - Arad s-au întrunit cei patruzeci de elevi selectați pentru a fi vocea tinerilor și a reprezenta școala lor, ca ambasadori ai non-violenței în societate, familie, școală și în spațiul cibernetic. Vocile lor s-au făcut auzite la dezbateră finală, ecoul acestora fiind transmis simbolic în cadrul unei știri difuzate pe canalul regional TV Arad.

Elevii și-au expus părerile și argumentele cu privire la teme de bullying în fața prezidiului, cum s-ar zice, format din managerul general al Asociației Maxwell România, Florin Băcioiu, directorul și directorul adjunct al Liceului Teoretic "Adam Müller Guttenbrunn" - Arad, prof. Adi Apătean, respectiv prof. Mario Stoica, directorul adjunct al Liceului Tehnologic "Stefan Hell" - Sântana, prof. dr. Ana Höniges, și nu în ultimul rând reprezentantul sponsorului HAI - Hammer Aluminium Industries, filiala Sântana, doamna Simona Morodan, alături de formatorii Asociației Maxwell, prof. Marinela Belean - trainer și coordonator al județului Arad John Maxwell Leadership, Coman Răzvan - trainer John Maxwell Leadership, prof. Melania Raab - profesor metodist și voluntar în Asociația Maxwell.

În urma parcurgerii celor două lecții: "Ridică-te și fă o diferență! Spune STOP fenomenul de Bullying la școală, în societate, în familie și în spațiul cibernetic!" și "Stima de sine. Imaginea de sine. Încrederea în sine. O lecție de valoare", lecții susținute de formatorii Asociației Maxwell sus menționați, a avut loc preselecția în vederea stabilirii participanților la activitatea finală din cadrul acestui proiect, respectiv dezbaterea publică a spetelor de bullying.

Echipele de la cele două școli au primit câte un caz de bullying de analizat și de argumentat, pe nivel de clasă, elevii având oportunitatea de a-și pune în practică abilitățile de comunicare, de muncă în echipă, de negociere și de leadership. Liderul de echipă a avut ocazia de a-și exersa talentul oratoric, libertate și coerență în discurs, prezența scenică și carismă.

Câștigători au fost toți cei implicați, fiindcă au ajuns să fie citați de membrii prezidiului și să primească aplauze la unison. Iar curajul de a vorbi în public, este de neprețuit. Ei s-au ridicat! Ei sunt EROI! Ei fac diferența!

Eco-provocarea, câștigată de Liceul German

Articol scris de Eugen Rogojan, publicat în 12.06.2022 pe aradon.ro

Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” Arad a câștigat Eco-provocarea Liceeni, lansată de cei de la Viitorului.

În cadrul proiectului, cei de la Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” Arad au adunat gunoaiile aruncate de arădeni în diferite locuri ale orașului, au colectate deșeuri electrice și au participat la ateliere de educație pentru protecția mediului.

În ultimele săptămâni, peste 1.000 de elevi și profesori au curățat spațiile publice și colectat deșeurile din zone precum Podul Traian, Cimitirul Catolic Aradul Nou, sau Port Arthur. Toate aceste deșeuri au fost depozitate în sacii puși de dispoziție de RETIM, care a asigurat și colectarea acestora.

La Eco-provocarea au luat parte licee și școli din toată țara, iar Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” Arad a fost desemnat „Liceul Anului”.

Conform organizatorilor, la nivel național au fost 120.000 de kg de deșeuri trimise spre reciclatori, 41.901 puiți plantați, 24.225 de obiecte donate, 1.364 de saci de deșeuri extrase din areale naturale, 9.154 de participanți la ateliere de educație pe teme de mediu și 6.839 de participanți la campanii de conștientizare pe teme de mediu.

La categoria Reciclare, unde Liceul German s-a clasat pe locul 4, câștigător a fost Liceul Tehnologic „Aurel Vlaicu” din Galați, la categoria Plantate, unde arădenii au fost pe locul 8, câștigător a fost Liceul Teoretic „Șerban Cioculescu” din Drobeta Turnu Severin, iar la categoria Târguri de economie circulară, unde arădenii au terminat pe 7, câștigător a fost Liceul „Valeriu Braniște” din Lugoj.

Pe lângă titlul de Liceul Anului, Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” Arad a câștigat și secțiunea Igienizare, fiind urmat – la diferență mare de punctaj – de două licee din Șimleul Silvaniei și Sibiu.

Conform organizatorilor, „Premiile totale ale Eco Provocarea Liceeni 2021-2022 sunt în valoare de 110.000 de lei și reprezintă: Echipele clasate pe locurile I, II și III la fiecare categorie (1 coordonator + 4 membri) vor participa, conform regulamentului, GRATUIT, la Tabăra de Leadership pentru Mediu Eco Provocarea, ce va avea loc în vara anului 2022; 10.000 de lei – Premiul pentru cel mai bun liceu”.

NORA BECKER, elevă la Liceul Teoretic “Adam Müller Guttenbrunn” Arad, locul I la Olimpiada Națională de Limba Germană Maternă

Articol scris de Daniel Albu publicat în 14.04.2023 pe voceaaradului.ro

Din categoria performanțelor rare, dar spre care aspiră orice participant la olimpiadele școlare, vine înspre noi reușita NOREI BECKER din clasa a VIII-a! Inspirație, creativitate, talentul de a potrivi cuvintele, cursivitatea exprimării – toate acestea i-au asigurat LOCUL I LA OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA GERMANĂ MATERNĂ, desfășurată zilele acestea la Timișoara.

Drumul spre succes a fost călăuzit de ILDI BUN, profesor care știe să pășească alături de elevi fără a-i pune în umbră!

Felicitări amândurora! Zâmbetele din fotografie spun totul despre bucuria succesului!

PREMIUL AL III-LEA LA ETAPA NAȚIONALĂ A CONCURSULUI „JUGEND DEBATTIERT”, OBȚINUT DE ELEVA IARINA LIZICA MIUȚA DE LA LICEUL GERMAN

Articol publicat pe pagina de FaceBook a școlii în 29.05.2023

Proiectul „Jugend debattiert”, finanțat de Fundația „Hertie” din Germania, desfășurat în cooperare cu Serviciul Central pentru școlile din străinătate (din cadrul Ministerului de Externe al Germaniei) și cu Institutul Goethe, își propune dezvoltarea gândirii critice și a capacității de argumentare, prin raportarea la probleme social-politice de actualitate. În activitățile de tip dezbateri, sunt antrenate peste 200 de școli din Europa. Anul acesta, concursul a activat, în țara noastră, 16 școli, printre care și Liceul „Adam Müller Guttenbrunn”.

Eleva IARINA LIZICA MIUȚA a avut un parcurs de excepție, dovedind că stăpânește arta oratoriei, că poate lua atitudine față de întrebări diverse (regăsite în existența cotidiană, la diferite niveluri ale societății), că găsește cu abilitate argumente puternice pentru a deconstrui argumentele celuilalt. A câștigat finala de la nivelul școlii, desfășurată în 2 martie și s-a calificat la etapa următoare, alături de Andra Ceauș din clasa a XI-a A. A urmat finala regională online, dar ecranul computerului nu a limitat cu nimic puterea de persuasiune, așa că Iarina s-a luptat cu cei mai buni din țară pentru etapa superioară a concursului. Semifinala și finala au avut loc la Brașov, în perioada 25-26 mai. Confruntarea finală s-a realizat între 8 elevi, grupați câte doi, în funcția de poziția „pro” sau „contra” moțiunii propuse („Dacă ar trebui sau nu ca zborurile de scurtă durată să fie interzise în UE”), acestea fiind stabilite prin tragere la sorți. Locul al III-lea și o experiență de neuitat se înscriu de acum în palmaresul Iarinei! De remarcat că în anul școlar trecut a câștigat o competiție similară dedicată tinerilor („Lesefüchse”).

„Este un concurs despre dialog, despre frumusețea și puterea cuvintelor, despre decizii și capacitatea de a le cântări... Mă bucură performanța Iarinei

și sunt încântată de ceea ce am construit împreună de-a lungul acestei competiții. Eu am antrenat-o pentru etapele superioare – bazele pentru participare le avea de la clasă și le-a constituit împreună cu Martin Schwägerl... Este un competitoare ambițioasă, cu un profil cultural de invidiat, o adevărată maestră în manevrarea cuvintelor!” a declarat prof. Alexandra Kaiser.

„Concursul acesta a fost o ocazie inedită de a mă putea exprima și exterioriza în limba germană, însă și o oportunitate de a dezbate teme actuale. Să întâlnesc tineri cu care am putut împărtăși această pasiune pentru dezbateră a fost o experiență copleșitoare și m-a ajutat să conștientizez (încă o dată) că vocea tinerilor este cea mai clară și cea mai dornică de a fi auzită dintre toate. De asemenea, acest concurs mi-a oferit șansa să mă documentez despre diverse teme care, în lipsa situației date, nu mi-ar fi stârnit niciodată vreun interes, aspect care mi-a lărgit orizontul cultural și științific.” a precizat Larina Lizica Miuța.

INTEGRARE PRIN SPORT LA LICEUL GERMAN

Articol publicat pe pagina de FaceBook a școlii în 29.08.2023

În perioada 21–25 august, elevi și profesori de la Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” au participat la o serie de activități din cadrul proiectului „Integrare sustenabilă socială și educațională prin activități sportive”, în vederea prevenirii abandonului școlar și conștientizării fenomenului de părăsire timpurie a școlii.

Finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia, proiectul „Integrare sustenabilă socială și educațională prin activități sportive – PNP001” a fost implementat de Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București, în parteneriat cu Norwegian School of Sport Sciences, în perioada 2019-2023. Derulat la nivel național, a antrenat 32 de școli din 24 de județe. Principalul scop este creșterea incluziunii educaționale pentru 2600 de copii aflați în situație de risc, diminuând fenomenul de părăsire timpurie a școlii. Activitățile de bază ale proiectului au inclus: servicii pentru grupurile țintă (evaluarea situației, adaptarea activităților la specificul copiilor, sesiuni de consiliere și de orientare, participare la competiții sportive), activități pentru specialiști (workshopuri, sesiuni de consiliere, campanii de comunicare și conștientizare a riscului de părăsire timpurie a școlii).

„Ideea de a combate abandonul școlar prin intermediul activităților sportive m-a cucerit încă de la început. Orice școală incluzivă caută soluții viabile în acest sens și sportul se dovedește eficient, pentru că are multe în comun cu jocul... Din școala noastră, 42 de copii din grupul țintă au fost antrenați, pe parcursul derulării proiectului, în activități sportive, au beneficiat, timp de șase zile, de o tabără în Parâng, unde s-au desfășurat activități complexe – de comunicare, de consiliere și de orientare...” a declarat prof. Diana Mladin, coordonator al proiectului la nivelul școlii.

Liceul German, în rețeaua mondială a școlilor PASCH

Articol scris de Daniel Scridon publicat în 21.09.2023 pe aradon.ro

ARAD. Sala Festivă a Forumului Democrat al Germanilor a găzduit, miercuri, ceremonia de decernare a diplomelor DSD I (Deutsches Sprachdiplom) pentru elevii de la Liceul Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn” din Arad. Festivitatea, moderată de prof. Gabriela Benghia și prof. Martin Schwägerl, s-a desfășurat în prezența unor oaspeți de onoare: doamna Regina Lochner – consulul Germaniei la Timișoara – și doamna Anette Richter-Judt, consultant de specialitate pentru școlile DSD.

În deschiderea evenimentului, consulul Germaniei și consultantul DSD au înmănat plachetele PASCH directorilor Liceului German. Acestea atestă că instituția arădeană face parte din rețeaua mondială a școlilor PASCH, care organizează examenul DSD.

50 dintre elevii care au susținut examenul au dovedit că sunt foarte buni cunoscători ai limbii germane, obținând nivelul B1. Pe de o parte, examenul reprezintă o treaptă de verificare în drumul spre examenul DSD II, susținut în clasa a XII-a. Pe de altă parte, oferă o calificare lingvistică pentru formările în sistem dual din Germania. DSD II permite, împreună cu Examenul de Bacalaureat, accesul direct la studii de specialitate la o universitate din Germania, însă deschide poarta studiilor și spre țări ca Austria și Elveția.

„Mă bucur că învățarea limbii germane stârnește atât de mult interes și îi felicit pe elevi pentru performanța atinsă în utilizarea acestei limbi. Cred că învățarea limbilor străine ne ajută nu doar să comunicăm mai bine, ci și să crească puterea minții noastre” a susținut, în discursul său, doamna consul Regina Lochner.

Doamna Annette Richter-Judt i-a felicitat, la rândul său, pe elevi și a subliniat că rezultatele obținute sunt, în esență, rodul colaborării constructive dintre familie, elevi și profesori. Un asemenea examen presupune o foarte bună îndrumare din partea profesorilor, elevi hotărâți să învețe și susținere din partea părinților.

„Diplomele DSD sunt măsura vorbitorilor de limba germană. Liceul nostru înseamnă, din acest punct de vedere, deschidere spre Europa. Un tânăr care stăpânește mai multe limbi valorează mai mult, pentru că se poate integra mai ușor oriunde” a declarat prof. Adrian Apătean, directorul Liceului „Adam Müller Guttenbrunn”.

Christkindmarkt la Liceul Teoretic “Adam Müller Guttenbrunn” Arad

Articol scris de Daiana Orban, publicat pe arq.ro în 21.12.2023

În perioada 20-21 decembrie s-a desfășurat Târgul de Crăciun (Christkindmarkt) la Liceul german Arad. Tradiția acestui târg a început în urmă cu mai bine de 10 ani și în fiecare an este un succes. Elevii de la Liceul german au transformat curtea liceului într-un târâm al poveștilor de iarnă.

În prima zi a evenimentului elevii din învățământul primar și gimnazial au avut standuri cu diverse produse. Copiii și-au dezvoltat spiritul antreprenorial prin vânzarea produselor făcute de ei și pe care le-au expus la tarabe. Elevii au vândut produse de patiserie variate, băuturi calde, mâncare caldă și accesorii de Crăciun. De asemenea, au fost afișate căsuțe de turtă dulce confecționate din materiale de către elevi la orele acestora de tehnologie.

Iar în cea de a doua zi le-a venit rândul elevilor de liceu să vândă la standurile târgului. Acest eveniment a avut scopul de a dezvolta spiritul de echipa al elevilor și de a împărtăși frumusețea Crăciunului și spiritul acestuia.

Târgul a fost unul caritabil, banii urmând să fie investiți pentru cazurile sociale din liceu, la care li se vor asigura mese calde timp de 3 module.

Rezultate de excepție la Liceul German

Articol publicat pe aradon.ro în 09.04.2024

Chiar dacă stau sub semnul anonimizării (rezultatele se asociază unor coduri care ascund identitatea și a celor care merită laude), performanțele școlare reprezintă dovada că există preocupare pentru cunoaștere și pentru depășirea propriilor limite. 21 de elevi ai Liceului Adam Müller Guttenbrunn vor reprezenta județul la etapele superioare ale olimpiadelor școlare.

La Olimpiada Națională de Limba Germană Maternă (22–25 aprilie, București) delegația este formată din șase elevi: Ieni Andrei, clasa a VII-a, profesor coordonator Bun Ildiko), Gagea Alexandru Nicolae, clasa a VIII-a, profesor coordonator Gabriela Benghia, Becker Nora Lucia-Zoe, clasa a IX-a, profesor coordonator Bun Ildiko), Zeller Emily-Chantal, clasa a X-a, profesor coordonator Gabriela Benghia, Banc Albert-Octavian, clasa a XI-a, profesor coordonator Bun Ildiko, Miuța Iarina-Lizica, clasa a XII-a, profesor coordonator Alexandra Kaiser.

Pentru Olimpiada Națională de Geografie (25–30 aprilie, Constanța), lotul județean îi cuprinde pe Pășcutiu-David Luca, clasa a VIII-a B și Tanca Patricia, clasa a XI-a A, profesor coordonator Brigitte Anamaria Todea.

La Olimpiada de Limba și literatura română pentru minorități și românii din diaspora (Arad, 11–14 aprilie), s-au calificat pentru etapa națională zece elevi: Șerban Corina, clasa a V-a, profesor coordonator Cristina Hanț, Diaconu Sonia, clasa a VI-a, Belean Ana-Maria, clasa a VII-a, Ursuța Rihanna, clasa a VIII-a, profesor coordonator Simona Achimescu, Dîrbaș Andreea Carla, clasa a IX-a, Danci-David Alexia Ioana, clasa a IX-a, profesor coordonator Felicia Banci, Beldean Kyra, clasa a X-a, Ștefan Oana, clasa a X-a, profesor coordonator Simona Achimescu, Tanca Patricia, clasa a XI-a, profesor coordonator Paula Dîrbaș și Miuța Iarina-Lizica, clasa a XII-a, profesor coordonator Cristina Hanț.

Serafincean Sara, clasa a VIII-a, profesor coordonator Eduard Kramer, face parte din lotul județean pentru Olimpiada Națională de Istorie (27 aprilie–1 mai, Brașov), Plitea Robert, clasa a VIII-a, va participa la Olimpiada Națională de Educație Tehnologică, profesor coordonator Dorina Avram, iar Beldean Kyra din clasa a X-a s-a calificat la etapa națională a Olimpiadei de Sociologie, profesor coordonator Arabela Krebs.

Eleva Toderici Cristina Daria din clasa a IX-a, profesor Dana Lăpădat-Nicola, s-a calificat la etapa superioară a Concursului Național „Certanem Ovidianum Ponticum”.

„Dacă e să privesc spre performanțele de anul trecut, nu pot să nu constat că, din punct de vedere aritmetic, stăm mult mai bine. Ne bucură și ne onorează rezultatele de excepție, pentru că ele dovedesc că se poate face educație de calitate, că se formează, în liceul nostru copii preocupați de cunoaștere, de frumos, de bine. Le dorim mult succes la etapa națională. Excelsior, dragi elevi!”, a declarat prof. Adrian Apătean, directorul Liceului Teoretic „Adam Müller Guttenbrunn”.

ȘEF DE PROMOȚIE CU MEDIA... 10!

Articol publicat pe pagina de FaceBook a școlii în 29.08.2023

Bilanțul de la sfârșitul anilor de liceu stabilește, pentru fiecare școală, absolventul care a reușit să fie cel mai bun dintre cei mai buni. Rar de tot, performanțele șefului de promoție pot atinge punctul maxim, mai ales când disciplinele de studiu aparțin specificului pe care îl presupune profilul real!

Iarina-Lizica Miuța a fost prima pe lista de admitere în clasa a IX-a, la specializarea științe ale naturii, secția matern. S-a menținut, timp de patru ani, în frunte, indiferent de forma de organizare pe care au primit-o cursurile (semestre, module), obținând media generală 10. Drumul de excepție al Iarinei reunește multe cununi de lauri: locul I la OLLR minorități, etapa națională (nota maximă obținută în cele două probe de concurs), locul I la etapa națională a Concursului de dezbateri în limba germană „Lesefüchse”, locul al III-lea la etapa națională a Concursului de dezbateri „Jugend Debattiert”, membră a lotului arădean la etapa națională a Olimpiadei Naționale de Limba și Literatură Germană (în fiecare an școlar), coordonator al echipei în cadrul Concursului Național de Mediu EcoProvocarea (locul I), redactor-șef al revistei „AMaGam”, coordonator al Consiliului elevilor.

FELICITĂRI, IARI! SĂ-ȚI GĂSEȘTI LOCUL POTRIVIT ÎN VIAȚĂ ȘI SĂ-I DAI SENS!

Povestea școlii noastre în imagini

Dealungul secolelor școala noastră a avut mii de absolvenți, care și-au găsit mai apoi rostul în această viață și au contribuit fiecare în parte la supraviețuirea și bunăstarea actuală a comunității noastre.

Vă invităm acum la o călătorie prin timp și spațiu în imagini din arhivele personale ale absolvenților Liceului German din Arad de la începutul secolului 20 și până azi. Le mulțumim tuturor care au contribuit la această colecție prețioasă.

Fotografie : Contrău Magdalena

Fotografie: Contrău Magdalena

Fotografie: Contrău Magdalena

Fotografie: Contrău Magdalena

Fotografie: Vogel Monika

Fotografie: Vogel Monika

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharin

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Weimann Katharina

Fotografie: Krutsch Theresia

Fotografie: Krutsch Theresia

Fotografie: Trif Lucian

Fotografie: Trif Lucian

Fotografie: Trif Lucian

Fotografie: Szellner Pompilia

Fotografie: Vogel Monika

Fotografie: Stalter Margert Liezelotte

F

Fotografie: Stalter Margert Liezelotte

Fotografie: Solomon Marius

Fotografie: Benghia Gabriela

Fotografie: Szellner Michael

Fotografie : Nicoară Szellner Bettina

Fotografie: Luca Petronela Melinda

Fotografie: Luca Petronela Melinda

Fotografie: Luca Petronela Melinda

Fotografie: Luca Petronela Melinda

Fotografie: Luca Petronela Melinda

Fotografie: Luca Petronela Melinda

Fotografie: Luca Petronela Melinda

Fotografie: Luca Petronela Melinda

Fotografie: Luca Petronela Melinda

Cuprins

Prefață.....	5
Cuvânt înainte la ediția actuală.....	7
Hurra, wir leben noch!	9
Cuvântul coeditorului.....	11
Cuvânt înainte (ediția 2019).....	13
Cuvânt înainte (ediția 2015).....	15
Cuvânt înainte (ediția 2001).....	17
Cum am ajuns să reedităm această carte.....	23
Retrospectivă istorică	25
Moștenirea culturală a patronului spiritual al liceului german	70
Personalități din Arad, absolvenți ai învățământului de limbă germană.....	79
Personalități ale învățământului german din Aradul Nou și din Arad.....	97
Revista școlii	133
Peste 280 de ani de învățământ german la Arad	143
Proiecte extracurriculare în școală	151
Liceul Adam Müller Guttenbrunn în presa locală.....	213
Povestea școlii noastre în imagini	231